

Årsrapport for 2022

Oslo biskop og

Oslo bispedømmeråd

6. mars 2023

Innhold

I	Leders beretning	3
II	Introduksjon til bispedømmet og hovedtall	5
	Bispedømmets organisering og formål.....	5
	Nøkkeltall.....	7
III	Årets aktiviteter og resultater	12
A	Sammendrag av resultater, måloppnåelse og ressursbruk.....	12
B	Resultater og måloppnåelse.....	13
1.	Kirken åpner rom for tro.....	13
1.1	Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet.....	13
1.2	Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle.....	23
1.3	Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke.....	29
2.	Kirken er der livet leves.....	31
2.1	Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner.....	31
2.2	Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt.....	39
2.2.1	Flere menigheter med diakonal satsing.....	39
2.3	Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører.....	44
3.	Kirken er mer for flere.....	46
3.1	Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt.....	46
3.2	Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på.....	54
3.3	Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena.....	63
C	Biskopens virksomhet.....	66
IV	Styring og kontroll i virksomheten	69
A	Arbeidsmiljø.....	69
B	Likestilling.....	70
C	Vurdering av internkontroll.....	72
V	Vurdering av framtidsutsikter	73
VI	Årsregnskap	76

I Leders beretning

Oslo bispedømmeråd brukte i fjor tid på å utarbeide en regional strategi, bygd over samme lest som den nasjonale strategien som Kirkemøtet vedtok i 2021. I prosessen inviterte vi inn lederne for de tre kirkelige fellesrådene, i tillegg til alle menighetsrådene, i håp om en bred og god forankring av de strategiske veivalgene. Vi løftet frem noen av de særlige utfordringer som hovedstadsområdet står overfor, og håper at den regionale strategien kan motivere til et arbeid for en kirke som er «levende, nær og tilgjengelig» i hele bispedømmet.

Noen stolper ville vi slå fast i strategiarbeidet. For eksempel «stå fremst i kirkens arbeid for skeives rettigheter, og motvirke fordommer og hat». Hvor viktig ble ikke dette å løfte frem også i 2022! Fredag 24. juni inviterte vi pionerene i kampen for skeives rettigheter i kirken til en hagefest i bispegården. Dette var mennesker som i årenes løp selv har erfart at kirken lenge bidro til utstøtelse fra fellesskapene, blant annet ved å holde skeive ute av kirkelige stillinger. Hagefesten ble et godt og tårefyllt samvær, med en fin ettersmak av begrepet «skeiv nåde», før vi bare noen timer senere erfarte brutaliteten i skuddene ved London Pub.

Lørdag morgen hadde Gamlebyen kirke invitert til sin tradisjonelle Pride-frokost, og dit kom flere rystet fra nattens hendelser. Politiet avlyste Pridetoget, og tilbake sto den frykten som vi som kirke ikke kunne og aldri vil godta. Søndag formiddag ble Oslo domkirke fylt av folk i en tv-sendt sørgegudstjeneste som midt i sorgen og frykten også insisterte på at det finnes lys i mørket.

Vi har bak oss et år der flere enn på lenge ville gi livets store overganger en kirkelig ramme. Nøkkeltall gikk opp, ikke bare sammenlignet med pandemiårene, men også sammenlignet med årene frem til 2019. Tallene gikk opp for både dåp, konfirmasjon, vielser og kirkelige gravferder. Positivt var det også at det totale antallet gudstjenester, nesten kom på nivå med 2019. Antallet kulturarrangementer i kirkene økte, og i fjor registrerte vi ti flere åpne kirker enn i 2019.

Vi opplevde også en ny giv i samarbeidet mellom skole og kirke. Etter pandemien har flere menigheter erfart at rektorer ikke ville videreføre de tradisjonelle julegudstjenestene, mens de samtidig har vist interesse for kirkens særlige kompetanse på områder som berører tro og livssyn, død og sorg og etikk. Dette har flere steder ført til en ny kontakt om den nye læreplanen, og hvordan kirkens folk kan ivareta temaer som skolen ikke har ressurser til å løse selv.

Når vi leverer en årsrapport for 2022, er det en historie preget av paradokser. Vi tilhører et samfunn også preget av økende forskjeller, polarisering og uro for fremtiden.

Fattigdommen i Oslo ble synligere i fjor. I Fossum kirke, for eksempel, har barns behov for et måltid mat etter skoletid vært økende, og er blitt et prioritert arbeid i Høybråten, Fossum og Stovner sokn. I en rekke menigheter har diakoner bistått mennesker i livets daglige utfordringer, som å ta følge med folk til NAV. Fattigdom

er sammensatt, og fører til utenforskap. Den fører til uhelse og synliggjør urettferdighet. Kirkens erfaring fra sjelesorgen forteller også om tyngre tematikk i samtalene, som reflekterer et samfunn i økende ubalanse. Fra fjorårets konfirmantarbeid hørte vi om mer sosial angst. Proster forteller at undervisningsansatte som i fjor kunne tilby fysiske leirer, opplevde påfallende mange forfall blant unge, som etter pandemien heller ville holde seg hjemme.

Pandemien har rammet også frivilligheten. Mange mistet over natten arenaer for frivillig innsats og sosiale samvær. I forbindelse med Frivillighetens år 2022 bevilget Oslo bispedømmeråd en halv million kroner til tiltak for menighetenes frivillige, noe som ga god respons. Tallene viser at nedgangen stoppet opp. Det ble registrert 70 flere frivillige i 2022 enn i 2021, men samtidig er antallet lavere enn før koronaen. Den forsiktige økningen i fjor kan tyde på at mange menigheter har brukt tid og krefter på å samle troppene og bygge det frivillige fellesskapet det siste året.

Oslo bispedømme bidro i fjor aktivt i det livssynsåpne samfunnet, både i lokalmenigheter og prostier. Gjennom Kirkelig dialogsenter, de ulike tros- og livssynsfora i de tre kommunene og en rekke lokale initiativ, som i Hovinbyen og Fjordbyen, kunne vi som kirke bidra til å skape nye møteplasser og litt om litt bygge et samfunn preget av respekt for forskjeller.

Oslo bispedømmeråd har i en årrekke arbeidet for å styrke samisk kirkeliv i hovedstadsområdet. Da Kirkerådet i desember bevilget midler for at Oslo bispedømmeråd kan ansatte en prest eller diakon som skal betjene samer på eget språk i Sør-Norge, var det en etterlengtet nyhet.

Kirkelig fellesråd i Oslo vedtok høsten 2022 å skru temperaturen i kirkene ned til 15 grader. Strømpriskrisen tvang beslutningen frem. En felles koordinerende beredskapsgruppe for kirken i Oslo by, der blant andre kirkeverge, biskop, proster og stiftsdirektør er representert, var da på forhånd trukket inn i prosessen for å sikre bred forankring og forutsigbarhet i alle ledd. Dette fremsto som et godt eksempel på åpent og konstruktivt samvirke innad i bispedømmet i fjor.

Samtidig fant det sted flere små og store samtaler om ny kirkelig organisering, både før og etter at Kirkemøtet fattet sitt prinsippvedtak. Både ansatte, folkevalgte og frivillige ønsker seg en kirke, for å låne en formulering fra vår regionale strategi, som «peker mot et nærvær av det hellige i det hverdagslige, og en fremtid der vi og kommende generasjoner erfarer trygge fellesskap». Det skal ikke feies under teppet, at oppmerksomheten om kirkelig organisering, også i fjor ble en tidstyv. Men gjennom året gjorde vi oss en rekke gode erfaringer av at det gjør godt å stå sammen. Uansett organisering, tror vi det er gjennom samarbeid og felles tjeneste vi kan skape «mer himmel på jord».

Oslo, 6. mars 2023

Gard Realf Sandaker-Nielsen
Leder, Oslo bispedømmeråd

Kari Veiteberg
Oslo biskop

II Introduksjon til bispedømmet og hovedtall

Bispedømmets organisering og formål

Oslo bispedømme omfatter de tre kommunene Oslo, Bærum og Asker.

I bispedømmet finnes 59 sokn, sju prostier og tre kirkelige fellesråd. I Asker og Bærum er kommunegrensene de samme som for fellesrådene og prostiene. I Oslo finnes ett kirkelig fellesråd og fem prostier.

Oslo biskop har tilsynsansvar også for Døvekirkenes menigheter i Oslo, Tromsø, Trondheim, Ålesund, Bergen, Stavanger, Kristiansand og Sandefjord, og for Den norske kirkes 39 feltprester i Forsvarets tros- og livssynskorps.

Dette er prostiene og soknene i Oslo bispedømme:

- **Asker prosti** (10 sokn): Søndre Hurum, Nordre Hurum, Åros, Røyken, Slemmestad og Nærsnes, Heggedal, Østenstad, Vardåsen, Holmen, Asker.
- **Bærum prosti** (10 sokn): Fornebulandet, Høvik, Haslum, Jar, Tanum, Helgerud, Østerås, Eiksmarka, Bryn, Lommedalen.
- **Vestre Aker prosti** (10 sokn): Grefsen, Nordberg, Maridalen, Røa, Sørkedalen, Voksen, Skøyen, Ris, Ullern, Bakkehaugen, Majorstua og Vestre Aker (BMV).
- **Søndre Aker prosti** (10 sokn): Klemetsrud og Mortensrud, Holmlia, Hauketø/Prinsdal, Lambertseter, Manglerud, Oppsal, Bøler, Ljan, Nordstrand, Bekkelaget og Ormøy.
- **Groruddalen prosti** (5 sokn): Østre Aker og Haugerud, Ellingsrud og Furuset, Grorud, Tønsen, Høybråten, Fossum og Stovner (HFS).
- **Nordre Aker prosti** (5 sokn): Sagene og Iladalen, Torshov og Lilleborg, Hasle, Sinsen, Paulus og Sofienberg.
- **Oslo domprosti** (9 sokn): Kampen, Vålerenga, Gamlebyen og Grønland, Bygdøy, Frogner, Fagerborg, Uranienborg, St. Hanshaugen, Oslo domkirkes sokn.

Kirkelig demokrati

Hvert fjerde år gjennomføres kirkevalg som gir direkte folkevalgte representanter til både de enkelte menighetsrådene og til Oslo bispedømmeråd. De kirkelige fellesrådene i hver kommune settes sammen av medlemmer fra det enkelte menighetsråd. Det forrige kirkevalget fant sted i september 2019, og nye råd skal velges i 2023.

Ansvar for «å vekke og nære det kristelige liv» i menighetene, er i henhold til Kirkeordning for Den norske kirke, plassert i det enkelte menighetsråd (§12) og i bispedømmerådet (§26).

Tilsyn, samordning og samarbeid

Biskopen fører tilsyn med kirken i sitt bispedømme og «sørger for den nødvendige samordning med de kirkelige rådernes virksomhet» (§2).

Bispedømmerådet skal «fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet», utføre oppgaver «pålagt av Kirkemøtet eller Kirkerådet» og det som «etter avtale blir overlatt av det enkelte menighetsråd eller kirkelige fellesråd» (§26).

Stiftsdirektøren er daglig leder for bispedømmerådets virksomhet, og leder bispedømmekontorets arbeid og kontorets ansatte. Noen av biskopens oppgaver er delegert til stiftsdirektøren.

Strategi for åtte år

De overordnede mål for Den norske kirke besluttes av Kirkemøtet. I 2021 vedtok Kirkemøtet en ny strategi for 2022–2029, der visjonen «Mer himmel på jord» ble videreført.

Oslo bispedømmeråd vedtok i desember 2022 en regional strategi, som tar særlig høyde for hva det innebærer å være kirke i hovedstadsområdet, med de spesielle utfordringer som finnes her. Kirken i Oslo bispedømme har som mål å være «levende, nær og tilgjengelig».

Bispegården

Fysisk holder Oslo biskop og Oslo bispedømmeråd til i en felles administrasjon i Oslo bispegård i bydel Gamle Oslo. Oslo regnes som ett av kirkens fem opprinnelige bispedømmer, fra ca. 1070. Området var byens tyngdepunkt frem til 1600-tallet, og blant annet finner vi i dag, i kirkeruinene ved bispegården, startstedet for pilegrimsveiene til Nidaros.

I 2022 har bispedømmets ledelse bestått av biskop Kari Veiteberg, bispedømmerådsleder Gard Realf Sandaker-Nielsen og stiftsdirektør Ole Edvard Wold-Reitan.

Nøkkeltall

Medlemstall i Oslo bispedømme

Av totalt 936 695 innbyggere ved årsskiftet i Oslo, Asker og Bærum, var 431 033 medlem av Den norske kirke. Dette utgjorde 46 prosent av befolkningen, som er lavere enn den nasjonale medlemsandelen, som var på 64 prosentpoeng ved utgangen av fjoråret.

Tabellene under viser antallet kirkemedlemmer på prostnivå, utviklingen i bispedømmet siden 2016, og antallet innmeldte og utmeldte de fire siste årene:

Medlemstall, innbyggertall og medlemsandel 2020-2022 *)					
	Medl. 31.12.20	Medl. 31.12.21	Medl. **) 31.12.22	Innbygge re31.12.2 2	Andel 2022
Asker	60 232	57 042	56 693	97 784	58,0 %
Bærum	78 569	73 946	73 013	129 874	56,2 %
Domprostiet	68 893	65 996	66 386		
Søndre Aker	70 683	65 105	64 163		
Nordre Aker	47 859	45 664	45 377		
Groruddalen	48 908	45 584	44 662		
Vestre Aker	86 771	80 915	80 739		
Oslo		303 264	301 327	709 037	42,5 %
Totalt i bispedømmet	461 915	434 252	431 033	936 695	46,0 %

*) Befolkningstall (SSB) og medlemstall per 31.12.22. Oppdaterte innbyggertall for sokn kommer seinere.

**) Frem til 2021 regnet kirken også «tilhørige» som medlemmer, dvs. udøpte barn av døpte voksne.

Utvikling medlemstall og andel av befolkningen 2016-2022							
	2016	2017	2018	2019	2020 ***)	2021	2022
Medlemstall	454	453	451	445	461	434	431
OBd	924	519	775	357	915	252	033
Andel befolkning	54,4 %	53,0 %	52,1 %	50,6 %	50,2 %	47,0 %	46,0 %
Endring fra 2021							-1,0%

***) Veksten i Obd fra 2019 til 2020 skyldes befolkningsøkning pga. sammenslåing med Røyken og Hurum.

Innmeldte og utmeldte				
	2019	2020	2021	2022
Innmeldt	544	398	419	429
Utmeldt	3821	2275	2623	2897

Tallene viser at medlemsandelen i Asker og Bærum er på henholdsvis 58 og 56 prosent, og i Oslo by på 42,5 prosent. Blant de ti soknene i Norge med lavest medlemsandel, finner vi ni i Oslo by. Av disse ni, ligger åtte i Groruddalen prosti eller Søndre Aker prosti, mens ett sokn ligger på østkanten i Oslo domprosti. Samtidig finnes sokn i Oslo med en medlemsandel over 60 prosent.

Oslo er ikke bare et bispedømme med lav medlemsandel. Oslo er også byen med de store forskjeller. Blant annet finnes en sammenheng mellom antallet kirkemedlemmer og områder med flest innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre. Det er dessuten færre medlemmer der levekårsindekser slår ut i lavt utdanningsnivå, inntektsnivå og arbeidsdeltakelse, samt i områder med lavere levealder. Et prosti der forskjellene er særlig store, er Søndre Aker prosti, som ligger sørøst i hovedstaden. Her finner vi det soknet med lavest medlemsandel i Norge. I Klemetsrud og Mortensrud sokn er innbyggertallet over 20 000, mens én av fem er medlem av Den norske kirke.

Tabellen under viser medlemstall og innbyggertall for fire av soknene i Søndre Aker prosti (valgt ut for å illustrere forskjellene i samme prosti):

Søndre Aker prosti			
	Medlemstall	Innbyggertall	Medlemsandel
Klemetsrud og Mortensrud sokn	4 195	20 408	21 %
Holmlia sokn	3 633	11 896	31 %
Bekkelaget og Ormøy sokn	10 758	19 394	55 %
Nordstrand sokn	10 832	17 419	62 %
Søndre Aker prosti (alle ti soknene)	65 100	142 542	46 %

Tallene viser hvordan byens klasseforskjeller også gjenspeiles i kirkens medlemstall. Noe som igjen fører til at vi stadig stiller spørsmål om måten vi er kirke på. I bispedømmet finnes dedikerte og kompetente ansatte og frivillige som arbeider for en levende, nær og tilgjengelig kirke i sine lokalsamfunn. For hvor forskjellig blir det ikke, å være kirke på Mortensrud og på Nordstrand?

Hvordan håndterer vi da som bispedømme, og som kirke, at det er så store variasjoner i demografi og levekår, ikke bare i samme bispedømme, men i samme prosti, få kilometer fra hverandre? Slike spørsmål var langt fremme i fjorårets arbeid med en regional strategi. Prosten i Søndre Aker skriver i sin årsrapport at det er fire sokn i prostiet som deltar i nettverket Fremtiden bor hos oss (FBHO), og at det lokalt er et stort ønske om å jobbe målbevisst med forståelsen av å være kirke i et livssynsåpent samfunn. Se mer om dette i kapittel III B 1.2.2.

Kirkelige handlinger

Koronaen kom og snudde i 2020 opp ned på alle former for samvær. Også i kirkene ble vi fratatt våre fellesskap og aktiviteter. Samtidig holdt vi en viss aktivitet gående. Særlig ble gravferder unntatt fra alle nedstengningene, selv om det i lange perioder var strenge antallsbegrensninger.

Heller ikke 2022 var et koronafritt år. Først i februar 2022 ble alle samværsrestriksjoner opphevet. Følgelig kan heller ikke fjoråret fullt ut måles opp mot 2019 og årene før.

Ikke desto mindre viser tallene vekst. Antallet døpte var høyere enn i 2019, og på høyde med 2018. Antallet konfirmerte var lavere enn i 2021, men høyere enn i alle de fire siste årene før pandemien. En lignende tendens ser vi på antallet kirkelige vielser, der vi må tilbake til 2016 for å finne flere som giftet seg hos presten.

Tabellen under viser tallenes tale:

Kirkelige handlinger i Oslo bispedømme								
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Endring mellom 2019 og 2022
Døpte	3 889	3 473	3 419	3 139	2 661	3 135	3 360	+7,0 %
Konfirmerte	2 923	2 825	2 863	2 818	2 727	3 181	2 998	+6,6 %
Vielser	742	653	618	552	369	484	675	+21,6 %
Gravferder	3 815	3 807	3 749	3 450	3 636	3 802	4 034	+16,9 %

La oss dvele litt ved gravferdstallene på den nederste linjen. Som vi ser av tabellen, er fjorårets antall kirkelige gravferder i Oslo bispedømme det høyeste i løpet av de sju siste årene. (Dette gjelder også om vi legger til tall for Røyken og Hurum før sammenslåingen av Asker, Røyken og Hurum i 2020).

Dersom vi deler 4034 kirkelige gravferder på årets 52 uker, får vi et gjennomsnitt på 77 kirkelige gravferder i uken gjennom hele fjoråret. Dvel ved det tallet ... som reflekterer svimlende mange hendelser under dette samfunnets overflate, dersom en tar inn over seg alt som hører til hvert av tilfellene.

Når et menneske dør, og det blir avklart at gravferden skal være kirkelig, involveres snart en prest, som avtaler hjemmebesøk. Ofte blir presten møtt med stor tillit, og mange legger frem sin sorg åpent og nakent. Minner blir delt, og kontakten fortsetter på telefon eller e-post for å komme frem til sannferdige og verdige minneord. Samtidig kobles flere kirkeansatte på. En musiker planlegger kulturinnslag og øver på salmer, sanger og andre musikalske bidrag. Når så dagen kommer, er det kanskje en kirkegårdsarbeider som har klargjort graven, mens prest og kantor bidrar med sin profesjonalitet og fagkunnskap. I sum sikrer ofte kirkens folk i hvert av tilfellene å skape et verdig farvel i en fase av livet som kjennes kritisk for et stort antall involverte. Og i ettertid står gjerne en diakon klar for å tilby en sorggruppe, som frembys i alle bispedømmets prostier.

Ikke alle gravferder er slik. Noen går ikke som planlagt. Pårørende krangler. En prest rakk aldri å sjekke ut minneordene, og bommer på et årstall. Andre gravferder er kommunale, men også når det er få eller ingen pårørende involvert, skal den dødes vei ut av livet være verdig.

Vi snakker om en monumental tjeneste i samfunnet, i et stort omfang, der kirkens bidrag er av den største mentalhygieniske og åndelige betydning for mange mennesker. Hvor mange av oss har ikke hørt om den presten som var fin i begravelsen, holdt tråden og bar seremonien? Hvor viktig var ikke nettopp dét for folk. Og hvor rystende galt er det ikke når det motsatte forekommer, dersom gravferden haltet, og ikke ble den gode opplevelsen som pårørende og venner hadde behøvd?

Dette omfattende kirkelige nærværet blant folk, midt i storsamfunnet, er av den største betydning for mange mennesker. Det skjer 77 ganger hver eneste uke, og i tillegg til den dødes nærmeste, er det fremdeles slik at gravferdene samler mange mennesker, som vil vise sin respekt og sitt nærvær til både den avdøde og de pårørende. Man kan trygt si at kirken i møte med døden forvalter stor tillit på samfunnets vegne, samtidig som hverdagene suser videre, og få kjenner til omfanget av aktiviteten.

Det var positivt at antallet deltakere i de kirkelige gravferdene skulle telles og rapporteres i 2021, og igjen i 2022. Men tallene er feilaktige. Som vist i kapittel III B 1.1.3, sukker prostene over tilfeldige eller mangelfulle rutiner. Som kirke utfører vi et viktig samfunnsoppdrag, men vi vet ikke hvor mange som er til stede i kirker og kapeller. Det bør prioriteres høyt å etablere gode avtaler mellom kirkelig ansatte, gravferdsansatte og gravferdsbyråer, slik at deltakertallet i gravferdene kan bli reelt.

Gudstjenestene

I løpet av pandemien, fra 2020 til 2021, så vi en forsiktig økning i det totale antallet fysiske gudstjenester. Dette skyldtes trolig at flere familier ønsket dåp, og en utbredt velvilje i kirken til å åpne for individuelle dåpsgudstjenester i en tid preget av antallsbegrensninger. Først fra februar 2022, da kirkene på nytt og for alvor kunne gjenåpnes, har folk litt om litt søkt tilbake til gudstjenestene. Men ikke i samme omfang som før. Tabellen under viser antallet gudstjenester og deltakertall både søndager, helligdager og hverdager:

Gudstjenester alle ukens dager							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall	6 109	5 710	5 596	5 509	3 977	4 174	5 497
Endring siste år						+5%	+31%
Deltakere totalt	602 131	550 494	533 661	554 375	220 800	204 524	447 147
Endring siste år						-8%	+118%
Deltakere snitt	98	96	95	101	56	49	81
Endring siste år						-1%	+65%

Av totalt 5497 gudstjenester i Oslo bispedømme i fjor, var 3979 på de røde dagene og 1518 på ukens hverdager. Dette tilsier et gjennomsnitt på 105 gudstjenester hver uke. Antallet gudstjenester i 2022 var dermed på nivå med antallet gudstjenester i 2019.

Totalt møtte 447 147 mennesker frem i fjor, og det viser at 81 mennesker møtte frem hver gang i gjennomsnitt. Det er færre enn før pandemien. Da ble deltakertallet først halvert, logisk nok, fordi det var forbudt å samles mange om gangen. Fra 2021 til 2022 økte det gjennomsnittlige fremmøtet ved hver gudstjeneste fra 49 til 81 mennesker, som tilsvarer en oppgang på 65 prosentpoeng.

Frivilligheten

Menighetene gjenopptok i 2022 sine aktiviteter, og tabellen under viser en liten økning i antallet frivillige i Oslo, Asker og Bærum.

Frivillige i Oslo bispedømme				
	2019	2020	2021	2022
Antall frivillige totalt	8 290	7 293	6 560	6632
Frivillige for 0-12 år	1 521	1 009	887	997
Frivillige for unge 13+	1574	1201	983	867
Frivillige diakoni	1732	1417	1387	1366

Pandemien rammet frivilligheten ikke minst blant barn og unge. Et tall som er lavere enn i fjor, og nesten halvparten av antallet i 2019, er ledere for unge 13+. Vi snakker her i stor grad om konfirmanter som blir med videre som ledere.

En omlegging til digitale konfirmasjonstilbud førte blant annet til at de sosiale arenaene ble borte, og dermed også rekrutteringsgrunnlaget til senere års konfirmantkull. I prostirapporten skriver prosten i Søndre Aker at ungdom og unge voksne som ledere «ble borte som følge av pandemi», mens prosten i Nordre Aker påpeker at «pandemien har gjort rekrutteringen vanskelig». Frivilligheten behandles videre i kapittel III B 3.3.2.

Nøkkeltall for årsregnskapet

Tabellen under viser økonomiske nøkkeltall for de tre siste årene (beløp i hele tusen):

Nøkkeltall for årsregnskapet	2020	2021	2022
Antall årsverk	177,8	181,6	182,7
-herav prestatjeneste	151	154,4	154,4
Samlet tildeling budsjettgruppe 1	153 228	154 571	159 094
Netto driftskostnader	153 347	154 761	159 203
Lønnsandel av driftskostnader	94,9%	92,1%	93,8%
Andel lønn brukt i prestatjenesten	87,3%	84,5%	85,5%
Lønnskostnader pr årsverk	819	785	817

Årsverk for 2020 ble rapportert for lavt i sin tid. Antall årsverk og herav prestatjeneste skal være henholdsvis 182,1 og 155,3. Lønnsandel og lønnskostnader inkluderer andre personalkostnader (kontogruppe 59*).

Driftsutgifter inkluderer refusjon/tilskudd for samarbeidsstillinger. For 2020, 2021 og 2022 er antall årsverk justert ned med 7,4 for eksternt finansierte stillinger: 6 sykehjemsprester og 1,4 andre presteårsverk. Tallene for prestedtjenesten inkluderer biskopen. Totalt ble 189,6 stillinger finansierte gjennom Oslo bispedømmeråd i 2022.

Årsverk finansierte gjennom Oslo bispedømmeråd	
Enhet	Årsverk
Oslo domprosti	23,8
Søndre Aker prosti	21,5
Nordre Aker prosti	18,0
Groruddalen prosti	19,5
Vestre Aker prosti	23,6
Bærum prosti	22,5
Asker prosti	16,2
Døveprostiet	20,0
Døveprostiet, trosopplæring	5,5
Integreringsprest	1,0
Sykehjemsprester	5,0
Bispedømmekontoret	17,0
Totalt	189,6

Spesialprestene er ført inn under prostiene: Fengselsprestene i Bærum prosti, Groruddalen prosti og Oslo domprosti, studentprestene i Nordre Aker prosti, og gatepresten i Domprostiet. En toårig prosjektstilling som kommunikasjonssjef er med i antall årsverk på bispedømmekontoret.

III Årets aktiviteter og resultater

A Sammendrag av resultater, måloppnåelse og ressursbruk

Årsrapporten viser at flere mennesker i fjor oppsøkte kirkene når livet tok en vending. Ikke bare sammenlignet med 2021 og 2020, men også med 2019 og flere av de førpandemiske årene. I Oslo bispedømme døpte vi flere, konfirmerte flere, viet flere og gravla flere i 2022 enn i 2019. De seks første ukene i 2022 var nedstengt, men i de ti neste månedene kom vi sterkt tilbake i folks liv.

Den kirkelige aktiviteten i Oslo bispedømme i 2022 ga en positiv måloppnåelse for vesentlige deler av kjernevirksomheten for året som helhet. Aktiviteten for barn og unge var også på full fart opp igjen.

Samtidig ble det rapportert om slitne medarbeidere. Statistikken tyder på at det fort var full gass, og da samfunnet ble gjenåpnet økte sykefraværet, trolig også på grunn av et høyt smittepress.

Fikk vi i fjor drøftet godt nok hva pandemien kunne lære oss som kirke? Vi ble nok mer digitale, men nå ligger "masse fint utstyr og samler støv", som prosten i Søndre Aker uttrykker det.

I perioder med nedstengninger og antallsbegrensninger måtte vi tenke annerledes om å være kirke. Vi snakket på teams og telefon om å være utadrettet, og på måter som var tillatt. Mange erfarte at vi ble mindre hektiske. Fikk mer tid, og lurte på hva den kunne brukes til. Noen gikk turer med god avstand. Andre ringte til mennesker de visste satt alene hjemme. Aktivitetene la ikke beslag på oss, for de lå nede. Vår identitet var ikke lenger det vi arrangerte. Vi fikk tid til å tenke oss om.

Etter hvert gjorde vi kirkebyggene tilgjengelige for folk. Åpne kirker, uten at noe skulle skje, fordi det ikke var lov å arrangere annet enn gravferder. Fra medlemsundersøkelser vet vi hvor viktig byggene er for folks identitet og tilhørighet, selv om de ikke løper dørene våre ned. 55 kirker var registrert som åpne under pandemien, ikke lite i et bispedømme med 59 sokn. Der kunne folk sitte ned, tenne et lys, være stille eller på to meters avstand få en samtale – eller en velsignelse. I fjor var 49 kirker åpne, færre enn under pandemien, men fremdeles 10 flere enn før pandemien.

Det var i fjor færre frivillige enn før pandemien, og prostene forteller at det har tatt tid og krefter for eksempel å holde kirkene åpne, når alle ansatte samtidig skulle være tilbake i full drift. Hadde vi under pandemien noen pulsslag, som vi glemte å reflektere over? Prosten i Nordre Aker spør om vi burde tatt med oss mer ut av pandemierfaringene: "Familiens egen dåpsstund vendte tilbake til menighetens fellesskap. Trangen til å gå gatelangs for å se folk ble til hardt arbeid inne på kontoret. Digitale flater lukket seg. Ingen flere telefoner til ensomme gamle."

Prosten representerer nok flere, når hun ved oppsummeringen av 2022, spør om vi bruker tiden riktig. Når tallene peker opp i kjernevirksomhetsstatistikken, er

noe gjort riktig, men det står ikke til hinder for å løfte de vanskelige spørsmålene om vi er en kirke som prioriterer riktig.

For eksempel er "folk flest" i Oslo bispedømme ikke medlem av kirken. Nasjonalt var 64 prosent av befolkningen medlem av kirken ved årsskiftet, mens vår medlemsandel var 46 prosent. I Oslo by 42 prosent, og medlemsandelen i enkelte sokn ligger godt under 30 prosent. Antallet medlemmer er stort: 431 033 mennesker, i våre tre kommuner. Men vi er i mindretall. Hvordan vil vi være lokal kirke i det livssyns åpne samfunnet? Brukte vi våre ressurser riktig og viselig i året som gikk?

B Resultater og måloppnåelse

1. Kirken åpner rom for tro

1.1 Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet

1.1.1 Opprettholde antall deltakere i gudstjenester

INDIKATOR: GUDSTJENESTEDELTADELSE OG GUDSTJENESTEFREKVENS

Etter to år med pandemirestriksjoner, åpnet samfunnet i februar 2022. Tallene viser at mange kom tilbake til kirkens gudstjenestefeiringer, men at antallet er lavere enn før pandemien.

I en rekke kirker samles mange mennesker på søndager og helligdager, slik som i sentrumsmenighetene Uranienborg og Fagerborg, med et snitt på henholdsvis 183 og 164 mennesker hver gang. I Lommedalen i Bærum deltok i snitt 129 mennesker. I Østenstad i Asker deltok 122 mennesker i snitt hver gang, mens 117 kom til Bøler kirke. I sum kom 321 453 mennesker til en kirke i Oslo bispedømme på søndager og helligdager i 2022.

Her vises antallet mennesker i snitt per gudstjeneste på søndager og helligdager:

	Asker prosti	Bærum prosti	Dom-prostiet	Søndre Aker	Grorud-dalen	Nordre Aker	Vestre Aker	Snitt Oslo bisped.
2022	83	86	86	77	52	65	98	80
2021	50	49	72	50	39	43	55	53
2020	63	60	65	70	48	52	69	63
2019	133	110	116	102	76	86	135	110
2018	143	105	105	110	73	75	129	105

Her vises totaltallene for gudstjenestedeltakelsen på søndager og helligdager:

	Asker prosti	Bærum prosti	Dom-prostiet	Søndre Aker	Grorud-dalen	Nordre Aker	Vestre Aker	Totalt Oslo

prosti							bd.	
2022	44 042	49 774	76 947	48 813	23 982	20 936	56 959	321 453
2021	24 176	25 176	34 407	22 167	12 351	9803)	25 198	153 278
2020	25 401	26 642	27 884	30 041	17 002	12 091	34 978	174 039
2019	38 490	62 491	82 684	76 710	36 526	20 870	80 997	398 768
2018	41 037	61 083	69 161	68 077	35 494	23 463	79 311	377 626

*) Tallene omfatter fire av prostiets fem sokn.

Oslo bispedømme har en rik gudstjenesteaktivitet også på hverdager. I tillegg til 3979 gudstjenester på de røde dagene, tilrettela kirken også for 1518 gudstjenester på ukens hverdager. Til sammen ble det invitert til 5497 gudstjenester, noe som utgjør et snitt på 105 gudstjenester hver uke.

Totalt møtte 447 147 mennesker frem, og det gir et deltakersnitt på 81 mennesker hver gang. Mens deltakelsen på søndager og helligdager i gjennomsnitt var på litt over 80, deltok 82 mennesker – faktisk litt flere – i gjennomsnitt på hver av hverdagsgudstjenestene.

1.1.2 Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenestelivet

INDIKATOR: ANTALL SOKN MED SAMISK INNSLAG I GUDSTJENESTE

Samenes nasjonaldag 6. februar har de siste årene vært gjenstand for økende positiv oppmerksomhet i Oslo bispedømme. I 2021 ble det kjøpt inn nordsamiske bibler og salmebøker som ble distribuert til alle kirkene i bispedømmet, og bispedømmerådets ambisjon har vært å tilby fire samiskspråklige gudstjenester hvert år. Noe som var en urealistisk målsetting under pandemien.

I 2022 ble det registrert 12 gudstjenester med samisk innslag, med i alt 633 mennesker til stede. Dette var ikke bare et høyere antall gudstjenester enn noen gang, men reflekterer også god geografisk spredning. Det var samisk innslag i fem kirker i Bærum, fire i Nordre Aker og én i Vestre Aker, og i Oslo domprosti ble samisk og kvensk brukt i fire gudstjenester i Trefoldighetskirken, samt i Domkirken. I tillegg til denne innrapporterte bruken av samisk, viser årsrapporten fra Domprostiet at samisk språk også ble brukt i Vålerenga kirke og Grønland kirke under dåp og nattverd, og på julaften.

I desember 2022 bestemte Kirkerådet at Oslo bispedømme i 2023 tildeles midler til å ansette en samisk prest eller diakon for å betjene den samiske befolkningen i Sør-Norge. Dette har i en årrekke vært sterkt ønsket, og betyr at den samiske identitet i kirken vil kunne styrkes i årene som kommer.

1.1.3 Oppslutningen om kirkelige handlinger holdes oppe

Dåp

INDIKATOR: ANTALL DØPTE, ANDEL DØPTE AV ANTALL FØDTE

Vi ser at Oslo bispedømme har økt andelen døpte fra 27% i 2021 til 31% i 2022. Oslo ligger lavest i landet med en oppslutning på 31%. Derfor er det interessant å registrere en økning på 3,2% av fjoråret, som er høyere enn i 2019 (før pandemien) da andelen døpte var 28%.

Tabellene under viser først antall døpte og dernest andel døpte av dåpskullene.

Antall døpte ¹	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Oslo	3 473	3 419	3 139	2 661	3 135	3 360
Hele landet	30 331	28 587	28 011	23 822	26 121	27 971

	Dåpskull ²	Døpte	Andel døpte	Endring I prosentpoeng
2022	10 710	3 360	31%	3,2
2021	11 620	3 135	27%	
2020	11 451	2 530	22%	

Siden januar 2020 har Røyken og Hurum inngått i Asker prosti. Det betyr at grunnlagstallene til Asker, og følgelig også Oslo bispedømmes totale oppslutning, ikke vil være sammenlignbare med tidligere år. Tabellen under viser differansen mellom antall døpte og dåpshandlinger:

	Døpte	Dåpshandlinger	Døpte i eget bostedssokn	Døpt i annet bostedssokn
2022	3 360	2 982	1 810	1 172
2021	3 135	2 769	1 755	1 014
2020	2 661	2 317	1 395	922
2019	3 139	2 735	1 612	1 123
2018	3 419	2 981	1 732	1 249

Her får man rede på antallet dåp som ikke skjer i eget bispedømme. For 2022 er det snakk om 378 dåpshandlinger utført utenfor eget bispedømme. I 2021 var antallet 366, i 2020 344, og i 2019 404. At Oslo har mange som døpes andre steder i landet, handler i hovedsak om at tilflyttere reiser til sitt oppvekststed for å døpe sitt (særlig første) barn.

I tillegg har vi tall som viser at det også innad i Oslo bispedømme er bevegelse. I 2022 ble ett av tre barn (34,8%) døpt utenfor eget bostedssokn. Trolig skyldes dette at det i Oslo er korte avstander, og at mange kjenner tilhørighet til et annet sokn enn der man bor. I tillegg har Oslo kirker og kapeller med arkitektur, historie og beliggenhet som gjør dem til populære dåpssteder.

I fjor påpekte vi tendensen til at det var flere døpte i 2021 enn i 2019. Det er interessant å registrere at økningen har fortsatt etter at samfunnet åpnet opp i februar 2022.

Det er verdt å merke seg at dåp gjelder flere aldersgrupper. Underlagsmaterialet viser at 12% var over spedbarnsalder. 240 var 2–13 år, 150 mer enn i 2021 (90). I målgruppen 14–16 år var antallet 142, som var på nivå med 2021. Dette er som

oftest en følge av ønsket om kirkelig konfirmasjon. I alderen 17-100 år ble det døpt 31 personer i 2022. Også her er det en økning fra tidligere år (jf. 26 i 2021 og 11 i 2020).

Alle prostiene, bortsett fra Søndre Aker, melder at det har vært gjennomført drop-in-dåp i 2022. Det betyr at det ligger på ca. samme nivå som i 2021 med omkring 10 drop-in-dåp totalt i bispedømmet. Bærum forteller at tilbudet har vært godt mottatt og dekker et behov. "Folk melder seg gjerne til drop-in dåp i forkant (som til vanlig dåp), men ønsker en annen ramme eller et litt enklere opplegg rundt dagen enn det som kanskje er forbundet med dåp i gudstjenesten," skriver prosten i Bærum i prostirapporten. I Vestre Aker har dette vært gjennomført i to sokn. Prosten der sier at det har gitt interessante erfaringer, at det ikke primært er bosatte i eget geografisk sokn som søker drop-in-dåp, og at dette kan gjerne "arrangeres som et tilbud over sokne- og prostigrenser".

Konfirmasjon

INDIKATOR: ANDEL KONFIRMERTE AV ANDEL MEDLEMMER I KIRKEN

Antall konfirmanter varierer fra år til år i takt med årskullet og andelen som er medlemmer. Antall unge som lar seg konfirmere, har holdt seg forholdsvis stabilt de siste 11 årene på ca. 70 prosent.

Tallene fra SSB viser 2998 (70,2% oppslutning), mens tallene fra trosopplæringsverktøyet viser 3021 (71% oppslutning). I antall deltakere skiller det kun 23 for hele bispedømmet. Vi kan derfor konkludere med at oppslutningen er prosentvis lik med de 10 foregående årene, og identisk med fjoråret.

Under de to årene med pandemi har det vært utfordringer knyttet til ledermangel og begrensede muligheter for å gjennomføre konfirmantleir på vanlig vis, derfor er det flott å se at oppslutningen om konfirmasjon holdes stabilt.

Antall konfirmanter¹⁾

	Asker prosti	Bærum prosti	Dom-prostiet	Søndre Aker	Grorud-dalen	Nordre Aker	Vestre Aker	Totalt i OBD
2022	528	718	174	563	172	65	778	2998
2021	560	737	175	572	189	58	890	3181
2020	528	692	145	538	202	53	724	2882
2019	434	743	134	522	223	36	726	2818
2018	427	758	153	543	214	60	708	2863
2017	386	802	121	525	215	56	720	2825
2016	415	717	147	592	248	56	748	2923
2015	436	810	134	619	270	66	746	3081
2014	442	904	183	609	297	68	707	3210
2013	314	805	132	604	313	56	706	2930

Totaloppslutningen holder seg stabil, men innad i bispedømmet er det slik at noen menigheter øker veldig i oppslutning, mens andre går ned. Her spiller det inn at det i Oslo er korte avstander, og at ungdom går på skole på tvers av soknegrensene. Dette fører til at en del velger å konfirmere seg i et annet sokn enn i bostedssoknet.

Bærum, Asker, Nordre Aker og Oslo domprosti har alle økt i antall, nominelt og prosentvis, mens i de tre andre prostiene har oppslutningen gått noe ned. 10 sokn har over 85% oppslutning med 109% i Holmlia og 155% i Fagerborg. Voksen sokn melder også, med 68%, om et rekordhøyt antall konfirmanter på 64 ungdommer. Torshov og Lilleborg sokn, med 52% oppslutning, skriver at de tror at «de høye tallene har å gjøre med at mange av disse var innom åpent hus ("Chili") i tweens-årene». Dette er med på å understøtte at det er viktig å fortsatt utvikle og gjennomføre tiltak for aldersgruppene 11-14 år i våre sokn.

22 menigheter har over 71% oppslutning, mens 11 menigheter har under 50% oppslutning. Frogner menighet skriver at de ønsker et verktøy for å finne ut av hvor mange av deres soknebarn som konfirmeres i andre menigheter, da de i år har en veldig lav oppslutning, samtidig som nabomenigheten Uranienborg har 100% oppslutning. I 2022 var det 142 14-16 åringer som ble døpt, noe som er på nivå med 2021. Sannsynligvis var disse konfirmanter, jfr. det som står under *Dåp*. De utgjør i så fall om lag 5% av alle konfirmerte og viser at muligheten for dåp i ungdomsårene er viktig å fortsatt holde frem.

I 2022 ble det gjennomført leir igjen. Dette opplevdes av mange som etterlenget og positivt, men prosten i Nordre Aker forteller om at det var "relativt stort forfall blant konfirmantene". Hun tror at flere unge av ulike grunner ikke var klar for å leve tett på hverandre etter pandemien. "For flere har sosial angst og engstelighet blitt forsterket, og dette kan ha vært en hindring for å bli med på leir." Søndre Aker melder om noe av det samme. "Det er gode opplegg som gjennomføres med engasjement og kvalitet. Ungdom og unge voksne som ledere har vært en utfordring i og med at en del "ble borte" som følge av pandemi. Alle har ikke klart å hente inn ressursene. De erfarer også tydeligere sosiale utfordringer i møte med konfirmanter. Det er flere behov og hensyn som skal ivaretas. Det krever ressurser og kompetanse, og det påvirker helheten og samspill", skriver prosten i Søndre Aker.

Det er viktig i arbeidet med ledertrening inn mot konfirmantarbeidet, at det sørges for nok ressurser til å skape gode og trygge leiropplevelser. Leir er en av de viktigste byggsteinene for et stabilt ungdomsarbeid, slik prosten i Asker formulerer det: "Med sommerleir og konfirmasjon i september, har vi kontakten med ungdommene også over den lange sommeren. Det er lettere å utfordre dem til å bli ledere og engasjere seg i menigheten etter endt konfirmasjon".

Oslo bispedømme har i flere år arrangert *Kick-off* for fasteaksjonen i Oslo domkirke. Etter avlysning i 2020 og digital versjon i 2021, var det fem samlinger i mars med om lag 1400 deltakere til sammen. Les mer om konfirmasjon i neste kapittel, III B 1.1.4.

Vigsel

INDIKATOR: ANTALL VIGSLER

Ikke siden 2016 er det blitt gjennomført like mange kirkelige vielser i Oslo bispedømme som i fjor. Det ble arrangert 675 kirkelige vielser i 2022, og fjorårstallet er høyere enn i de tre siste årene før koronaen (2017–2019), og en oppgang på 22 prosentpoeng siden 2019.

Her vises antallet kirkelige vielser fordelt på prosti:

	Asker prosti	Bærum prosti	Domprostiet	Søndre Aker	Grorud-dalen	Nordre Aker	Vestre Aker	Totalt OBD
2022	99	83	199	76	26	41	151	675
2021	72	52	138	47	29	23	123	484
2020	39*)	48	92	41	20	33	91	369
2019	48	75	157	52	31	51	138	552
2018	50	113	154	73	32	39	154	618
2017								653
2016								742

*) I 2020 ble Asker prosti (og dermed bispedømmet) utvidet med fem sokn fra Røyken og Hurum.

I en kirkelig vielse fremstår gjerne kirkerommet som vakkert pyntet og inviterende. I disse gudstjenestene møter prester, organister og kirketjenere et bredt lag av folkekirken, og sammen med brudeparene, løfter vi frem og feirer kjærligheten. I 2022 deltok 38 131 mennesker i kirkelige vielser i Oslo bispedømme, som gir et gjennomsnitt på 56 mennesker til stede ved hver vielse.

Gravferd

INDIKATOR: ANDEL GRAVFERDER AV ANTALL DØDE MEDLEMMER

Antallet kirkelige gravferder fortsatte å øke i 2022. Etter en økning på 5 prosentpoeng fra 2020 til 2021, viser fjorårstallene ny økning på 6 prosentpoeng fra 2021. Totalt ble det avholdt 4034 kirkelige gravferder eller jordpåkastelser i fjor, som er mer enn også de siste årene før pandemien.

Her vises antallet kirkelige gravferder i de enkelte prostier og samlet for Oslo bispedømme (OBD):

	Asker prosti	Røyken & Hurum *)	Bærum prosti	Domprostiet	Søndre Aker	Grorud-dalen	Nordre Aker	Vestre Aker	Totalt OBD
2022	585		705	407	700	665	211	761	4034
2021	522		670	391	665	671	104	779	3802

2020	522**)		648	312	646	605	231	647	3636
2019	294	182	665	378	696	640	208	655	3632***)
2018	322	166	686	396	729	684	235	692	3910

*) Til 2019 var Røyken og Hurum en del av Lier prosti i Tunsberg bispedømme.

***) Fra 2020 inngikk Røyken og Hurum i tellingen i nye Asker prosti.

***) Av 3632 kirkelige gravferder i 2019, var 3450 i Oslo bispedømme og 182 i Røyken og Hurum (Tunsberg). Av 3910 kirkelige gravferder i 2018, var 3744 i Oslo bispedømme og 166 i Røyken og Hurum (Tunsberg).

Under koronapandemien ble en rekke gravferder gjennomført med få mennesker til stede. I perioder var det heller ikke tillatt å møtes i minnesamvær etter at kisten var kjørt bort til et krematorium eller senket i graven. Flere pårørende ønsket da å delta mer aktivt i kirker og kapeller, og dele de minnene som de ellers ville delt i minnesamværet. Flere proster skriver at denne praksisen i det stille er blitt videreført i 2022. Prosten i Vestre Aker skriver at «minnedelen i seremonien (er blitt) mer omfattende», og prosten i Asker påpeker at det «utfordrer tidsbruken og antall tider vi kan tilby begravelse».

Denne folkelige medvirkningen, som jo kan være positiv i form av økt involvering og mulig lindrende effekt, kan også få praktiske konsekvenser, dersom gravferder fremover generelt varer lenger enn før. Det er ikke bare et praktisk anliggende. Det kan være en ekstra belastning å bli sittende lenge i et kirkerom eller et kapell, med en kiste i rommet. Det kan være godt for noen hver å komme ut og videre til et minnesamvær før det er gått for lang tid.

For å forstå om antallet kirkelige gravferder er høyt eller lavt, må det også ses i lys av det totale antallet gravferder. Mye tyder på at andelen kirkegravferder holder seg stabilt. I Asker var andelen i 2022 i overkant av 75 prosent, mens vi ikke har fått de tilsvarende tallene for Bærum og Oslo.

Deltakere i gravferd

I 2021 rapporterte soknene for første gang til SSB hvor mange mennesker som deltok i de kirkelige gravferdene. I 2021 kunne tallene virke tilforlatelige. Et gjennomsnittlig deltakertall på 37 mennesker i kirkelige gravferder bar preg av pandemiens antallsrestriksjoner, og virket troverdig. Men ifølge de innrapporterte tallene for 2022 har det vært færre til stede i 2022. Tallene forteller om 34 mennesker til stede ved hver av de kirkelige gravferdene i fjor.

Tabellen under viser hvilke deltakertall som er blitt innrapportert:

	Asker prosti	Bærum prosti	Domprostiet	Søndre Aker	Grorudalen	Nordre Aker	Vestre Aker	Totalt
2022	36 106	45 490	13 282	10 811	7 810	4 129	19 553	137 181
(snitt)	61	64	32	15	12	19	25	34
2021	23 164	33 861	11 800	18 241	14 675	3 924	36 799	142 464

(snitt)	44	51	30	27	22	38	42	37

Her kan vi slå fast at tallene på ikke noe vis stemmer med virkeligheten.

Prosten i Asker skriver at «flere gravferder er ført opp med 0 deltakere ... på grunn av uklare regler for hvem som skal registrere oppmøtet». Andre proster sier det samme: At det «ikke finnes» nøyaktige tall på deltakelse (Bærum), at tallene «ikke registreres systematisk» (Vestre Aker) og at «det ikke skjer noen registrering» (Groruddalen). Prosten i Søndre Aker påpeker at det heller ikke er noen etablert ordning for å telle i kapell.

Dette betyr at registreringen, i den grad den forekommer, gir så tilfeldige utslag, at de registrerte deltakertallene ikke gir mening. Det er ikke usannsynlig at det samme gjelder flere bispedømmer. Samtidig er dette et deltakertall som kirken lenge har ønsket å kjenne til. Det bør være et prioritert arbeid, i et bedre samarbeid mellom kirkelig ansatte, gravferdsetater og gravferdsbyråer, å etablere gode løsninger som sikrer at antallet deltakerne telles på ordentlig vis.

1.1.4 Barn og unge lærer om kirke og tro

INDIKATOR: DELTAKERANDEL I UTVALGTE, LANDSOMFATTENDE TILTAK

I Oslo bispedømme har alle sokn en godkjent plan for trosopplæring. Her fremkommer menighetens grunnlag og særpreg, sentrale dimensjoner, samt breddetiltak og alle andre tiltak for barn og unge.

Trosopplæringsplanen revideres hvert fjerde år (en gang i hver menighetsrådsperiode), noe som dypest sett er en del av en strategi- og menighetsutvikling, med særlig blick på trosopplæring for barn og unge. Revisjonsprosessen tar mellom et halvt og ett år, og starter med en samling for menighetsråd, stab og frivillige. I Oslo bispedømme fikk 6 sokn godkjent ny plan i 2022, mens 14 menigheter har hatt revisjonssamling i 2022 og planla innlevering til biskopen våren 2023.

Fagrådsgiverne i Oslo bispegård har jevnlig kontakt med alle de undervisningsansatte. I tillegg til årlige kontaktpersonsamtaler (februar-april) i alle menigheter, føres oppstartsamtaler med alle nyansatte.

Antall trosopplæringstimer

Antall gjennomførte trosopplæringstimer i Oslo bispedømme er i 2022 kommet opp på nesten samme nivå som før pandemien. Nesten alle menighetene er i ferd med å revidere trosopplæringsplanen, eller har gjort det i 2021/2022, og dette revisjonsarbeidet kan være med og forklare at de nå har mer realistiske planer med tanke på timeantallet. Etter at samfunnet åpnet opp etter pandemien har menighetene gjennomført flere av de planlagte timene sine.

Differansen mellom “planlagte timer” og “gjennomførte timer” i 2022 er lavere enn i 2019. Vi antar at når alle har revidert ferdig i løpet av 2023, vil denne differansen nærme seg null.

	Planlagte	Gjennomfør	Gjennomsnittlig antall timer

	timer i aktiv plan	te timer	gjennomført				
Oslo bd.	Gj.sn.	Gj.sn.	Diff. 2021 -> 2022	Diff. 2020 -> 2021	Diff. 2019 -> 2020	Diff. 2018 -> 2019	Diff. 2017 -> 2018
2022	267,6	241,3	+29,9				
2021	264,5	211,8		+18,6			
2020	261,9	193,2			-64		
2019	290,1	257,2				+3,4	
2018	305,5	253,8					-4,4
2017		258,2					

Kirkerådet har valgt ut syv aldersgrupper som er blitt målt nasjonalt siden reformen startet. Dette er tiltak de fleste menigheter gjennomfører hvert år.

Tabellen under gir en oversikt over oppslutning fra 2018 til 2022 på disse tiltakene. Merk at i 2020 og 2021 ble mange tiltak gjennomført digitalt eller i form av utdeling av materiell til bruk hjemme.

Fra 2018, med godkjent plan i alle menigheter, har vi det samme tallgrunnlaget fra år til år. For det enkelte sokn vil årskullet det måles på, for eksempel *fireårsbok*, gjenfinnes to år senere i *seksårstiltak*. Da kan vi si noe om oppslutning fra samme årskull over tid lokalt.

Etter avtale med Kirkerådet inngår ikke Døveprostiet i statistikken.

	2022			2021			2020			2019			2018		
	Døpte	Delt.	%	Døpte	Delt.	%	Døpte	Delt.	%	Døpte	Delt.	%	Døpte	Delt.	%
Dåps-samtale	3 185	3 157	99	3 009	2 924	96	2 472	2 636	107	2 978	2 908	98	3 405	3 252	96
4-årsbok	2 676	563	21	2 766	643	23	3 021	610	20	2 935	789	27	3 346	842	25
Bredde-tiltak 6 år	2 354	329	14	2 392	354	15	2 794	349	12	2 800	454	16	3 236	531	16
Tårnag.	4 402	609	14	3 639	618	17	3 387	485	14	5 134	758	15	5386	718	13
Lys Våken	5 252	522	10	5 486	647	12	1 199	280	23	4 899	652	13	6036	787	13
Konf.	4 273	3 021	71	4 389	3 072	70	4 335	2 917	67	4 001	2 854	71	3955	2 892	73
Etter konf.	4 353	481	11	3 691	481	13	3 895	362	9	4 051	616	15	3894	730	19
Totalt	26 495	8 682	33	25 372	8 739	34,4	21 103	7 639	36	26 798	9 031	34	29 258	9 752	33

Dåpssamtalene

Målgruppen i dette tiltaket er antall døpte, som hentes fra medlemsregisteret. Antallet dåpssamtaler måles mot det tallet. Som hovedregel skal alle samtaler føres i soknet der en er bosatt, men vi vet at noen har dåpssamtale både i bostedssoknet og på dåpsstedet. Noen har kun samtalen der dåpen finner sted.

På denne måten ender noen menigheter opp med mer enn 100 prosent oppslutning.

I tillegg til *målgruppen*, telles her også barn, ungdom og voksne som døpes. For 2022 er det en oppslutning på 99%, som betyr at de aller fleste har hatt en samtale/kontakt med prest i bostedssognet i forkant av dåpsgudstjenesten. Ettersom dåpsamtalen er en viktig arena for å markedsføre menighetens tilbud til barn og familier, er denne høye oppslutningen oppmuntrende.

Fireårsboken

Utdeling av fireårsboken har sterke tradisjoner i kirken. Oppslutningen i Oslo bispedømme har ligget på mellom 20% og 25% de siste årene. Sammenliknet med 2021 har det gått ned med 2 prosentpoeng, men det tilsvarer kun 80 deltakere totalt for hele bispedømmet. Det er viktig å fremholde at selv om oppslutningen er lavere enn i resten av landet, har alle menighetene gjennomført tiltaket, med unntak av én menighet.

På landsbasis har oppslutningen gått sakte ned fra 2015, og ligger nå på 36 prosent, en nedgang på 2 prosentpoeng fra i fjor. Bispedømmene rundt Oslofjorden (Tunsberg, Borg og Oslo) har en lavere oppslutning på under 30%.

6-åringer

Oppslutningen har gått ned med ett prosentpoeng til 14%, med ca. samme målgruppeantall. 42 menigheter har gjennomført, 2 har avlyst. Mange menigheter har gjennom årene før pandemien testet ut ulike konsepter og tidspunkt for gjennomføringen. Det er derfor interessant å registrere at oppslutningen om tiltaket er stabil, også etter pandemien. Vårt inntrykk er at dette er et tiltak som er i ferd med å etableres i menighetene.

Tårnagenthelg

Tiltaket har ligget stabilt i prosentoppslutning siden 2015, på rundt 15 prosent. I 2022 var oppslutningen 14 prosent, en nedgang på tre prosentpoeng fra 2021, men lik nominell oppslutning.

I pandemiåret 2021 gjennomførte kun 13 menigheter dette tiltaket fysisk. Andre med utdeling av pakker hjemme hos barna, QR-kodeløp og lignende. Det forklarer antakelig at det var 17% oppslutning da. I 2022 har hele 48 menigheter gjennomført Tårnagent på vanlig måte igjen. Det er verdt å merke seg at så å si alle som har dette i planen har fått dette i gang igjen og at oppslutningen er på nivå med før pandemien.

Lys Våken

Oppslutningen var på 10 % i 2022, noe som er litt lavere enn oppslutningen i 2017-2019, men det var kun 125 færre deltakere totalt enn i 2021. 41 menigheter gjennomførte samlingen fysisk, 13 avlyste, og 1 gjennomførte på annet vis.

33 av menighetene har tilbudt flere årskull å delta, noe som gjør at målgruppetallet varierer fra år til år. Rapporter fra soknene viser at 9 sokn gjennomførte med «0-3 deltakere», noe som skyldes at flere sokn har samarbeidet og at det ene soknet ikke hadde deltakere. Et eksempel på dette er Hasle som samarbeidet med Sinsen, hvorfra det ikke deltok noen.

Konfirmasjon

Tallene fra *Planverktøy for trosopplæring* gir en oppslutning på 71 prosent i 2022, med 3021 deltakere, mens tallene fra SSB gir 70,2% prosent med 2998 deltakere. I antall deltakere skiller det kun 23 for hele bispedømmet. Trosopplæringstallet er trolig mer presist enn SSB-tallene.

Alle menigheter vedlegger en egen *Plan for konfirmasjonstiden* i menighetens *plan for trosopplæring*. Dette styrker fokuset på innholdet i konfirmasjonstiden. I forbindelse med revidering av menighetens plan for trosopplæring, er det også et fokus på evaluering og videreutvikling av denne planen. Etter pandemien åpner det seg flere muligheter til å tenke nytt. Alle menigheter bør i den forbindelse benytte anledningen til å vurdere nye promotering- og rekrutteringsmetoder, andre måter å formidle innholdet på og utforske flere samarbeidskonstellasjoner.

Etter konfirmasjon

Frem til 2017 ble dette tiltaket målt for aldersgruppen 16-18 år. Fra 2018 tok Kirkerådet ut *ett tiltak* fra hvert sokn i grunnlagstallene, slik at sammenlikningsgrunnlaget ble bedre. I Oslo bispedømme har 45 menigheter i 2022 gjennomført tiltak for målgruppen, mens 4 ikke har gjort det. 34 menigheter har to eller flere tiltak for målgruppen.

Å møtes «etter konfirmasjon», handler i all hovedsak om *reunion* og lederkurs. Disse tiltakene har hovedsakelig 16-åringene som målgruppe. I Oslo bispedømme har 12 menigheter lederkurs med mer enn 15 deltakere. Soknene Oppsal, Skøyen og Holmlia har for eksempel hatt om lag 25 deltakere, der Holmlia og Hauketo-Prinsdal har en veldig høy oppslutning på henholdsvis 71% og 66%. Det gir en forventning om at det er mulig å rekruttere til lederkurs også etter pandemien.

Flere menigheter har også andre breddetiltak rettet mot aldersgruppen 16-18 år, eksempelvis "Natt til 17. Mai" og "hybelkurs". Dette jobbes det stadig med å nå målgruppen 17- 18 år, både lokalt og på bispedømmenivå. Blant annet er nå målgruppen for "Pinsenatt i Domkirken for Oslo Domprosti" utvidet til at man inviterer unge over 16 år fra hele Oslo bispedømme.

1.2 Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle

1.2.1 Kirken deltar aktivt i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlige rom

Kvalitativ vurdering

Oslo bispedømmeråd styrket i fjor sin kommunikasjonskompetanse, og fremsto som mer bevisst og med en mer treffsikker aktivitet på kommunikasjonssiden enn tidligere. Fra august i 2022 hadde kommunikasjonsenheten på bispedømmekontoret og de kommunikasjonsansvarlige i fellesrådene til sammen 22 møter med prosti, menighetsansatte og menighetsråd. Seminaret vi initierte til tok utgangspunkt i praktisk anvendelse av kommunikasjonsfaget, til inspirasjon og for å lytte til hva menighetene trenger. Vi har i tillegg hatt seminarer i samarbeid med menigheter på temaer som sosiale medier, opplæring i hvordan gjøre innsalg til pressen, og vi har arbeidet sammen om forbedring av nettsider.

Det har i løpet av året kommet på plass kommunikasjonsplaner og metoder som gjør oss som kirke i Oslo bispedømme bedre i stand til å sette dagsorden og følge mediebildet. Vi har høstet god erfaring med å samarbeide med enkeltmenigheter om saker og arrangementer.

I Oslo bispedømme oppgir 32% av medlemmene at de kjenner godt til tilbudet lokalkirken har. Mange ansatte er gode talspersoner når de uttaler seg i pressen, og flere har et potensial til å være oftere og tydeligere fremme i offentligheten på viktige saker.

Mediedekning

Mediedekningen er den største kontaktflaten til våre medlemmer. 48 prosent av alle presseoppslag i 2022 var i den nasjonale pressen. Vi var mest til stede i Vårt Land, NRK og på Aftenposten.no. 42 prosent av oppslagene var i lokalpressen som menighetene i stor grad håndterer selv, noen ganger med støtte fra kommunikasjonsansatte i fellesrådene. Menighetene har meget god kontakt med lokalpressen, det gjelder også større lokale mediehus som Budstikka, Nordstrands Blad og Vårt Oslo. Groruddalen Avis og Budstikka er i ledelsen med henholdsvis 370 og 307 oppslag.

I noen saker har vi fått stort gjennomslag nasjonalt. Her er noen eksempler:

- Asylsak. I samarbeid med Torshov og Lilleborg menighet arbeidet vi med saken til Amir som fikk avslag på asylsøknaden sin, og som ikke ble trodd. Vi hadde reportasje i NRK Kveldsnytt, nrk.no, Vårt Land, Vårt Oslo, kronikk i Aftenposten og leserinnlegg i Vårt Land.
- Ukraina. Da Russland angrep Ukraina hadde vi et felleskirkelig samarbeid om en fredsgudstjeneste i freds- og forsoningskirken Trefoldighet. Vi hadde synlighet i alle nasjonale medier, i tillegg til direkte fjernsynsoverføring på NRK.
- Skyting i Prideuken. Vi hadde åpen kirke og sørgegudstjeneste i Domkirken etter drapene ved London Pub natten før Pride. Det førte til synlighet i alle nasjonale og flere internasjonale flater, samt direkteoverføring på NRK.

- Mikrohus og bærekraft. Biskopen satte dagsorden med sitt mikrohusprosjekt. Mange oppslag i nasjonal presse og i magasiner, og en rekke intervjuer på radio.
- Demonstrasjoner mot regimet i Iran. I samarbeid med Norsk-iransk støttekomité hadde vi en markering i Trefoldighet. Hele kirken ble fylt av norsk-iranere og vi fikk hovedoppslaget på Søndagsrevyen i NRK og førsteside med reportasje i Vårt Land.

Egne flater

De viktigste kanalene som vi som kirke i Oslo bispedømme råder over selv, er menighetenes nettsider og kontoer i sosiale medier. I hovedsak brukes de til å informere om arrangementer og tjenester kirken tilbyr. De fleste menigheter poster på sosiale medier én til fem ganger i uken, og hovedinntrykket er at det svares klokt og vennlig når det responderes i kommentarfeltet. Noen menigheter bruker Facebook-grupper for å holde samtaler i gang og for å bygge felleskap, for eksempel mellom frivillige.

Facebook-siden “Biskop Kari Veiteberg” har 9281 følgere, og opplever et stort engasjement med kommentarer, likes og delinger i løpet av et år. Biskopens Facebook-side er en viktig kanal for biskopens budskapsformidling, og vi opplever at ulike nyhetsredaksjoner plukker opp sine nyheter og innganger nettopp herfra. Oslo biskop har ellers et bredt og vidt nedslagsfelt i media, og forespørres langt ut over det internkirkelige nyhetsbildet. Biskopen er etterspurt der de eksistensielle samtaler foregår, og bidrar på denne måten også gjennom bøker, litteratursamtaler, tv, radio og magasinformat til et nedslagsfelt langt ut over det avislesende publikum.

Facebooksiden «Den norske kirke, Oslo» driftes av Oslo bispedømme sammen med Kirkelig fellesråd i Oslo (KFiO). Den brukes i stor grad til promotering og til å lage poster som alle menighetene kan dele. Denne har kun 1137 følgere.

I tillegg til nyhetsbrevet som går ut annenhver uke, har fokuset når det gjelder internkommunikasjon ligget på samhandling mellom bispegården, fellesrådene, lokalmenigheter og kirkerådet. I 2023 vil vi arbeide videre med å etablere redaksjoner for sosiale medier som for eksempel Linked-in.

1.2.2 Kirken samhandler med ulike tros- og livssynssamfunn

Kvalitativ vurdering, med hvem og hvordan.

Oslo bispedømmeråd vedtok i sin regionale strategi i 2022, at kirken i Oslo “jobber for en trygg utfoldelse av enkeltmenneskers tro og livssyn”. Oslo bispedømme har en ambisjon om å “være en aktiv dialogpartner, og bidra til et livssynsåpent samfunn som er trygt for alle”.

Tros- og livssynsmangfoldet er større i Oslo enn ellers i landet, og overordnet kan man si at det i bispedømmet er høy interesse for mangfoldsarbeid og

religionsdialog. Prostene i Nordre Aker, Søndre Aker, Groruddalen og Domprostiet beskriver et bredt engasjement. Prosten i Søndre Aker forteller at prestene i fjor var på studietur til Stockholm, der fokus var krysskulturalitet, integrering, mangfold, dialog og diakoni. «Det er engasjement, vilje og kompetanse til å være kirke i denne virkeligheten», skriver prosten i Søndre Aker. Tolv av menighetene i Oslo by er for eksempel medlem av nettverket Fremtiden bor hos oss (FBHO), og kirken bidrar aktivt sammen med blant andre Muslimsk dialognettverk og Human-Etisk Forbund for å jobbe frem et livssynsåpent hus i Hovinbyen.

Prosten i Vestre Aker prosti skriver i sin årsrapport at det er noe mindre oppmerksomhet om dette oppdraget i menighetene vest i byen. Hun skriver at det er et potensiale for økt engasjement, og at det kan «være aktuelt å se nærmere på et slikt arbeid i to av våre sokn fremover». I Asker og Bærum har engasjementet vært tett knyttet til arbeidet i de to prostienes dialogfora, som begge er lokale dialoggrupper innenfor paraplyen til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL).

Kirkelig dialogsenters Oslo

Kirkelig dialogsenters Oslo (KDO) er et kompetansesenter for religionsmøte og dialog i kirke og samfunn. KDO eies og driftes i fellesskap av Oslo bispedømme og Areopagos. KDO har to hele stillinger som daglig leder og rådgiver, og en 40%-stilling som kontormedarbeider. I 2022 var det kun to måneder med full bemanning, noe som skyldtes skifte i stillinger og usikkerhet om utgifter til nye kontorlokaler. Styret tilsatte ny daglig leder, og KDO flyttet sitt tilhold fra Olaf Ryes plass til Majorstua kirke. Full bemanning ville være på plass ved starten av 2023. KDO har også et nasjonalt koordineringsansvar for alle de kirkelige dialogsentrene og Dialogforum Østfold.

I 2022 har en skoletilpasset versjon av «Sier Vi»; et ressursmaterieell om antisemittisme, muslimfiendtlighet og rasisme mot rom, ligget gratis tilgjengelig på nettsiden www.subjectaid.no. I juni 2022 lå dette tilbudet på topplisten for mest bestilte enkeltteksemplarer (lærerveileder). I alt er materiellet lastet ned 243 ganger og det er bestilt 3086 eksemplarer til skoler rundt om i landet. «Sier vi» ble også løftet opp av biskopen og hennes fagrådgivere på skolebesøk under visitaser.

Dialogpilotene (DP) har i løpet av seks studieår fått uteksaminert 81 studenter med 20 studiepoeng fra Universitetet i Oslo. Disse studenter, jobber eller er frivillige i ulike sektorer bl.a. som omvisere på Utøya. Våren 2022 ble 24 nye dialogpiloter uteksaminert, men det ble ikke startet nytt kull som følge av at DP mistet den økonomiske støtten fra Oslo kommune. I fjor høst ble det klart at DP var bevilget midler i tre år fra Sparebankstiftelsen. Med tildelingen kunne man også ansette en medarbeider til. KDO sitter i styret, og er undervisningsansvarlig for den praktiske delen som studieleder og veileder.

I 2022 deltok KDO på den årlige samlingen for diakoner i Oslo bispedømme. Det førte til forespørsler om å komme til menigheter med temakvelder om rasisme. I sine kurs bruker KDO dialogisk metode, der alle kommer til orde og kan reflektere over egne og andres perspektiv. På et av stedene, i en refleksjon rundt samtaleopplegget «Når mennesker møter kirken», sa en deltaker at «det er krevende at 'innvanderne' aldri bidrar på dugnad i borettslaget». I pausen sa en annen deltaker, med bakgrunn fra et annet land: «Er det ikke viktigere å jobbe

enn å delta på dugnad?». Spørsmålet åpnet for nye perspektiver og erfaringer i samtalen etter pausen. I 2022 ble det avklart at KDO høsten 2023 deltar aktivt på studieturen for de undervisningsansatte i bispedømmet.

KDO har merket seg at Oslo bispedømmeråd i 2022 vedtok en regional strategi, som bl.a. løfter opp et initiativ mot rasisme. KDO fikk i fjor midler fra departementet til å lage en kurspakke om rasisme, som er tiltenkt bruk i menighetene, og som åpner for at KDO kan delta aktivt i å løfte opp strategiens intensjon. En informant på utstillingen «u/Synlig hverdagsrasisme i Norge» på HL-senteret sa: «Å bli slått med en pute gjør ikke vondt, men blir du slått ofte nok, så gjør det litt vondt.» Hvordan møter vi hverdagsrasismen i kirker og lokalsamfunn? KDO uttrykker i sin årsrapport at senteret gjerne bidrar til å løfte opp en samtale om hverdagsrasisme i menighetene i bispedømmet.

Bærum tros- og livssynsforum

Bærum tros- og livssynsforum (BTL) er et dialogforum som arbeider for kunnskap, forståelse og respekt på tvers av tros- og livssynstilhørighet. BTL var involvert og virket støttende lokalt da skuddene falt i al-Noor-moskeen i 2019, og prostens beskrivelse av forumet i løpet av årene er blitt «et godt dialogsted». Biskopen besøkte al-Noor-moskeen i 2021, og det ble i 2022 planlagt et nytt besøk i moskeen sammen med BTLs styre når hun kommer på visitas i Tanum og Helgerud i 2023.

I 2022 fikk BTL prosjektmidler fra Barne- og familiedepartementet til et skolebesøksprosjekt, for å utarbeide et opplegg for 5.-10. trinn og bidra til å bygge ned fordommer og forebygge konflikter. BTL ansatte i fjor en prosjektleder i halv stilling. Prosjektlederen er rekruttert fra Human-Etisk Forbund, og har fått kontorplass i Bryn menighet. Styreleder i BTL er soknepresten i Bryn.

Asker tros- og livssynsforum

I Asker ble ATL (Asker tros- og livssynsforum) formelt dannet i 2021, og ny prost ble valgt inn som styreleder. Hindutempelet i Slemmestad er et av medlemmene i ATL, og er aktive i lokalsamfunnet. Prosten forteller at en av moskeene i ATL har vært på leting etter lokaler for å samle barn til arabisk-undervisning gjennom en koranskole, men uten at man har lyktes. «Etter mitt skjønn ville det vært spennende om en av våre menigheter kunne legge til rette for denne undervisningen. Det ville gitt oss anledning til å påbegynne et lite, lokalt religionsdialogarbeid», skriver prosten i Asker.

På Borgen nær Asker sentrum bor den største konsentrasjonen av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Øst-Europa, Asia, Afrika og Latin-Amerika. I en rapport fra Vardåsen menighet heter det at Borgenveien går som en økonomisk grense gjennom nabolaget. «Ett av fem barn lever i lavinntektsfamilie på den ene siden av veien, og på den andre siden, ett av tjue», heter det.

STL Oslo

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn i Oslo (STL Oslo) ble etablert i oktober 2021, og Oslo bispedømme bidro også i 2022 med menneskelige ressurser og økonomiske midler. Blant annet er kirkefagsjefen valgt som styreleder til 2024. I alt 38 tros- og livssynssamfunn er medlem, og omfatter bredden av tros- og livssyns-Oslo. Det er for oss som kirke også en økumenisk

arena. I tillegg til Den norske kirke ved Oslo bispedømme, har STL Oslo også 14 andre kristne trossamfunn som medlem.

STL Oslo skriver i sin årsrapport: “Med dialog som verktøy arbeider vi sammen for en livssynsåpen by preget av respekt for forskjeller, hvor tros- og livssynssamfunn likebehandles og alle kan leve ut sin tro eller sitt livssyn fra vugge til grav.”

2022 var det første hele driftsåret. Det var viktig å møte de representantene fra medlemssamfunnene som utgjør rådet, for å høre hva de var opptatt av. Det var også en prioritet å møte byrådsavdelinger, etater, bydeler og andre instanser og organisasjoner. Basert på dette arbeidet staket styret ut en strategi som gir retning til organisasjonen de neste fem årene.

STL Oslo bidro i arbeidet for et livssynsåpent hus i Hovinbyen. Dette prosjektet anses som en god mulighet for Oslo til å sette seg selv på kartet som en by der tro og livssyn ønskes velkommen i bybildet. I det politiske arbeidet løftet STL Oslo opp tros- og livssynsutvalgets rapport «Tro det eller ei» sentral. Rapporten ble ferdigstilt i 2020, men venter på politisk behandling. Gjennom møter med ansvarlig byråd og andre politikere, arrangementer og medieutspill ble rapporten drøftet bl.a. på et høstseminar i november, som samlet 70 representanter fra tros- og livssynssamfunn, politikere og fagfolk fra ulike etater til dialog og faglig oppdatering om tros- og livssynspolitiske temaer.

Angrepet mot skeive i Oslo sentrum i juni, rystet mange. Dagen etter møtte representanter fra tros- og livssynssamfunnene i STL Oslo opp ved London Pub for å legge ned blomster og vise solidaritet med ofrene og fordømme angrepet. I tiden før angrepet, hadde STL løftet opp behovet for dialog mellom trossamfunn og skeive organisasjoner, og høsten 2022 fikk man offentlige midler til å organisere slik dialog, for å bli bedre kjent og bygge gjensidig forståelse og respekt. Det var ikke et mål for dialogarbeidet at trossamfunn skulle endre på sin teologi, men motvirke polarisering og hindre fremveksten av fiendebilder. Dette arbeidet skulle fortsette i 2023.

Tro og livssyn i byutviklingsområder

Frogner menighet bidro i fjor til å løfte opp byutviklingsplaner for Fjordbyen. På biskopens visitas våren 2022 ble det holdt et møte i Frogner bydelshus der ulike aktører møttes for å snakke om nye boområder og fellesområder langs fjorden. Sammen med kirken, kom representanter for kommunen, Oslo havn, Hav eiendom, Filharmonien, Nasjonalmuseet, Astrup Fearnley, STL Oslo og Pådriv. Mange møttes for første gang, og fikk samtalt om sammen å skape en åpen by, og gode fellesrom både mellom bygningene og i byggene. Frogner menighet fikk synliggjort behovet for en bevissthet om det livssynsåpne samfunnet, og løftet frem at kirken er en del av byen, og nærmiljøet. Biskopen utfordret Frogner menighet til å fortsette arbeidet for Fjordbyen.

I Oslo er det en rekke lokale initiativ. Groruddalen prosti er med i Muslimske dialognettverk, og flere menigheter samarbeider med lokale idrettslag eller andre tros- og livssynssamfunn. Ett eksempel er samtalegruppe for kvinner i Haugerud kirke, og menighetens mangeårige samarbeid med Haugerud Idrettsforening. Et annet er Grorud menighet, som har kontakt med hindutempelet på Ammerud.

En omfattende utbygging i Hovinbyen i området mellom Oslo sentrum og Groruddalen skal gi byen mer enn 30 000 nye boliger og minst 50 000 arbeidsplasser. Byrådet har stadig uttrykt at det vil føre en aktiv tros- og livssynspolitik, men i prosjekteringen fantes verken ord eller tanke om rom til tros- og livssynsutøvelse. Prosten i Nordre Aker skriver om et aktivt religionsdialogisk arbeid i fjor, for å tilrettelegge for et «Hus for tro og livssyn» i Hovinbyen. Hun forteller om samarbeid med STL Oslo, MDN, folk fra tre moskeer, og Human-Etisk Forbund, og «få satt i gang en forløper for det som en gang skal bli et av Hovinbyens praktbygg (eller kanskje et viktig møtested i en av byens gamle bygninger)».

Prosten minner om at «krysskulturell kompetanse og nyskapende kirkelige arbeid trengs i alle våre sokn. Vi har litt å gå på når det gjelder å dele erfaringer og utfordringer. Men lederforum og fagsamlinger brukes aktivt til dette, og langsomt virker surdeigen». Hun etterspør økt samhandling mellom Fremtiden bor hos oss (FBHO) og Hovinbyen, da de to metodisk kan synes å være like. Hun mener det finnes en sammenheng mellom kirkens engasjement for Hovinbyen («Hovinbyens metode») og nettverket av menigheter som deltar i FBHO. Mens «Hovinbyens metode» handler om kirkelig ansatte og frivillige som bruker tid på å være kirke i en ny bydel som bygges, på lag med andre tros- og livssynsaktører, jobber FBHO langs noen av de samme linjer, med utgangspunkt i eksisterende kirker i et samfunn som endrer seg.

Fremtiden bor hos oss (FBHO)

Fremtiden bor hos oss (FBHO) er et viktig verktøy for å møte mangfoldet som kirke. FBHO Norge kom i gang som et pilotprosjekt i 2019 etter initiativ fra biskop Kari Veiteberg, og ble formelt etablert under pandemien i 2020. Søsternetverket FBHO Sverige har eksistert i over 20 år. Mange har besøkt medlemsmenigheter der og blitt inspirert.

12 menigheter øst og sør i Oslo er med i nettverket: Grorud, Ellingsrud og Furuset, Holmlia, Østre Aker og Haugerud, Tonsen, HFS, Gamlebyen og Grønland, Hauketo og Prinsdal, Paulus og Sofienberg, Klemetsrud og Mortensrud, Bøler og Lambertseter. I tillegg er det tre andre medlemsmenigheter fra andre bispedømmer.

FBHO Norge vil snakke åpent og ærlig om de muligheter og utfordringer det er å være kirke i flerkulturelle lokalmiljøer, hvor kirkens medlemstall ofte ligger under 50%. Behovet for steder hvor ansatte og frivillige i menighetene kan dele erfaringer, utveksle ideer og reflektere over egne praksiser, er stort. FBHO arrangerte i 2022 en nettverkssamling i etterkant av en dialogkonsert i Holmlia kirke, hvor kulturdialog og musikk som et felles verdensspråk stod i fokus. Nettverket hadde også en samling i mai med samtaler rundt kirkens rolle og bidrag inn mot ukrainske flyktninger.

Det ble også valgt nye styremedlemmer og ny leder, da leder i nettverket og prost i Groruddalen prosti Øyvind Stabrun byttet jobb. Han og biskop Kari publiserte en kronikk i Klassekampen: [Kronikk - Fremtiden bor hos oss \(kirken.no\)](https://www.klassekampen.no/nyheter-og-artikler/kronikk-fremtiden-bor-hos-oss-kirken-no)

I året som har gått har det vært ressursutfordringer i koordinatorfunksjonen i nettverket. Etter sommeren har vi hatt en liten prosent av stillingen til ny dialogprest i Grorud menighet. Det har i tillegg vært en prosess med å få noen

ressurser satt av til FBHO i ny diakonstilling i HFS. Det kom på plass en ordning med 20% til dette arbeidet i starten av 2023.

Samarbeidet med FBHO Sverige er godt, med jevnlig kontakt og utveksling av erfaringer. Tre representanter fra FBHOs styre deltok i fjor på FBHO Sverige sin medarbeidersamling i Trollhättan, sammen med 150 andre. Blant temaene var «*Kirkens rolle i et samfunn i endring - om demokrati, tillit og kirkens oppdrag og ansvar*», og «*Når tilliten savnes - om klanenes tilbakekomst og hvordan det påvirker vårt samfunn*». Håpet er å arrangere en felles konferanse på sikt.

FBHO ønsker å bidra til erfaringsutveksling mellom menigheter som har ulike tilnærminger til den krysskulturelle og flerreligiøse hverdagen som kirken er en del av. I ny regional strategi for Oslo bispedømme, skrev bispedømmerådet at vi som kirke "vil søke å forstå bedre det krysskulturelle Norge". FBHO har sett verdien av Flexid som metode inn i dette arbeidet, og har jobbet med dette både lokalt og inn mot Kirkerådet.

Flexid-kurs

Flexid er en ideell stiftelse, som jobber for å øke forståelse og kompetanse om krysskulturelle liv. FBHO har igangsatt et interessant samarbeid med dem. «Flexid står for fleksibel identitet, og er et kurskonsept for personer som vokser opp med krysskulturell identitet. En sertifisering i Flexid gir kompetanse til å avholde Flexidkurs, samt bruke verktøyene individuelt og i grupper» (flexid.no). Et flexidkurs gir kunnskap, språk og metode som kan gi mennesker med krysskulturell erfaring en større forståelse og tro på sin egen bakgrunn og identitet, og monokulturelle et verktøy til å forstå.

Oslo bispedømme har nå 11 ansatte under utdanning for å bli kursledere, mens to andre er ferdig sertifisert. For å sertifiseres må deltakerne selv holde kurs. Det er nå flere kurs på gang i regi av menigheter i FBHO-nettverket. Det vil bli spennende å få tilbakemeldinger på bruk av dette verktøyet inn i skolen og samarbeidet mellom skole og kirke. Det planlegges flere kurs for å ivareta sertifiseringen. Diakonirådgiver på bispedømmekontoret sitter også som representant i Flexidrådet, sammen med blant annet Folkehelseinstituttet.

Tilbakemeldinger så langt er at kurset og metoden bidrar til større positiv bevissthet om å ha en krysskulturell bakgrunn, sterkere positiv identitet, mer kunnskap og mindre rasisme og mikro-aggresjon. Kurset blir også sett som nyttig for å nå målene knyttet til «åtte kjennetegn i møte med et flerkulturelt samfunn» (KR, Ressursbanken). I bydel Østensjø har for eksempel de fleste ungdomskoler i bydelen etterspurt undervisning og kompetanseheving for ungdommene om det å være krysskulturell fra stiftelsen Flexid.

1.3 Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke

1.3.1 Rekruttering til kirkelige stillinger styrkes

INDIKATOR: ANTALL SØKERE TIL VIGSLEDE STILLINGER, ANTALL VAKANSER I VIGSLEDE STILLINGER

Oslo bispedømme er fortsatt i den heldige situasjon at vi får godt kvalifiserte prester til stillingene som lyses ut, men samtidig merker vi at det er færre søkere per stilling enn før. Det kom i alt 119 søkere til de 22 faste prestestillingene som ble utlyst i Oslo bispedømme i 2022. Dette er noe bedring i søkertilfanget fra 2021 hvor det var 87 søknader til 28 stillinger. Det er likevel lavere enn i 2020 hvor det var 115 søknader til de 18 utlyste stillingene.

Oslo biskop vigslet én diakon og 4 kateketer i tillegg til 8 ordinerte prester i 2022. Til sammenlikning ble det i 2021 også ordinert 8 prester mens 2 kvinner ble vigslet til diakon og én kvinne til kateket.

Rekrutteringsstillinger

Bispedømmerådsadministrasjonen la i 2022 til rette for at teologistudenter skal kunne ha deltidsjobb i bispedømmet i løpet av studieåret (ikke sommervikariat). Prosjektet skal bidra til å "jorde" og motivere studentene gjennom at studentene får prøve seg på mange ulike oppgaver innenfor menighets- og prestearbeid under veiledning. Prosjektet har som overordnet målsetting å bidra til at studenter skal få positive erfaringer med det å arbeide i menighet, gjennom det motiveres til å fullføre studiet og søke seg til menighetstillinger når studiet er fullført.

Høsten 2022 besøkte prester og personalansatte i Oslo bispedømme TF og MF for å informere og rekruttere, noe som resulterte i mange søknader til syv rekrutteringsstillinger.

Det ble gjennomført enkle intervjuer og før jul ble det tilsatt syv 20 %-stillinger i fem ulike prostier. Ansettelsene har ett års varighet, men det vurderes mulighet for ett års forlengelse forutsatt økonomisk handlingsrom. Studentene fikk hver sin mentor, primært soknepresten i den aktuelle menigheten, og prost er ansvarlig for å inkludere i prostiet og sikre at det blir trygge og gode rammer for arbeidet.

Tilbakemeldingene så langt har vært positive. Ordningen skal evalueres i løpet av september 2023. Prosjektet vil vurderes utvidet til flere studier (f.eks. VID) dersom det viser seg vellykket.

Veien til vigsling

Bispemøtets program for studenter, "Veien til vigsling" (VTV), følger opp studenter fra andre året og ut studiet med to todagers samlinger med biskopene i region Øst (Oslo, Borg, Tunsberg og Hamar), fem ukers stiftspraksis med påfølgende samtale med biskopen, før ordinasjonssamtale og ordinasjon finner sted. Fra 2018 ble også kantorer, kateketer og diakoner innlemmet i VTV, men her med én todagers samling med samtale med biskopen, før vigslingssamtale og vigsling finner sted. Disse programmene er obligatoriske, for å kunne bli vigslet medarbeider i Den norske kirke. I 2022 deltok 11 studenter på de to todagerssamlingene og syv studenter gjennomførte stiftspraksis.

Samlingene og samtalene i VTV-programmet skal kvalitetssikre, men også oppmuntre til rekruttering til arbeid i kirken.

Bispemøtet fordeler studentene likt mellom de 11 bispedømmene, men stadig vekk søker studenter om å gjennomføre stiftspraksis i Oslo bispedømme av personlige grunner. Dette godkjennes som regel av Bispemøtet. Dette virker rekrutterende til bispedømmet, og fordrer en god oppfølging både fra menighet, prosti og bispedømmekontor.

1.3.3 Kompetanseutvikling styrkes

INDIKATOR: ANTALL GJENNOMFØRTE E-LÆRINGSKURS, KVALITATIV VURDERING

Oppfølging etter dødsbud

I 2022 ferdigstilte Kirkerådet digitale beredskapskurs i syv deler for prester som går med dødsbud. I 2020 gjennomførte Oslo bispedømme fysiske kurs om dødsbud med vekt på HMS, og E-læringen er derfor gjort obligatorisk for alle nytilsatte uten slik opplæring. Det ble i 2022 innført en ordning med kollega som følger nye prester den første beredskapsuken slik at de ikke går alene.

Oslo bispedømme har i tillegg arrangert kurs sammen med forelesere fra Regionalt senter om vold og traumatisk stress. Deltakere på kursene var veiledere som på kort varsel kan tilby oppfølging av prester som har opplevd særlig utfordrende dødsbud. På disse kursene har også prostene deltatt.

Oslo bispedømme har nå avtale med ca. 10 veiledere kan gi «debrief» til prestene.

2. Kirken er der livet leves

2.1 Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner

2.1.1 Flere deltakere på konserter og kulturarrangement

INDIKATORER:

- ANTALL DELTAKERE PÅ KONSERTER I REGI AV MENIGHETENE/
I REGI AV ANDRE AKTØRER ENN MENIGHETENE.
- ANTALL DELTAKERE PÅ KULTURARRANGEMENT I KIRKENE
I REGI AV MENIGHETENE/ I REGI AV ANDRE AKTØRER ENN MENIGHETENE.

12. februar 2022 ble samfunnet fullt gjenåpnet etter de mange strenge koronatiltakene i 2021. I matrisen under vises tall for konserter og kulturarrangementer i kirkene i 2022, 2021 og 2019.

	Arrangert av menighet		Arrangert av andre aktører		Til sammen
	Antall konserter	Antall andre kulturarr.	Antall konserter	Antall andre kulturarr.	
	457	310	547	104	1418
	2021: 398	2021: 245	2021: 283	2021: 33	2021: 959
	2019: 562	2019: 326	2019: 620	2019: 172	2019: 1680
Publikum	46 380	26 110	92 167	10 728	175 385
	2021: 24850	2021: 10897	2021: 31463	2021: 6071	2021: 73281
	2019: 51067	2019: 24864	2019: 135576 i	2019: 21586	2019: 233093

I 2022 var det totalt 1418 konserter- og andre kulturarrangement i kirkene mot 959 i 2021. Tallene lå fortsatt under 2019-nivå, men viser en klar økning fra 2021.

Når det gjelder antall publikummere i 2022, var 175 385 mennesker til stede mot 73 281 i 2021. Det er mer enn en dobling, noe som i all hovedsak kan forklares med antallsbegrensningene under koronatiden. Merk at ett publikumstall faktisk var større i 2022 enn i 2019: Antallet fremmøtte på kulturarrangementer arrangert av menighet. Ellers var publikumstallene i 2022 lavere enn i 2019.

Kunst og kultur i menighetene

Utfordringene knyttet til gjenoppbygging av kulturlivet i kirkene – etter pandemiårene – har vært og er betydelige. Det synliggjøres når tallene for 2022

sammenlignes med tallene for 2019. Hovedårsaken er at kulturlivet – og i særlig grad kirkene – ble ilagt de strengeste begrensningene fra 12. mars 2020 til 12. februar 2022. I den perioden opplevde kirkene også perioder med fullstendig nedstengning.

Normalsituasjonen før koronaen var preget av *stabilitet* og *forutsigbarhet* på kunst- og kulturfeltet i kirkene. Herunder innlærte vaner hos publikummere om å bestille billetter god tid i forveien av et populært arrangement, forutsigbarhet for kormedlemmer om at den ukentlige øvelsen alltid ville bli realisert, god kjøpekraft hos publikum og forutsigbarhet knyttet til inntjening på konserter.

Gjennom pandemiårene og den påfølgende strømpriskrisen, ble mye endret. Stabilitet og forutsigbarhet ble erstattet med *usikkerhet* og *uforutsigbarhet*. Publikum fastholdt ikke sine automatiserte vaner fra før pandemien. Det førte blant annet til at folk oppsøkte færre kulturopplevelser, en del kormedlemmer som hadde fått et uønsket opphold fra korøvelsene under pandemien, ikke vendte tilbake til sine kor, og arrangører har ikke kunnet påregne de samme inntekter fra konserter. Som igjen har resultert i færre konserter og publikummere.

Vi må huske at kunst- og kulturlivet i kirkene er sammensatt. På aktørsiden finnes et helt spenn: fra rent profesjonelle arrangementer til de enkleste amatørarrangementer. I dette spennet har trolig lokale amatørproduksjoner merket mindre til *usikkerhet* og *uforutsigbarhet* enn de profesjonelle aktørene.

Er folk flest *post korona* blitt mer opptatt av å ha egenregi på sin opplevelseshverdag enn før pandemien? Herunder søke opplevelsesflater i eget hjem fremfor å oppsøke opplevelsesarenaer utenfor hjemmet? En slik trend kan tenkes å gi utslag for kunst- og kulturfeltet over tid.

En variert kunst- og kultursatsing er gjennomgående svært viktig i menighetene, med konserter, forestillinger og utstillinger, og hvor bruken av profesjonelle kunstnere i gudstjeneste- og annet menighetsliv, inngår som en viktig komponent. Utstrakt samarbeid med frilansere, lokale og sentrale kulturinstitusjoner utgjør her en viktig komponent.

Spesielle satsinger

KULT – Senter for kunst, kultur og kirke gjennomførte i 2022 *Påske og Pasjon*, der det ble produsert 16 nye skjønnlitterære tekster om kirkebygg, kirke- og klosterruiner. Det samlede tallet tekster kom da opp i 149.

I flere av menighetene finnes vitale og omfangsrike festivaler og konserttrekker, der tre eksempler i 2022 var Røa musikkfestuker, sommerkonsertene i Holmsbu kirke og Pulsfestivalen på Holmlia. Dette er tiltak som betyr mye i lokalsamfunnet ved at det skapes berikende kunst- og kulturopplevelser. Arrangementene tiltrekker seg også interesse og begeistring for et tilreisende publikum.

Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival gjennomførte en omfangsrik og svært vellykket festival som ble avvirket i forkant av påsken og tidlig på høsten.

Et resultat av vedtak knyttet til Kirkebruksplan for Oslo (oppstart 2020), er prosjektet i Sofienberg kirke for klassisk basert musikk. Prosjektet ledes av Kirkelig fellesråd i Oslo, i samarbeid med Oslo domkirke. Selv om flere publikumsrettede arrangementer og plateinnspillinger måtte avlyses i 2022, først

grunnet korona og så grunnet strømprisene, realiserte man flere prosjekter som gav inntekter i størrelsesorden 600 000 kroner. Orgelskolen *Sofie* for barn og unge, i regi av Kulturskolen i Oslo og i samarbeid med fellesrådet, ble utvidet til to undervisningsdager i uken.

Det er verdt å merke seg at det gode samarbeidet med Paulus og Sofienberg menighet også ble videreført, og det ble igangsatt et arbeid med en mulighetsstudie for å se på kreative modeller for videre bruk av Sofienberg kirke.

2.1.2 Styrke og fornye kirkelig kulturarv nasjonalt og lokalt

INDIKATORER: ANTALL MENIGHETER MED ÅPNE KIRKER, PILEGRIMSRAPPORTERING

Flere åpne kirker

Da gudstjenester i jul og påske under pandemien ble avlyst, lot mange menigheter kirkedørene stå åpne. Dette gav mange mennesker en ny erfaring av kirkerommet. Man kunne bare være til stede – og derigjennom oppleve kirkenes arkitektur, inventar og visuelle kunst, eller benytte muligheten for samtale, motta nattverden eller lytte til musikk. Ansatte som ellers skulle arrangert gudstjenestene, kunne holde kirkerommene åpne, og tilbudet ble tilpasset av dem som holdt kirken åpen.

Oslo bispedømme har ønsket å legge til rette for flere åpne kirker, og stimulere til ulike modeller og teologisk refleksjon (årsplan 2022). Proster omtaler åpne kirker som en fin måte å være "levende, nær og tilgjengelig" på, og alle prostier har noen kirker som de satser mer på å holde åpne. Dette er gjerne kirker som ligger strategisk til, ved torg eller på andre sentrale steder, eller som ligger ved gravlunder der mange mennesker ferdes regelmessig.

Flere kirker ble holdt åpne i fjor enn før pandemien. Tallene for 2022 viser en nedgang fra 2021 til 2022 (49 kirker i 2022, mot 55 i 2021), mens det i 2019 ble registrert 39 åpne kirker. Det betyr at antallet har økt med ti kirker i løpet av pandemien. Vi vet ikke hvorfor, men en mulig årsak er at de vidåpne og inviterende kirkedørene har gitt oss møtepunkter med mennesker som vi tidligere ikke har møtt.

Samtidig viser rapporteringen at *antallet dager* med åpen kirke var 2621 dager i 2022, 3159 i 2021 og 3938 i 2019. Her er antallet dager lavere enn før pandemien, og nedgangen kan ha flere grunner:

- Måten å telle antall dager før og etter pandemien kan ha endret seg.
- Antallet frivillige er lavere etter pandemien, noe som også rammet bemanning av åpen kirke.
- Mange staber har forsøkt å revitalisere ulike fellesskapsarenaer som ble stengt ned under pandemien, noe som kan ha ført til nedprioritering av åpne kirker.
- Proster som uttrykker et ønske om å satse på åpne kirker, påpeker at tiltaket er ressurskrevende.
- Som følge av strømpriskrisen høsten 2022, holdt kirkerommene i Oslo by 15 grader i en lang periode, noe som også kan ha påvirket prioriteringen om å ha åpne kirkerom.

Paulus og Sofienberg menighet rapporterer om 14 000 besøkende i åpen kirke i 2022 – noe de registrerer som rekord. Sagene kirke hadde 15 751 besøkende. Fra Oslo domkirke foreligger det ikke tall på besøkende. I disse menighetene er det frivillighetskoordinatorer i ulik stillingsbrøk.

I flere menigheter har det også vært sommeråpen kirke der ungdom har vært vakter gjennom ordning med sommerjobb betalt av kommune/bydel, samt mennesker fra åpen soning.

Fagsamling og nytt hefte

I 2022 ble det i bispedømmet også arbeidet faglig om hva det “er” å holde et kirkerom åpent. Biskopen inviterte ansatte og frivillige i menighetene til en motivasjonssamling i Oslo domkirke i mai, der om lag 100 mennesker møttes til et måltid i krypten og et fagprogram i kirkerommet.

En ressursgruppe utarbeidet programmet, og noen av medlemmene i ressursgruppen ønsket å videreføre sitt arbeid høsten 2022. Prosjektet ble nå å produsere innholdet til et hefte til bruk i de åpne kirkene, i tråd med årsplanen for Oslo bispedømmeråd. Den tenkte målgruppen for heftet var særlig mennesker som kommer inn i en åpen kirke, og frivillige som bidrar til å holde kirker åpne.

Gruppen ble snart enige om å ville utvikle et hefte av høy kvalitet både innholdsmessig og grafisk. Tre tekster ble utarbeidet av professor Svein Aage Christoffersen, sokneprest Margunn Sandal og sokneprest Roger Jensen, og det ble innhentet bilder fra Mortensrud kirke, Oslo domkirke, Gamle Aker kirke, Frogner kirke og Holmsbu kirke, som kunne representative mangfold i alder og uttrykk. Ressursgruppen fant også dikt, salmeutdrag og korte kommentarer fra frivillige og brukere. Arbeidet ble nær slutført i 2022, og trykking planlagt i 2023.

Pilegrimssenteret i Oslo

Det regionale pilegrimssenteret (RPS Oslo) ligger ved Gamle Aker kirke i Domprostiet. Arbeidet med leden Oslo-Trondheim har siden 2010 resultert i en årlig vekst med unntak for pandemiårene. Det overordnede målet er å bidra til verdiskaping og positiv utvikling langs leden.

Pandemiårene var annerledes. Antall utenlandske pilegrimer var lavt, og herberger holdt stengt. Samtidig ble det registrert mange norske vandrere, i tider preget av nedstengning. Hele 850 mennesker ble “sendt ut” i fjor. Det er *all time high*, og langt flere også enn i pre-koronaåret 2019.

Tabellene under viser antallet besøkende på pilegrimssenteret de siste åtte årene, og antallet langvandrere som ble sendt ut derfra, gjerne med en velsignelse.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Besøkende på RPS Oslo	1150	1300	1400	1250	1550	1500	800	1090	1239

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Utsendte langvandrere	238	283	394	408	524	618	332	266	850

RPS Oslo arbeider tett på Oslo bispedømme, i tillegg til de deler av Borg og Tunsberg bispedømmer som tilhører senterets virksomhetsområde. Daglig leder ved RPS Oslo er også pilegrimsprest i 10 prosent i Oslo bispedømme.

Det var i fjor 25 år siden pilegrimsleden fra Oslo til Trondheim ble merket. I den forbindelse ble bønneboken *Pilegrimsboka* lansert. Daglig leder av RPS Oslo var med på et av prostemøtene for å presentere *Pilegrimsboka* og pilegrimsarbeidet.

Pilegrimskirker

De kirkene som er opptatt på pilegrimsleden.no som pilegrimskirker i dag er: Oslo Domkirke (gir info om ledene), Østre Aker kirke, Gamle Aker kirke, Skøyen kirke, Kampen kirke, Fossum kirke, Furuset kirke og Haslum kirke.

I tillegg kommer Nordstrand kirke og Bekkelaget kirke som ligger nær leden. I Asker er det pilegrimstradisjoner knyttet til Hurum kirke, Asker kirke og Røyken kirke, og til Tanum kirke i Bærum, som alle ligger tett på Tunsbergleden. Vardåsen kirke ligger også langs denne leden.

Leden gjennom Asker ble merket våren 2022, og innviet i forbindelse med vandringen *Pilgrims Open Horizon*. Biskopen var med på St. Hallvardsvandringen 28. mai.

De fire søylene

RPS Oslo samarbeider med kommuner, fylkeskommuner, kirke, frivillige lag og organisasjoner, reiseliv og øvrig næringsliv for å styrke satsningens fire søyler: kirke, kultur, miljø og næring.

- Søylen kirke: Pilegrismesser og samtalegrupper, arbeid for åpne kirker i mai-september, og tilrettelegging for pilegrimvelsignelser ved utsendelse. Månedlige.
- Søylen kultur: Pilegrimsvandring i Bærum for 6. klassinger, St. Hallvardsvandringen under Kristi Himmelfart-helgen og vandringen fra Gamle Aker kirke til Oslo Ladegård 15. mai.
- Søylen miljø: «Grønn kirke», hengekøypesprosjekt og salg av miljøvennlige produkter.
- Søylen næring: Herberger og produkter. Før hver sesong kontaktes tilbydere om behov med materiell og informasjon.

2.1.3 Skoler og andre aktører formidler kulturarven i kirken

KVALITATIV RAPPORTERING – LOKALE HISTORIELAG, KIRKE-SKOLE-SAMARBEID

Formidling av kulturarven

Den kulturelle skolesekken: 1500 sjetteklassinger i Bærum gikk i 2022 en del av pilegrimsleden. Prosjektet startet i 2000, ble gjennomført 22. år på rad og

omfatter 35 000 elever siden starten. Vandringsen starter med omvisning i Haslum kirke, går langs leden til husmannsplassen Nygård, og så gjennom skogen til Lommedalen. På Nygård har alle elevene fått oppleve fortellerforestillinger med fortelleren Helga Samset. Arrangør er Kulturskolen i Bærum i samarbeid med Kirkelig fellestråd i Bærum og menighetene.

Litteraturkonseptene *4-4* og *12-12 klosterruinen* i Påske og pasjon ble synliggjort gjennom 20 helsides tekstannonser i Vårt Land og Klassekampen samt gjennom et større redaksjonelt oppslag i VL-magasinet STREK. Gjennom de skjønnlitterære tekstene utforskes og formidles våre kirkesteders materielle og åndelige kulturarv - fra middelalderen - ut til offentligheten.

Formidling av kulturarven fant også sted i Oslo domkirke, hvor omvisning for skoleklasser og konfirmantgrupper er blitt et viktig møtested mellom barn og unge og bispedømmets gateprest og gatediakon. Dette arbeidet ble sterkt nedskalert under pandemien, men i fjor kom både skoleklasser og konfirmantgrupper tilbake etter gjenåpningen i februar.

I Gamle Aker kirke - som er Oslo eldste stående bygg og et av byens mest verdifulle kulturminner - ble det færre besøk fra skoleklasser og barnehager i 2022 sammenlignet med tiden før korona (6 omvisninger for skoler og 10 for barnehager).

Kirke-skole og kirke-barnehage

Tabellen viser at det i 2022 ble gjennomført 102 gudstjenester for barnehagebarn og 214 gudstjenester for skoleelever. Vi skal merke oss en markant økning etter pandemien, men samtidig en nedgang sammenlignet med årene før pandemien, særlig for barnehagegudstjenestene.

	For barnehager		For skoler	
	Antall gudstjenester	Medvirkende barnehagebarn	Antall gudstjenester	Medvirkende skoleelever
2022	102	7 603	214	45 981
2021	91	4 270	20	2 094
2020	64	1 601	68	2 191
2019	176	13 673	239	65 483
2018	170	14 294	248	70 115
2017	152	15 003	249	72 709

Prostene forteller i sine rapporter at menigheter har møtt mangel på vilje eller motstand mot å komme i gang igjen med de tradisjonelle skolegudstjenestene. I stabene har det ført til samtaler om å ville fornye skole- og kirkesamarbeidet. Mer om dette under.

Her ser vi at antallet kirkebesøk fra barnehager og skoler utenom gudstjenester økte:

	Fra barnehage til kirke	Endring i prosent	Fra skole til kirke	Endring i prosent
2022	305	77%	248	74%
2021	228	-11%	174	-18%
2020	257		213	
2019	354		247	
2018	283		289	

Dette betyr at flere elever og ansatte i barnehage og skole har fått møte en kirkeansatt i kirken, opplevd rommet uten gudstjeneste, og hørt historier om hva det kan brukes til. Antallet skole- og barnehagebesøk var i fjor på nivå også med årene før pandemi.

Tabellen under viser hvor mange besøk en kirkelig medarbeider har gjort i barnehager og skoler.

	Antall besøk i barnehage	Endring i prosent	Antall besøk på skole	Endring i prosent
2022	82	2%	54	15%
2021	84	-13%	39	70%
2020	97		23	
2019	171		96	
2018	237		93	

Ny læreplan, nye muligheter

Prosten i Groruddalen skriver i sin årsrapport at det etter pandemien er blitt "lettere for skolen å si at de ikke ønsker skolegudstjeneste". Tendensen er at menighetene "går bort fra skolegudstjenester, og heller lager samlinger i kirken med fokus på læringsinnhold", og nevner et eksempel om en 'håpsvandring' istedenfor julegudstjeneste. Prosten i Vestre Aker nevner Grefsen som et eksempel på det samme fenomenet, som "etter initiativ fra skoleledelsen lokalt, (er) i ferd med å utvikle nye samarbeidsformer hvor julegudstjenester ikke lenger er en del av programmet".

I denne forbindelse er det nødvendig å minne om innfasingen av nye læreplaner siden 2020, og at all undervisning i grunnskolen fra høsten 2023 skal være fundert i de fornyede planene. Det er en læreplan som åpner for større handlingsrom i samarbeidet mellom skole og kirke. I læreplanene legges det opp til større grad av utforsking, og det å kunne ta den annens perspektiv. Samtidig

holder den planen fortsatt åpent for at skolegudstjenester er en del av skolens virksomhet.

En hendelse under høstens bispevisitas i Grefsen menighet, illustrerer nye veier man kan gå:

Soknepresten hadde gjort seg nettopp den erfaringen, at det var blitt vrient å komme i gang igjen etter pandemien med skole-kirke-samarbeidet. Han oppfattet at julegudstjenestene «sto i veien» for å tenke åpent om et nytt samarbeid. Til et møte på Kjelsås skole var rektorene på soknets barne- og ungdomsskoler invitert til å møte biskopen og den lokale staben, og fire av fem rektorer kom til møtet. Staben var godt forberedt, og midtveis i samtalen, løftet kateketen inn en skisse til en årviss samling for 7. klassinger om sorg, død og håp, der hun tok utgangspunkt i kompetansemålene i ny læreplan. Barneskolerektorene opplevde at temaet imøtekom et behov for læring som de selv ikke kunne dekke. De uttrykte samstemt at tilbudet var en mulighet til et nytt og bedre samarbeid med den lokale kirken, samtidig som de der og da fremmet et ønske om at tilbudet ble rettet inn mot 6. heller enn mot 7. klasse. Noe kateketen over bordet kunne si ja til.

I samtalen kom det dessuten frem at skolene ønsket at 3. klassingene kan få en fast ordning med besøk i Grefsen kirke for å lære noe om hva en kirke «er». Rektor for en ungdomsskole ønsket også dialog om en fast ordning med kirkebesøk for et av ungdomstrinnene.

2.1.4 Kirkebygg og regler for liturgisk inventar og utstyr

Oslo bispedømmeråd fremhever i den nye regionale strategien den særlige betydningen av kirkebyggene. De er “synlige markører for kirkens nærvær”, og “byggene selv forkynner evangeliet”. I medlemsundersøkelsene har kirkebyggene vært løftet frem som særlig viktige for folk. De “reflekterer en tusenårig tradisjon”, og er “viktige for folks identitet og tilhørighet”, heter det.

Kirkebyggene er viktige kulturminner. Bruken av kirkene er i utvikling over tid, og byggene tilpasses dette, samtidig som kulturverdiene ivaretas. I Oslo bispedømme er det 90 kirkebygg tilhørende Den norske kirke, innbefattet døvemenighetens kirke.

Sju av dem er fredet. Fem fordi de er oppført før 1650, det gjelder middelalderkirkene Gamle Aker, Haslum, Tanum, Røyken og Hurum. I tillegg er Gamlebyen kirke og Jakob kirke vedtaksfredet.

32 kirker er listeført hos Riksantikvaren.

Oslo biskop skal etter kirkeordningen godkjenne alle endringer av byggene og av det liturgiske inventaret og utstyret, herunder orgler. Søknadene blir saksbehandlet og kurante saker blir avgjort av kirkefagsjef på delegasjon. Oslo biskop erfarer å ha et fruktbart og godt samarbeid med Riksantikvaren – og med fellesrådene – om de mange sakene som hvert år kommer på bordet for fredete og listeførte kirker.

På slutten av fjoråret leverte Riksantikvaren, Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverforening rapporten *Tilrådingar til bevaringsprogram for kyrkjebygg*. Rapporten foreslår innretting, organisering og innfasing av et stort antall milliarder kroner som skal investeres på dette feltet fremover. Målsettingen er at prosjektet skal starte opp fra 2024. I 2023 vil Barne- og familiedepartementet, i samarbeid med Miljødepartementet, planlegge prosjektets innretting, organisering og innfasing.

2.2 Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt

Kirken i Oslo bispedømme tilbyr et omfattende arbeid for mennesker som lever under vanskelige livsbetingelser. Vi har et stort diakonalt nærvær i menighetene, i tillegg til tiltak mot fattigdom og sjelesorg- og samtale tjenester. Oslo bispedømmeråd finansierer også en omfattende spesialprestetjeneste i fengsler, på sykehjem og på sykehus.

Gjennom dette arbeidet bidrar kirken til å løfte opp flere av FNs bærekraftsmål, som de tre første: 1) utrydde fattigdom (gjelder fattigdom i hele verden), 2) utrydde sult (som innbefatter bedre ernæring), og 3) god helse og livskvalitet (for alle uansett alder).

Vi registrerer at Kirkerådet i sin mal for årsrapportering ikke informerer om hvor kirkens tjeneste i fengslene, sykehjemmene og sykehusene skal fremkomme. Vi finner det naturlig å legge disse tjenestene her, under overskriften: "Kirken er der livet leves", kategorien: "Kirken for den enkelte".

2.2.1 Flere menigheter med diakonal satsing

ANTALL MENIGHETER MED DIAKONAL BETJENING, KVALITATIV VURDERING

Diakonstillingene

Det ble ikke gitt nye statlige midler til diakonstillinger i 2022. Det er likevel flere sokn med diakonal betjening i 2022 (49) enn i 2021(42). Dette skyldes trolig rapporteringen og ikke flere diakonstillinger. Med diakonal betjening telles nå både diakon og diakoniarbeider i ulike stillingsbrøker, noe som bidrar som diakonal ressurs i flere sokn. Flere menigheter finansierer sin egen diakonstilling, mens for eksempel Bekkelaget og Ormøy sokn har ansatt frivillighetskoordinator istedenfor diakon. Det jobbes også med alternativer for finansiering av diakonstillingen i Ris sokn. For tiden er den finansiert 20% av Diakonhjemmet omsorg, og følgelig fører det til at diakonen også bruker noe tid der.

Bærum har nå diakonal betjening i alle sokn, i likhet med Groruddalen og Nordre Aker prosti. Bærum har i tillegg fire ungdomsdiakonistillinger i «13-20» som er finansiert av kommunen, samt to diakonstillinger i «Gjennom alt» i sykehjem som delvis også får midler fra kommunen. Dette gjør kirken i Bærum til en synlig og viktig aktør i møte med samfunnets behov.

I 2021 opprettet Oslo bispedømmeråd og Kirkelig fellesråd i Oslo og Asker kirkelige fellesråd tre prosjektstillinger i diakoni for en prosjektperiode på to år. Alle stillingene er besatt og utvikles i tråd med intensjonen. Tilbakemeldinger fra prostene – både i Asker og Oslo – er at det er nødvendig å satse på diakonstillinger for å kunne møte de diakonale utfordringene som kirke. Mangel på diakoner i soknene fremstilles som et savn. Det er et klart mål at alle sokn skal ha diakon ansatt.

Soknene er en diakonal aktør i sitt nærmiljø. Hvordan dette synliggjøres er avhengig av kontekst, sammensetning av medarbeidere og frivillige. Med utgangspunkt i ungdata og levekårs-statistikk vil kirkens diakoni kunne utvikles i tråd med kommunen og bydelenes utfordringer og satsinger. Den diakonale satsingen handler om å lytte til samfunnet. Satsingen må også ses i sammenheng med tilgang på diakoner og diakonale ressurser.

Fattigdom

Økte levekostnader har ført til at flere strever med å betale regningene. Flere sokn har opplevd økt tilstrømning til gratis middag, matutdeling og byttemarked. Grorud menighet melder at de i 2022 fikk i stand en avtale med matsentralen og har igangsatt matutdeling. Fra Grorud og fra Høybråten, Fossum og Stovner menighet (HFS) meldes det om at flere barn gir uttrykk for å være sultne.

Familiekafé er leksehjelp og et måltid mat etter skoletid i Fossum. Tilbudet vokste i antall med rundt 130 barn og unge hver uke. Kapasiteten var sprengt og MR i HFS satte begrensninger på puljer av 40 barn pr gang. Med nye regler har antallet nå blitt redusert til rundt 100 hver uke.

I Gamlebyen og Grønland menighet økte køen til fattighuset i 2022 fra ca. 260 mennesker før krigen i Ukraina til 500 mennesker senere i året. Ansatte og frivillige – også fra andre sokn har bistått i arbeidet med køen sammen med studenter fra VID; både fra sosialt arbeid og diakoni. Det arbeides videre med å utvikle arbeidet tilknyttet «køen til fattighuset».

Fattigdom er sammensatt og fører til utenforskap, fysisk og psykisk uhelse og synliggjør urettferdighet og ubalanse mellom mennesker. Gratis møteplasser, matutdeling og mulighet for reduserte priser ved større aktiviteter er noen av tiltakene. Flere diakoner rapporterer også om følge til NAV og andre instanser for å bistå enkeltmennesker med sammensatte utfordringer. Sammen med bydel og kommune arbeider soknene med fattigdom for på den måten imøtekomme bærekraftsmålene for å bekjempe fattigdom, ivareta god helse og legge til rette for mulighet til et anstendig liv.

Det ble fordelt statlige midler til utsatte barnefamilier før jul. Oslo ved kirkelig fellesråd fikk et tilskudd på 624 000, Bærum ved kirkelig fellesråd fikk et tilskudd på 249 000 og Asker ved kirkelig fellesråd fikk et tilskudd på 156 000.

Den største søknaden kom fra fire sokn i Groruddalen prosti, der samarbeid med lokalsamfunnet, frelsesarmeen, sanitetsforeningen og andre lokale aktører stod sentralt. To av menighetene hadde allerede startet en samhandling med lokalsamfunnet rundt utdeling av mat og gaver til jul. I overkant av halvparten av midlene i Oslo kanaliseres gjennom Groruddalen prosti.

Den andre halvparten i Oslo gikk til menigheter som samarbeider med ulike lokale aktører som blant annet frivillighetsentral, krisesenter og lokale foreninger. Noen fellesskapsarrangement ble også tilgodesett, som juletefest i Kampen og julefest i Grønland.

I Bærum er det også samhandling mellom lokalmenighet og større aktører.

Det ble gjort innkjøp av gavekort slik at utsatte selv kunne gjøre vurderinger med tanke på behov.

Samtaler og sjelesorg

Det rapporteres om at flere som kommer til kirkelige arrangement har et høyt psykisk lidelsestrykk. Dette kan være utfordrende for kirkelig ansatte å møte. Kompetanseheving i møte med mennesker med psykisk uhelse ble i økende grad etterspurt, og blir forsøkt møtt gjennom kursing og veiledning.

Det legges til rette for lavterskel møteplasser i mange menigheter både for ungdom og voksne.

Tabellen under viser at antallet registrerte sjelesorgsamtaler var høyere under pandemien enn i fjor, men høyere i 2022 enn i 2019. Registrerte sjelesorgssamtaler i Oslo bispedømme 2018-2022:

	2018	2019	2020	2021	2022
Asker prosti	359	404	1051	810	461
Bærum prosti	627	1085	2924	2601	1630
Groruddalen	880	747	1536	1255	807
Nordre Aker	524	452	701	701	663
Oslo domprosti	1356	1078	1795	1634	1176
Søndre Aker	766	685	704	1100	871
Vestre Aker	768	744	886	601	511
Totalsum	5280	5195	9597	8702	6119

Vi står som kirke overfor noen grunnleggende utfordringer knyttet til rapporteringen av sjelesorg. Hvor sikre kan vi være på at det oppfattes noenlunde likt fra sokn til sokn, hva som skal rapporteres? Antallet varierer fra sted til sted, og dessuten viser tallene kun sjelesorgsamtaler utført av ansatte i vigslede stillinger, samt med voksne over 18 år. Dette betyr at vi i statistikken ikke fanger opp samtaler med ungdom og konfirmanter, fordi dette ikke skal registreres, og heller ikke sjelesorgsamtaler utført av kirkelig ansatte som ikke er vigslet.

Prostiene melder om det var stor pågang på samtaler. Tilbudet må synliggjøres bedre. Å sikre god veiledning også for sjelesørgere, vil være viktig i tiden som kommer.

Et nytt tilbud vokste i 2022 frem i Asker prosti, med base i Østenstad menighet. "Sjelesorg i Asker" presenterer på en egen nettside navngitte sjelesørgere som folk kan kontakte. I tillegg henvises til de lokale menighetene for avtale med prest eller diakon. "Vårt mål er at sjelesorg skal være lett tilgjengelig, trygt og gratis", heter det i presentasjonen.

Andre diakonale satsinger

Det rapporteres om bekymringer knyttet til miljøforurensning, krig, økonomi, svekket fremtidstro og psykisk uhelse. Krig vekke minner hos nye nordmenn som har erfart krig. Temakvelder og samtalegrupper knyttet til tema som mennesker er opptatt av, vil bli viktig fremover.

Bærum har igangsatt et arbeid med diakoniplan for prostiet. Dette etterspørres og arbeides med også i andre prostier – slik som i Tre kirker i Sentrum. En slik plan kan skape samhandling og fordele oppgaver menighetene imellom. Alle prostier har i dag tiltak det samarbeides rundt, men en systematisk fordeling av diakonale fokusområder i lys av de utfordringer og muligheter som finnes i kommuner og bydel kan videreutvikles.

Det blir stadig flere eldre blant oss. Det betyr både at det er flere friske pensjonister og flere gamle eldre. Dette er både ressurser, muligheter og utfordringer kirken kan benytte seg av men også må ta på alvor i det videre diakonale arbeidet.

“Gjennom alt”

Gjennom alt er den kirkelige virksomheten i form av to diakonstillinger (prest) ved Bærum kommunes sykehjem, finansiert av kommunen gjennom kirkelig fellesråd. Arbeidet har ekspandert etter pandemien. Tjenesten er godt etablert blant beboere og pasienter, ansatte og pårørende.

I 2022 opplevde *Gjennom alt* stor økning som fagpersoner i veiledning, undervisning og etisk refleksjon. De er blitt brukt stadig mer som fagpersoner og veiledere også for kirkeansatte.

Antallet samtaler med beboere og pasienter økte i 2022, fra 262 enkeltsamtaler med pasienter og beboere i 2021 til 495 samtaler i 2022. Det var tilsvarende økning i møte med pårørende - fra 81 til 117 i 2022. Dette har særlig handlet om støtte og oppfølging av nye beboere i overgangskrise over å forlate sitt hjem og flytte inn på sykehjem.

Samtaler i møte med beboere og pårørende i livets siste fase har økt. Derfor er det også etablert tre nye pårørendetiltak i samarbeid med andre aktører.

En særlig erfaring fra 2022 er hvordan mennesker med demenssykdom har vært løftet frem som engasjerte og frivillige forsangere under allsangen og på gudstjenester på sykehjemmene.

Kirkens feltarbeid i Asker

I Asker har feltarbeidet vært menighetenes felles diakonale tilbud for rusavhengige siden 1983. Tilbudet er finansiert av Asker kommune og driftes gjennom Asker kirkelige fellesråd.

I 2022 ble nye lokaler på Askerholmen i Asker sentrum innviet, med biskopen til stede. Arbeidet er profesjonalisert og tilbyr nødovernatting, kortidsboliger, varmestue og arbeidstiltak. Det er ukentlige gudstjenester og samtaltjeneste.

2.2.2 Kirken fremmer menneskeverd, fred, menneskerettigheter og vern om skaperverket

Freds- og forsoningskirken

Trefoldighetskirken i Domprostiet har fått en særlig rolle som freds- og forsoningskirke i Oslo bispedømme. Dette synliggjøres både i strategi og gjennom gudstjenester, arrangementer og konserter knyttet til særlige hendelser og merkedager. Det har vært markeringer i forbindelse med samefolkets dag og det som skjer i Iran.

Nettverket "Kvinner, fred og sikkerhet" har skapt en møteplass der aktuelle tema blir tatt opp og belyst. De har også tre "Tro og politikk"-grupper som møtes månedlig med faglige innledninger og samtale.

Trefoldighetskirken har fått et særlig ansvar for å legge til rette for at ukrainere i Oslo kan få samles når de trenger et kirkerom - også betjent av egne prester fra Ukraina. Det har vært flere markeringer sammen med og for ukrainere.

Grønn kirke

Oslo bispedømme har den høyeste andel grønne menigheter av alle bispedømmene, og ambisjonen er at alle skal bli så aktive at de kan bli registrert. Alle prostier har 1-2 grønne samlinger i året der erfaringer utveksles og informasjon/opplæring gis. Prosten deltar på disse.

Ressursgruppa for Grønn kirke i bispedømmet arrangerer hvert år en grønn inspirasjonssamling. Gina Gylver, leder i Natur og Ungdom, innledet foran 58 engasjerte deltakere. Estrid Hessellund har fortsatt som seniorvolontør, og følger opp menigheter og prostisamlinger. Ansatt rådgiver i bispegården bruker ti prosent av sin stilling på Grønn kirke-arbeidet.

Et viktig tiltak i 2022, var Ulven nærmiljøhage, som ble etablert i 2021 ved Østre Aker kirke. Bispedømmet har sammen med Østre Aker og Haugerud menighet engasjert en prosjektleder som har utviklet hagen med frukt, bær, grønnsaker og blomster, alt med økologisk og klimavennlig dyrking. I samarbeid med to bydeler hadde 35 ungdommer sommerjobb i 2022, og det er lagt stor vekt på en sosial og trygg møteplass i et flerkulturelt miljø. Det drives kurs, middagsservering og vaffelsalg i tilknytning til hagen. Flere nye frivillige har kommet til.

2.2.3. Den norske kirkes utslipp og miljøbelastning reduseres

Fellesrådene er bevisst på å ville redusere energibruken i sine bygg, ved å investere i varmepumper og bergvarme, og ved bygningsmessige utbedringer. Dette temaet ble aktualisert i oktober 2022, under biskopens visitas i Bøler kirke. Selv om kirken er ny, har den vært svært dyr å varme opp. Det fremkom at det i Bøler kirke fra starten var lagt opp til fjernvarme, men at bergvarmen ikke ble installert. Biskopen spurte om det var mulig for menighetsråd og fellesråd sammen å finne fremtidsrettede og gode grønne løsninger, og på den måten som kirke gå foran i det grønne skiftet.

På ulike grønne samlinger informerer vi om at kirkens to store kilder for klimautslipp er kirkebygg og reiser, og oppfordrer til å ta tak i dette gjennom tiltak for redusert energibruk i bygg og på reiser.

Bispedømmet har mottatt de nye reisebestemmelsene og vil aktivt bidra til å redusere utslipp fra reiser med 60% innen 2030. Vi har allerede flere ansatte som reiser kollektivt i sin tjeneste i Oslo.

2.3 Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører.

2.3.1 Samarbeid menighet og misjon styrkes

“Samarbeid menighet misjon i Oslo bispedømme” (SMMO) består av syv misjonsorganisasjoner der en representant fra hver organisasjon jobber sammen med Oslo bispedømmet for å synliggjøre lokalmenighetens tilhørighet til kirken som et globalt fellesskap. Menighetenes deltakelse i kirkens globale oppdrag synliggjøres i SMM gjennom menighetsavtaler.

SMMO arrangerer hvert år en misjonsuke der en organisasjon har ansvaret hvert år. I 2022 hadde Stefanusalliansen ansvar. Temaet, «Men de lot seg ikke stanse», omhandlet kirkens møte med undertrykkelse fra apostlenes tid helt frem til i dag. Arrangementet ble gjennomført, om enn noe begrenset med utgangspunkt i smittesituasjonen i januar/februar.

Under koronaen ble «Sammen som kirke i hele verden» etablert. Dette er en aksjon for å sette fokus på menighetenes eget globale engasjement. SMM har utviklet dette med egen nettside til inspirasjon og med forslag til aktiviteter. I 2022 var tre menigheter med i Oslo bispedømme. Oslo bispedømme markedsfører det ikke bare som fokus på misjonsprosjekt, men også globalt engasjement som inkluderer vennskapsmenigheter. I bispedømmet har 58 sokn en misjonsavtale. Tallet har vært ganske stabilt siden 2019 (+/-4).

Tallet på menigheter som har en vennskapsavtale er 17, det har holdt seg stabilt de siste tre årene.

I Oslo bispedømme har flere menigheter etablert eller ønsker å etablere vennskapssamarbeid med palestinske menigheter. Bekkelaget og Ormøy har fått formalisert en avtale med menigheten i Beit Sahour, og Kampen og Vålerenga menigheter påbegynte i fjor en kontakt med den palestinske diasporamenigheten i Amman. De fleste har søkt seg mot menigheter i Den evangelisk-lutherske kirke i Jordan og Det hellige land (ELCJHL), bortsett fra Høybråten, Fossum og Stovner sokn, som i en årrekke har hatt en søstermenighet i den melkittiske kirken i Nablus.

Om lag 30 ansatte og frivillige fra 10-12 sokn og virksomheter med et palestinaengasjement, var samlet i bispegården i september, for å støtte hverandre og drøfte hva slags samarbeid som kan fungere best. Flere menigheter har påpekt at det i samfunnet finnes motkrefter mot å knytte seg til palestinske kristne, og at det er positivt at bispedømmet aktivt støtter engasjementet.

2.3.3. Barne- og ungdomsorganisasjonene deltar inn i menighetene Kvalitativ rapportering

48 menigheter har svart, og av dem har 13 ikke noe samarbeid med en organisasjon. Det betyr at 73% av de som har besvart, har et samarbeid med en eller flere organisasjoner.

De fleste menighetene samarbeider med mer enn én organisasjon. Norges KFUK-KFUM og Søndagsskolen er de som klart flest har et samarbeid med, men så mange som 11 organisasjoner har samarbeidsmenigheter i Oslo bispedømme.

Et sted man samarbeider bredt, er Nordberg og Maridalen som har samarbeid med Søndagsskolen, Acta - barn og unge i Normisjon (Bago, Tweesters, Z Nordberg), Norges KFUK-KFUM (Speidere og Ten Sing), KRIK (Kristen Idrettskontakt) og Kirkens Nødhjelp. De skriver: "Vi har som mål å knytte mange av breddetiltakene opp mot det kontinuerlige barne- og ungdomsarbeidet i menigheten. Disse er igjen tilknyttet kristne barne- og ungdomsorganisasjoner. Det gir oss både menneskelige, materielle og økonomiske ressurser, som vi er veldig glade for å ha. Spesielt er det fint å kunne reklamere for forskjellige leirer og festivaler hvor vi vet at barna og ungdommene får gode opplevelser, nye venner og input. I år var det også veldig fint å kunne dra på KRIK-leir med alle konfirmantene, da vet de også mer om hvordan de andre leirene som arrangeres av KRIK foregår".

Jar i Bærum forteller: "God erfaring med samarbeidet med KFUK-KFUM så langt. Et relativt nytt samarbeid, men vi ser nytten av å være tilknyttet en større kristen barne- og ungdomsorganisasjon for ungdommene våre. På sikt håper vi at vi kan involvere dem mer i arbeidet og tilbudene som foregår nasjonalt og regionalt, slik at de kan få erfare å være del av et større fellesskap. Gir også god økonomisk støtte til arbeidet."

Tilbakemeldingene spenner fra "vi bruker materiell fra organisasjonen" og "det fungerer greit" til "Gode erfaringer – dette samarbeidet er helt nødvendig for at vi skal kunne drive et utstrakt arbeid blant barn og unge i menigheten" (Klemetsrud og Mortensrud).

Det er ingen tvil om at organisasjonene spiller en viktig rolle i menighetenes arbeid blant barn og unge. Oslo bispedømme ønsker et godt samspill, og det er lagt planer om å dra i gang igjen den årlige nettverkssamlingen for disse organisasjonene høsten 2023.

3. Kirken er mer for flere

3.1 Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt

3.1.1 Kirkens digitale nærvær øker

Kvalitativ vurdering

Fra mars 2020 vokste det raskt frem en omfattende digital aktivitet, som følge av at ingen fikk lov til å møtes. Læringskurven var bratt, og prester, kantorer og diakoner begynte å produsere filmsnutter, musikkandakter og minigudstjenester som ble lagt ut på forskjellige sosiale medier. Undervisningsansatte laget digitale undervisningsøkter, og i dag, når vi igjen kan møtes i kirkene, brukes for eksempel Spond i den digitale kommunikasjonen med konfirmanter.

I høytidene under pandemien produserte stabene påskehilsener og julehilsener. I Østenstad kirke iverksatte soknepresten straks å strøme gudstjenestene direkte, noe Vårt Land skrev om, og menigheten fortsatte med gjennom hele pandemien. Mange ansatte begynte også å sende ut digitale nyhetsbrev og hilsener til enkeltpersoner, i tillegg til at telefonen ble tatt i bruk til å snakke med folk som satt alene hjemme.

Etter gjenåpningen er det tegn som tyder på at bruken av nyhetsbrev, hjemmesider og sosiale medier som Facebook er blitt mer bevisst og kanskje mer målrettet. Trolig er mange menigheter blitt flinkere til å fortelle på digitale plattformer hva de gjør, og kanskje til flere målgrupper.

Prostene melder om litt ulike erfaringer fra menighetene i Oslo bispedømme. Trolig er det heller ikke én sannhet.

Prosten i Søndre Aker skriver at nå «ligger det masse fint utstyr og samler støv», og at «luften gikk litt ut ballongen da vi kunne starte opp igjen». Prosten i Nordre Aker har inntrykk av at «det meste er ved det gamle, før-pandemiske», mens prosten i Groruddalen tror «strømming av andakter og lystenning var greit under pandemien, men oppleves lite relevant nå». Prosten i Vestre Aker beskriver motivasjonen for å arbeide på digitale plattformer som «lav». Hun sier at noen møter iblant gjennomføres på Teams, men at det er helt slutt på digitale produksjoner av forkynnende art.

Prosten i Bærum forteller at Høvik menighet har fortsatt med å legge ut en hilsen på nettet før helgen, og at det i ungdomsarbeidet er aktiv bruk av sosiale medier. Ellers oppfatter også hun at «de fleste er slitne av digital jobbing».

Prosten i Asker tror det er blitt «en høyere bevissthet rundt bruken av de digitale verktøy, også blant de eldste arbeidstakerne». Han opplever «at det er en høy motivasjon for å jobbe på digitale plattformer». Det frustrerende er at programvarer ikke er kompatible med hverandre og at kirkepartnerplattformen ikke alltid er stabil. Han forteller at det finnes gudstjenestedeltakere som savner videoproduksjonen som mange av menighetene tilbød under pandemien.

Også fungerende domprost skriver at enkelte menigheter har videreført virkemidlene fra koronatiden, men at «det oppleves som tidkrevende for mange». Hans erfaring er at «motivasjonen er lav for å arbeide med de digitale plattformene, foruten det å kunngjøre arrangement». Han trekker frem at e-postlister for nyhetsbrev er en overkommelig og treffsikker kommunikasjon, og nevner Uranienborg menighet, «som sender sine nyhetsbrev til over 600 personer».

3.1.2. Universell utforming av og i kirken styrkes

Gjennom en heltidsstilling som kombinert inkluderingsprest og spesialrådgiver, har bispedømmerådet siden 2005 hatt et særlig blikk for å sikre en systematisk og praktisk oppfølging for en universell utforming i kirkene. Stillingen har bidratt til å støtte og bidra i menighetenes praktiske arbeid, men også styrket forståelse og engasjement på bispedømmeplan.

Inkluderingspresten deltok i f.eks. i arrangementskomiteen for den nasjonale HEL-konferansen som ble holdt i Kristiansand i januar 2023, der målet var å samle kirkelig ansatte og frivillige til kompetanseheving om funksjonshemming, og spørre hva kirken er og kan være i vår tid. Samlingen la til rette for å utvikle inkluderingsarbeidet i menighetene, og å være et sted for fellesskap og læring.

Et tiltak for å minimere fysiske og ikke-fysiske barrierer i kirkebygg, fant sted i Oslo domkirke, da det monumentale takmaleriet av Mohr ble synstolket for mennesker med synshemming og for blinde. Kristent arbeid blant blinde (KABB) var arrangør, sammen med Oslo domkirke og Oslo biskop. I programmet inngikk også musikalske innslag hvor en av landets synshemmede kantorer spilte orgel. Tiltaket vokste frem etter en tilsvarende tolkning av kunsten i Holmsbu kirke i Asker prosti året før.

Oslo bispedømme samarbeider med Norges Handicapforbund, NFU, KABB, Tro og Lys-bevegelsen og med Universitet i Oslo, Avdeling for spesialpedagogikk, hvor det er en fast avtale om undervisning om sorgarbeid. Det finnes også en avtale med Holmenkollen dagsenter og boliger, og med Ragna Ringdals dagsenter om kontakt ved høytider, og sorgoppfølging når det trengs.

En annen samarbeidspartner er organisasjonen Abloom. Oslo bispedømme ble kjent med grunnleggeren for fem år siden, da hun spurte om Oslo biskop kunne være med på å skrive under på en erklæring om at det ikke er en guddommelig straff å få et funksjonshemmet barn. [«Funksjonsnedsettelse – ikke en guddommelig straff» \(abloom.no\)](#). Abloom arbeider med å gi informasjon til trossamfunn og miljøer med andre språk, som er minoriteter i Norge, og derfor kan være preget av holdninger fra andre kulturer. Erklæringen skulle følges opp i 2023 med et program for «Inkluderende Fellesskap». Abloom betyr 'i full blomst', og «ønsker at barn og unge med spesielle behov skal bli verdsatt, sett og hørt ... og kunne slå ut i full blomst» (fra nettsiden).

Om bruk av tegn til tale, synstolking og annet metodikk som bidrar til at flere kan delta i kirkens arbeid, bruker inkluderingspresten tidvis «Tegn til tale». Det finnes også enkelte trosopplærere, kateketer og diakoner som gjør det. Bispedømmet kan tilby hjelp og veiledning til menigheter som vil ha hjelp til tilrettelagte tiltak,

og til konfirmantundervisning for de som trenger spesialundervisning, for eksempel tilrettelagt konfirmantundervisning.

3.1.3 Folkekirken tilbyr ulike møteplasser og fellesskap

Oslo biskop har tilsynsansvaret for den landsdekkende Døvekirken, og inngår i rapporteringen for 2022. Dette kapitlet tar utgangspunkt i at “kirken er mer for flere”, og skal “gi tilhørighet og skape gode møteplasser”. Dette kan virke som et naturlig sted i årsrapporten å informere om Døvekirkens virksomhet.

I Oslo bispedømme finnes også en omfattende spesialprestetjeneste i sykehjem, sykehus og fengsler. Også denne virksomheten orienterer vi om i dette kapitlet. I tillegg løfter vi frem en rekke større og mindre folkekirkelige tiltak i de ulike delene av bispedømmet.

Døveprostiet og Døve kirkeråd

Døveprostiet og Døves kirkeråd er landsdekkende og består av 7 menigheter, i Tromsø, Trondheim, Ålesund, Bergen, Stavanger, Sandefjord og Oslo, og et menighetsutvalg i Kristiansand.

Den norske kirke hadde i fjor 3915 døve medlemmer. Antallet må ses i sammenheng med at noen tall mangler for 2021, da det var oppført 2592 medlemmer. Samtidig viser tallene at det ligger et stort potensial i nettverket til døve, som var på hele 12 960 personer i 2021, mens det er estimert til å være rundt 18 350 personer i 2022. Av disse er kun 1842 medlemmer av Døvekirken i 2022.

Flere har gitt tilbakemeldinger om at det ikke lar seg gjøre å legge til Døvekirken som kategorial menighet gjennom «min side» på www.kirken.no. Hvis denne muligheten hadde vært på plass, tror vi at dette kunne økt medlemstallet for Døveprostiet.

Døveprostiet skiller seg fra de andre prostiene i Oslo bispedømme ved å være landsdekkende og ha et nasjonalt ansvar. Døvekirken skal sikre tjenestene i døvemenighetene, i tillegg til et faglig ansvar for å utvikle materiell på tegnspråk, eksempelvis tegnspråk liturgi, bibeloversettelse, tegnspråkpoesi, oversettelse av salmer til tegnspråk og undervisningsmateriale knyttet til trosopplæringen på tegnspråk.

I Den norske kirke er Døvekirken det stedet hvor evangeliet forkynnes og formidles på tegnspråk.

Under Døvekirkenes fellesmøte i Tromsø i mai 2022 ble Døvekirkens kirkepolitiske målsetninger revidert. Døves kirkeråd laget en ny tiltaksplan for 2022-2025 med utgangspunkt i Den norske kirkes strategi for 2022-2029. Døvekirken skal fortsette å være en kirke som er der hvor døve er samlet og bor, skape flere møteplasser for alle aldersgrupper, styrke det tegnspråklige kirkelivet, arbeide for å få Bibelen oversatt til norsk tegnspråk. Vi arbeider for å motvirke blant annet audisme og utenforskap, samt styrke demokratiet og frivilligheten i døve menighetene.

I 2022 var det 7 dåp, mot 6 dåp i 2021. I 2022 hadde Døveprostiet totalt 5 konfirmanter, mens det var 7 konfirmanter i 2021. Det var 2 vigslere i 2022, samme antall som i 2021. Døveprostiet hadde 12 gravferder i 2022, mot 16 i 2021.

Antall deltakere på gudstjenester viser at det var færre på gudstjenestene i 2022 sammenliknet med året før: 6116 deltakere i 2022 mot 6791 i 2021. Dette kan skyldes frafall av eldre det siste året. Det kan virke som Døvekirken ikke fullt ut klarer å nå de yngre aldersgruppene. Satsning på barn, ungdom og unge voksne vil være en prioritet for Døvekirken for å kunne oppnå økt deltakelse i det kirkelige liv i årene fremover.

Døvekirken har vært og er en viktig arena for barn og unge døde og hørselshemmede. Flere døveskoler har i de senere årene blitt lagt ned. Mange barn og unge er blitt integrert i hørende klasser på sine hjemmeskoler, uten daglig tilgang til tegnspråk.

For døde og hørselshemmede barn og unge er Døvekirken en viktig tegnspråklig arena hvor de blir møtt på sine premisser og det skapes trygge rom for tro og felleskap. I 2022 var det økt oppslutning i trosopplæringen både i døvemenighetene lokalt og på arrangementer sentralt. Høsten 2022 ble det for første gang arrangert «bli kjent leir» for ungdom 13-17 år, hvor man kombinerte konfirmantleir med MILK ledertrening. Dette viste seg å være en god løsning, og man har fått en økt oppslutning av ungdommer som er med videre i ledertrening og ungdomsarbeid.

Døves kirkeråd vedtok i 2022 diakoni som et satsingsområde, selv om det foreløpig bare er en hel diakonstilling for hele Døvekirken. Det arbeides med en diakonal strategiplan for vår tid tilpasset behovene blant døde og hørselshemmede i alle aldersgrupper.

I 2022 var det i Døves kirkeråd 8,7 årsverk, og i Døveprostiet 19,5 årsverk. Døveprostiet og Døves kirkeråd har til sammen 29,85 årsverk.

Spesialprestetjenesten i sykehjem

Helse- og omsorgsdepartementet har slått fast at «alle som er avhengig av kommunal helse- og omsorgstjeneste skal få tilrettelegging og bistand for å kunne utøve sin tro og sitt livssyn».

Asker og Bærum kommuner har gitt midler til de kirkelige fellesrådene (1 stilling i Asker og 2 i Bærum) for å ivareta dette ansvaret. Oslo kommune overfører midler til Oslo bispedømmeråd som har tilsatt sykehjemsprester ved utvalgte sykehjem og helsehus etter en nærmere prioriteringsliste. Ved årsskiftet var det 13 sykehjem som har prest i deltidsstilling finansiert av kommunen gjennom bispedømmerådet. I tillegg har enkelte private sykehjem finansiert egen prest. Det er gledelig at sykehjemsetaten i Oslo har tilsatt en imam som betjener ett helsehus og to sykehjem. Sett fra bispedømmets side, er det et utmerket samarbeid mellom imam og prester.

Bispedømmerådet vil tydelig fremholde at antall sykehjemsprester er altfor lavt, og at kommunene bør øke sine bevilgninger til en tjeneste som ikke bare ivaretar beboeres og pårørendes rettigheter, men som også styrker det faglige arbeidet på sykehjemmene.

Selv om koronarestriksjonene ble fjernet i samfunnet i februar 2022, har sykehjemmene også i 2022 vært preget av begrensninger. Tall for fremmøte ved

andakter, gudstjenester og andre samlinger, viser dette. Antall soknebud har økt, og våre prester deltar i større utstrekning enn i 2021 i fellessamlinger, og det er flere samarbeidstiltak med ansatte ved den enkelte institusjon.

I 2022 (2021-tall i parentes) hadde sykehjemsprestene ansatt av bispedømmerådet 2304 (1995) enkeltsamtaler med pasienter/beboere og 263 (131) samtaler med pårørende. I tillegg hadde prestene 71 (74) samtaler av mer sjelesørgerisk karakter med ansatte på sykehjem.

Det ble feiret 117 (130) gudstjenester og holdt 280 (290) andakter med til sammen 5482 (4809) deltakere. Prestene var også til stede ved 193 (129) soknebud/deltagelse ved livets slutt.

Sykehjemsprestene er også en faglig ressurs på sykehjemmene, og i 2022 hadde prestene 310 (193) ulike faglige samlinger og møter med personalet på sykehjem og helsehus. De møtes med jevne mellomrom til faglige samlinger, og Oslo biskop har delegert til prosten i Vestre Aker prosti å ha et samlet faglig koordineringsansvar for denne tjenesten i Oslo.

Institusjoner som ikke har egen prest, betjenes i hovedsak av menighetenes prester, diakoner eller andre.

Spesialprestetjenesten i fengslene

Bispedømmerådet har fengselsprester på Ila i Bærum, på Bredtveit kvinnefengsel i Groruddalen og i Oslo Fengsel i Domprostiet. Da det ikke foreligger årsrapport fra Ila, er disse linjene basert på årsrapportene fra Oslo Fengsel og Bredtveit kvinnefengsel.

Prestetjenesten i fengslene og forvaringsanstaltene har som hovedmål å være til stede for alle innsatte som ønsker kontakt og samtale. Presten har særlig kompetanse på åndelige og eksistensielle samtaler og som ønsker å skape et rom for livsfortellinger, sorger, lengsler og glede. Men også samtaler om skam, skyld, tilgivelse og forsoning. Prestene opplever at tilstedeværelse i fengslene er viktig for mennesker som ikke selv har mulighet for å oppsøke prest eller gudstjenester andre steder. De erfarer at tjenesten er etterspurt.

Samtaler og sjelesorg er hovedvirksomheten i fengslene ved siden av gudstjenester og måltidsfellesskap tilknyttet dette. Det rapporteres om god søkning til gudstjenester og nattverd. Prestetjenesten er i ulik grad i de forskjellige fengslene ansvarlig for å koordinere andre møter i fengselet i samarbeid med andre organisasjoner og kirkesamfunn.

Prestetjenesten samarbeider også med andre tros- og livssynssamfunn og legger til rette for at mennesker får utøve sin tro. I Oslo kretsfengsel har prestene kontakt med Islamic Cultural Center (ICC) som bistår fengselet med imamer til fredagsbønn.

Det rapporteres både fra Bredtveit og Oslo Fengsel om arrangementer og temagudstjenester under kristne høytider og andre religiøse markeringer, som påske, jul, Eid-feiringer og andre merkedager.

Fra begge fengslene rapporteres det om noe lavere tall på arrangementer i 2022 enn i 2021. En felles utfordring i begge fengslene har vært avlysninger grunnet manglende bemanning i fengslene. Fast fredagsbønn i Oslo kretsfengsel har også

ført til at færre muslimer deltar på de kristne møtene. Pandemiens ettervirkninger trekkes også frem.

Prestene bistår fengselet med oppfølging av ansatte etter hendelser og bidrar også der som en medvandrer. I Oslo fengsel har prestene hatt fast veiledning for gruppen av vaktledere ukentlig, og for ansatte i helsetjenesten og betjenter ved rusmestringsenheten månedlig. Fra Bredtveit fortelles det også om jevnlig kontakt med ansatte.

Fra Bredtveit fortelles det om samtalegrupper som livsdialog og muslimsk gruppe, retreat og pilegrimsvandring. Det finnes også mulighet for retreat i Halden fengsel med plass til inntil seks deltakere. Plassene blir som regel fylt opp.

Presten på Bredtveit skriver at hun har ønsket å bygge ned avstanden mellom fengselet og samfunnet rundt. Dette førte til et samarbeid om 8. mars-gudstjenesten i Grorud kirke der innsatte hadde en utstilling om å ha overlevd vold og leve videre. Både innsatte og tilsatte fra Bredtveit deltok. Fra Oslo Fengsel fortelles det om en fin hendelse da det ble gjennomført dåp av en innsatt i fengselets kirkerom.

Kirkens nærvær blir ansett som viktig med tanke på innsattes rett til åndelig og eksistensiell omsorg under soning. At presten har taushetsplikt og ikke skriver journal representerer en frihet for de innsatte. Prester i fengsel opplever arbeidet som givende og meningsfullt og opplever at tilbudene settes pris på både av innsatte og ansatte i Kriminalomsorgen og forvaltningsarbeidstjenesten.

Oslo Fengsels Arbeidsmiljøpris 2022 gikk til prestene på fengselet. I løpet av året skal November Film komme og lage 15 episoder til en dokumentarserie der det er forespeilet at prestenes rolle og tjeneste skal inngå i serien. Serien er planlagt vist på TV2 første halvdel av 2024.

Kirkelig tjeneste på sykehus

Oslo bispedømmeråd har mottatt årsrapporter fra spesialprestetjenesten ved fire sykehus:

- Oslo universitetssykehus
- Diakonhjemmet sykehus
- Lovisenberg diakonale sykehus
- Bærum sykehus

Oslo universitetssykehus: Prestetjenesten har 10,9 årsverk. Som følge av tilsynsordningen hadde Oslo biskop i april 2022 dagsvisitas på OUS. Dette innebærer en synliggjøring for sykehuset at prestatetjenesten har en kirkelig tilknytning.

Administrativt plassert i prestatetjenesten er også sykehusimam Abdifataah Mohamed Mahamud. Han har en engasjementstilling i 50 prosent, som er finansiert over akuttklinikkens budsjett. Prestetjenesten formidler også kontakt med representanter fra 10 ulike tros- og livssynssamfunn.

Det gjennomført 4070 samtaler med pasienter, pårørende og etterlatte og 450 samtaler med ansatte. Prestetjenesten driver også personalveiledning, debrief for ansatte, personalundervisning, beredskap for ulykker og katastrofer, samt fast

medlemskap i alle de Klinisk-etiske komitéene ved sykehuset.
Personalundervisning: 1221 (antall tilhørere). Møter i Klinisk-etisk komité: Ca. 50.

Lovisenberg diakonale sykehus: Prestetjenesten består av 5 ansatte i 4,65 årsverk. I tillegg har sykehuset et multireligiøst samtaletilbud med representanter fra islam og Human-Etisk Forbund. Tilbudet organiseres og administreres av prestedtjenesten. Tilbudet er blitt skapt i samarbeid med prestedtjenesten ved Akershus Universitetssykehus, og det samarbeides tett med Ahus om utvikling og oppfølging av tjenesten. Det er særlig etterspørsel etter muslimsk samtalepartner.

Prestene fører ikke statistikk over samtaler, men melder at er en utfordring å rekke over alt. Utenom vanlig arbeidstid, i vakttiden, var det 119 konsultasjoner. Prestene driver også grupper og har undervisning for pasienter. Prestetjenesten bistod også blant annet ved 200 lagt i grav ved barneminnelund.

Sykehusprestene har grupper, undervisning og veiledning for ansatte og pasienter. I 2022 ble det gjennomført 40 samtaler/veiledninger/grupper internt og 63 samtaler/veiledninger/grupper ekstern, blant annet med Oslo bispedømme som oppdragsgiver.

Diakonhjemmet sykehus: Avdeling har fire 100% stillinger. Av disse er det én sykehusdiakon og tre sykehusprester. I 2022 har sykehuset benyttet tjenester (under 10 timer) fra samtalepartnerne ved OUS. Det har dreid seg om imamer og samtalepartnere fra HEF.

Det gjennomføres ca. 1200 samtaler pr. år. Grupper/ veiledninger/ refleksjoner teller i overkant av 600 samlinger i året. Sykehusets prester bidrar i Oslo bispedømmes støttetilbud for menighetsprester/institusjonsprester når disse har opplevd belastende hendelser.

Preste- og diakontjenesten fasiliterer alle syninger i sykehusets syningsrom. Som del av sykehusets diakonale tjeneste bidrar avdelingen også med praktisk hjelp: Hjelp til følge hjem, hente eiendeler hjemme, kontakt med NAV, ideelle organisasjoner, kontakt med lokalmenighet/samarbeidspartnere, sanering av hjem, bolig og UFB (Personer uten fast bopel). Som del av helseoppdraget veiledes det også eksternt ut mot bydelene.

Bærum sykehus: Det er én prest ansatt ved sykehuset, som også er en del av Helse Viken. De andre tre prestene i helseforetaket hører inn under Tunsberg biskop. Presten gir ikke bare samtaler til mennesker som er medlem av Den norske kirke, og henviser til samtale med andre tros- og livssyn.

Rapporten viser ikke til hvor mange samtaler sykehuspresten har hatt, men samtaler fremheves fremst i sykehusets brosjyre der prestedtjenesten presenteres. Sykehuspresten har hatt studenter i praksis. Det er også et mål å utvide antallet etikkrefleksjonsgrupper for ansatte.

Presten ved Bærum sykehus deler i rapporten en hendelse, med forespørsel om en hastevielse:

«På en vaktutkalling får jeg forespørsel om å ha en hastevielse. Vielsen skjer inne på den døende pasientens rom med to sykepleiere til stede. Det er lørdag kveld, pasienten er godt smertelindret, klar i tankene, og samboeren hennes ligger i en sykehusseng tett inntil hennes. Sittende halvt oppreist i sengene, lover de

hverandre med hvert sitt tydelige ja, å elske og ære hverandre til døden skiller dem. De holder hverandre i hendene under hele seremonien. Jeg erklærer dem for rette ektefolk og er rørt da jeg lyser velsignelsen over dette par i 50-årene, som har bodd sammen i over 20 år. Dagen etter dør pasienten.

Et halvt år senere får jeg en e-post. Den er fra en av de to sykepleierne som var til stede. Nå skal hun gifte seg, og lurer på om jeg kan vie dem. For den kommende ektefellen er den andre sykepleieren som var til stede under denne hastevielsen. Ut av det såre og skjøre livet som tar slutt, kan noe nytt og fint oppstå.»

Andre tilbud

Her vil vi fremheve noen større og mindre tiltak, med fare for at andre ikke kommer med. Den sjansen tar vi. Her finner du tiltak som vi oppfatter gjorde kirken til noe "mer for flere" i 2022.

Mannegruppe i Maridalen: Maridalen sokn har hatt et ønske om å skape en møteplass og felleskap for menn. I den forbindelse ble menn i området invitert til å diskutere alternativer for fellesskap. Samtalen endte med å ville rydde skog og hogge. Før jul 2022 ble det kjøpt inn utstyr og sikkerhetsutstyr, og rundt ti menn var til stede på første samlingen. Menigheten ser frem til å støtte dette fellesskapet og tror dette er en møteplass i Maridalen sokn som flere vil benytte seg av.

Sommerjobb for ungdom: Menigheter i Oslo, Asker og Bærum har i samarbeid med bydeler eller kommune fått mulighet til å gi ungdom betalte sommerjobber. I Bærum, Paulus og Sofienberg og på andre steder fikk ungdom sommerjobb som kirkeverter i åpen kirke. HFS (Høybråten, Fossum og Stovner) og Torshov og Lilleborg menigheter ansatte ungdom for å drive sommerkafé. Det har også vært lønnet ungdom i Ulvehagen ved Østre Aker kirke. Ved å tilby sommerjobb gis ungdom arbeidserfaring på CV, og vi åpner opp for å vise kirken som mulig arbeidsplass og fellesskap.

Sorgstøtte - sorggrupper og åpne sorggrupper: I flere prostier fortelles det om et mer organisert samarbeid rundt sorgstøtte. Vestre Aker prosti viser til tre parallelle sorggrupper, i tillegg til en åpen sorggruppe. Sistnevnte startet som en «Sorgkafé», men gruppen er nå en åpen gruppe uten servering av mat. Den møtes i Skøyen kirke, der kafeen er åpen i forkant av møtene. Det har vært stor etterspørsel etter sorgstøtte og to grupper er blitt til tre. Flere prostier tilbyr sorgstøttetilbud som gir mennesker et tilbud når det er behov og det er ventetid til lukkede sorggrupper. Det har også vært tilbud om **samtalegrupper ved samlivsbrudd**. Arbeidet drives av ansatte diakoner og frivillige.

«Innsats for andre» og «Unge møter eldre»: Flere menigheter har fått mulighet til å tilby valgfaget «innsats for andre». Noen menigheter har knyttet dette til konseptet «Unge møter eldre», mens andre har hatt spesifikke oppgaver som å lage en fotobok til mennesker som bor i institusjon eller i omsorg pluss boliger eller tilbud om andre tjenester. Noen institusjoner organiserer dette selv i samarbeid med skolene. Der menighetene er inne vil diakoner/andre kirkelige ansatte samarbeider med institusjoner og gi ungdom får veiledet praksis.

«Mindre alene» i Torshov og Lilleborg: Å møte ensomhet har stort fokus mange steder. I årsmeldingen beskriver prosten i Nordre Aker et økende antall

single, og at mennesker som kjenner på utenforskap leter etter «flokk sin», som Per Fugelli kalte det. Hovedmålet for prosjektet «Mindre Alene» i Torshov og Lilleborg menighet, er å bidra til å redusere sosial isolasjon og ensomhet blant eldre. Forprosjektet ble slutført i juni 2022, og biskopen ble informert om prosjektet på visitas i menigheten våren 2022. Det var da besluttet i menighetsrådet å videreføre arbeidet med økt kapasitet (inntil 50% stilling) og styrket styringsgruppe. Ny prosjektleder ble ansatt høsten 2022 med oppstart fra 1.1.2023.

Barnekor i AKS-tiden: Ljan menighetshus ligger vegg i vegg med Ljan skole. Menigheten har etablert et barnekor der barn i ulike aldersgrupper får komme på korøvelse i AKS-tiden. Barnekoret har blitt en populær møteplass for barn på Ljan, og antall medlemmer hadde ved årsskiftet passert 100.

Filosofikafé i Fagerborg kirke: Samlinger en gang i måneden under ledelse av sokneprest Sunniva Gylver og "husfilosof" Henrik Syse. Et fellesskap for de store spørsmålene og de lange tankene. Musiker Oddi Nessa står for musikken. Rundt 100 mennesker kommer.

Pride-frokost i Gamlebyen kirke: Gamlebyen og Grønland menighet har etablert en tradisjon med Pride-frokost sammen med Skeiv Verden, KFUK/KFUM og KFUK/KFUM Global, Skeivt Kristent nettverk, Kirken på Pride og Salam. Arrangementet i 2022 bar sterkt preg av skytingen i Oslo sentrum natta før. Det ble en urolig frokost. Etter avtale med politiet fikk frokosten gå som planlagt, men det var mange som kom og var sterkt berørt.

3.2 Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på

3.2.1 Ungdomsarbeidet styrkes, og kirken er til stede på utdanningsinstitusjoner og i forsvaret.

INDIKATORER: ANTALL DELTAKERE PÅ TILBUD FOR 13-17 ÅR

ANTALL DELTAKERE TILBUD 18-30 ÅR

Kapittel 3.2.1 peker på bispedømmets ungdomsarbeid og unge voksne-tilbud. I Oslo bispedømme finnes også prosjektet 13-20 i Bærum, unge voksne-arbeidet Mer i Ila, samtaletjenesten Ventil og arbeidet i sentrum ved gateprest i gatediakon. Disse tiltakene omtales også i dette kapitlet.

I tillegg etterspørres kirkens tilstedeværelse på utdanningsinstitusjoner og i Forsvaret. Her omtales derfor studentprestenes virksomhet. Oslo biskop har et særskilt tilsynsansvar for feltprestene i Forsvarets tros- og livssynskorps, og feltpresttjenesten omtales også i dette kapitlet.

13-17-åringer og unge voksne

Tallene under er hentet fra Planverktøy for trosopplæring, og innhentes som "antall unike deltakere" i målgruppen per sokn.

Antall «unike» deltakere i hver målgruppe			
	Antall deltakere 13-17	Antall deltakere 18	Antall unike deltagere 18 +
2021	2 993	15	514
2022	Tall for aldersgruppe 13-18: 2 547	Disse er medregnet i antall deltakere 13-17 i 2022	*390

*NB: fra SSB er dette tallet noe høyere

Dette gjelder de tiltakene som ser ut til å være av kontinuerlig art for aldersgruppene 13-17 år. Da regnes ikke aktiviteter som skjer en eller noen få ganger.

I Oslo bispedømme var antall deltakere i 2022 totalt 2547. Her telles også 18-åringene fra og med 2022, så dette tallet er litt lavere enn for 2021.

Tabellen under viser antall tilbud som har deltakere i målgruppe – både gjennomførte og ikke gjennomførte tiltak (merk at flere tiltak har deltakere i flere målgrupper):

Antall tilbud som har deltakere i målgruppe			
	Tiltak 13-17	Tiltak over 17	Totaltall tiltak
2021	236	161	397
2022	206	138	344

Lederkurs i Oslo bispedømme for 13-17 år				
	2022*	2021	2020	2019
Ant. kurs	93	51	53	68

Ant. delt	792	280	464	557

*Tall fra SSB: Vi har tatt ut Domkirken sokn av statistikken i 2022, da de innrapporterte tallene handler om smågruppefelleskap fra Storsalen menighet (47 grupper med 75 deltakere).

Det er en nedgang på 30, i antall tilbud for målgruppen. Dette antar vi skyldes bla. at menighetene har fokusert mye på oppstart av breddetiltakene etter pandemien, samt at det har falt fra en del ungdom fra de kontinuerlige aktivitetene. Eksempelvis melder prostene i Bærum, Vestre Aker og Søndre Aker om utfordringer med å få i gang arbeidet etter pandemien. Mange menigheter forteller om økt fokus på det kontinuerlige ungdomsarbeidet, og at de reetablerer ungdomsarbeidet.

Tall på lederkurs viser en oppslutning i Oslo bispedømme som har en betraktelig økning fra 2021 med nesten 100% flere kurs og tredobling av antall deltakere.

Prostens årsrapporter bekrefter at ledertrening er noe man har satset på og er i ferd med å få godt i gang igjen.

Fra Søndre Aker: "Holmlia og Hauketo-Prinsdal har klart å reetablere ungdomsarbeid med inkludering av konfirmantarbeid. Og knytter dette opp mot ledertrening. 9 av 10 menigheter har ledertrening for de mellom 13 og 17. En viktig ressurs inn mot konfirmantarbeidet." Prosten i Bærum bekrefter dette: "Ungdomsarbeidet ble liggende nede i de fleste menigheter under pandemien. Ungdomsarbeidet preges av tilbud for de som vil bli ledere på konfirmantleir, og flere menigheter har et tilbud for ungdom som nå bygges opp igjen etter pandemien".

Oversikten fra årsmeldingen 2021 for Unge Voksne (18-30 år) viste disse tilbudene:

	Antall tilbud for 18-30 år			Antall enkelttilbud for 18-30 år		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Oslo	28	40	69	54	51	27
Dnk	385	270	301	187	148	195

Fra 2022 rapporteres det kun på antall kontinuerlige tilbud for 18-30 år. SSB-tallene viser 50 aktiviteter med 1683 deltakere. Kun 14 menigheter oppgir at de har tilbud for denne målgruppen. Dessuten er 20 av tilbudene fordelt på MER i Ila (se under) og Storsalen, med henholdsvis 890 deltakere fra MER og 375 fra Storsalen/Domkirken. De 12 menigheten har da 30 samlinger med 418 deltakere. I snitt betyr det 33 unge per tiltak, og vi har ikke data på antall unike deltakere.

Ungdomstinget

Ungdomstinget (UT) er blitt en viktig del av ungdomsdemokratiet i Oslo bispedømme og i kirken. I 2022 ble UT først avlyst i februar på grunn av pandemien. Det var derfor gledelig at det lot seg gjøre å gjennomføre en samling i Oslo bispegård og på Thon Hotell Opera i månedsskiftet april-mai.

28 delegater deltok, fire flere enn i 2021, samt frivillige og stab, til tross for ulike forfall. Tre hovedsaker var oppe til behandling:

- Utenforskap – kirken som plattform for innenforskap
- Kirken som kunst- og kulturarena for unge

- Gudsbilder – hva vil ulike gudsbilder ha å si for hva vi mener?

Amanda Anvar fra URO hadde inspirasjonsopplegget på lørdagen. Tema var hentet fra organisasjonen *Stopp hatprat*, der Amanda har et verv. Det ble valgt inn tre faste medlemmer frem til februar 2025. Det arbeides stadig med å engasjere ungdommer og ledere til å delta på Ungdomstinget, slik at ungdom får anledning til å se betydningen av å ta ansvar og påvirke utviklingen i den kirken de er en del av.

Studentprestetjenesten

Formålet til studentprestetjenesten i Oslo er å oppfylle Kirkens samfunnsoppdrag overfor studenter ved å gi et relevant og etterspurt tilbud på studiestedene. Kirken bidrar sammen med andre tros- og livssynssamfunn for sammen å fremme det livssynsåpne samfunn på samfunnsinstitusjoner og i offentligheten.

Oslo bispedømme har fire heltidsansatte studentprester i Oslo: to ved Universitetet i Oslo (UiO), én ved OsloMet og én ved BI. Det er rundt 89 000 studenter i Oslo, hvor 25 960 er registrert ved UiO, mens 21 905 hører til på OsloMet og 9 899 på BI.

Kjernevirksomheten til studentprestene er samtaler, sorggrupper, bistand til fakultetene i forbindelse med studentdødsfall og årlig sorgweekend samt Jakobsmesse. De bidrar også til å skape sosiale møtesteder. De siste årene har studentprestene bidratt til å utvikle studentprestetjenesten mot et chaplaincy, altså å bevege virksomheten bort fra ordinær prestatetjeneste til å jobbe i fellesskap med eksistensielle omsorgsarbeidere fra andre tros- og livssynssamfunn.

Tallene nedenfor viser samtaler av eksistensiell art. De er oftest avtalte, skjer i samtalerom og kan var inntil en time. De reflekterer også drop-in-samtaler eller spontane samtaler av sjelesørgerisk art:

Sted	2020 *	2021	2022
BI	136	297	199
OsloMet	125	400 ¹	299
UiO	259	314 ²	384
Totalt	521	1011	882

* 2020 var et koronaår, og tallene inkluderer chat.

De to siste årene har sorgweekend blitt arrangert som et tilbud til alle studenter i landet. Det ble tilbudt 20 plasser og det var 20 påmeldte i 2021 og 15 i 2022. Nedgangen i antall påmeldte skyldtes nok forsiktig promotering i forbindelse med usikker økonomisk støtte. Evalueringen fra studentene var overveldende god. Tilbudet var i 2022 livssynsåpent, hvor både muslimsk samtalepartner og human-etisk samtalepartner deltok og bidro. Dette vil bli videreført.

Studentpresten på BI er med å arrangere Coffee Hour på kroa på BI sammen med studentassistenter. Målet er en møteplass med integrering av studenter. Det er utbredt ensomhet i studentmassen, og et stort antall internasjonale studenter.

1 Inkluderer 48 samtaler over e-post

2 Inkluderer 10 samtaler med ansatte

Tiltaket er treffsikkert og populært, og blir besøkt av 400–700 studenter to ganger i uka. På bispevisitasen i Grefsen menighet høsten 2022, ble biskopen vist Kroa og fikk høre om dette tilbudet av studentpresten og Bls ledelse.

Kirkemøtet i 2023 har en sak: “Kirkens tjeneste på samfunnsinstitusjoner”, ført i pennen av Nils Terje Lunde fra Forsvarets tros- og livssynskorps. Studentprestene mener å se at deres tjeneste bidrar til å dekke kirkens oppdrag overfor en gruppe som er i en midlertidig og ofte avgjørende livsfase. Studentundersøkelsen SHOT viser at mange har det bra. Den viser også at stadig flere sliter med psykiske plager eller ensomhet. Studentprestene kan bidra til å møte studentene med varme og empati ved å lytte og være til stede.

Høgskolene vokser raskere enn universitetene i Norge. Høgskolen Kristiania er en av dem. OsloMet skal også bygge ny campus på Lillestrøm. Studentprestene ber kirken følge med og tilby tjenester også her for å utvikle en livssynsåpen tjeneste i samarbeid med lærestedene. Slik kan kirken være en aktør i møte med studentene og behovene slik de kommer frem.

MER i Ila

MER er en kirke for unge voksne i Oslo og et samarbeid mellom Oslo bispedømme, KFUK-KFUK og Kirkelig fellesråd i Oslo. 2022 startet med dugnad i menighetssalen i Ila kirke i Nordre Aker prosti. På forhånd var det laget et utkast på hvordan menighetssalen skulle se ut, bestilt materialer og møbler på ulike butikker og forberedt dugnaden. Til sammen kom 30 unge voksne innom i to dager, og bidro med å beise, bygge sofa, vaske, sy og ulike andre oppgaver. Mange fikk sitt første møte med pussemaskiner og kapp- og gjærsgag, men dyktige frivillige sørget for god opplæring. Resultatet etter to dager med jobbing ble en ferdig menighetssal som har vært et sentralt rom i 2022 og reflektert det pågående fokuset på fellesskapsbyggende arbeid. I menighetssalen har det vært DIY-kvelder, kirkekaffe, filmklubb, strikkekafé, åpen kafé hver tirsdag og mye mer. Rapporten fra MER tyder på at delaktighet i dugnaden har gitt et unikt eierskap til rommet og kirken.

Frivillighet er og har vært bærebjelken i arbeidet i MER. I anledning Frivillighetens år ble dette gitt et ekstra fokus gjennom “Din dag”, frivillighetsfester, gode rutiner og nye måter å være frivillig på.

Det har blitt startet opp team som jobber med sosiale medier, gudstjenestegrupper som sammen med prest lager gudstjenestene, konsertgruppe som har prosjektert nytt konsertkonsept sammen med musikalsk ansvarlig og selvfølkelig styret i KFUK-KFUM-enheten “Unge voksne i Ila” som er den viktige demokratiseringen av de unge voksne sin frivillighet og engasjement.

Ventil og MER er sentrale deler av Oslo bispedømme sin satsning mot unge voksne på ulike måter. Ventil tilbyr sjelesorg i strukturerte former, mens MER tilbyr et fellesskap.

Ventil Oslo

Ventil Oslo er et samtaletilbud for unge voksne. Sjelesørgerne er prester og diakoner med base i byens kirker, og samtalene foregår på kontoret til sjelesørgeren. Siden 2020 har Oslo bispedømme eid og drevet Ventil som en viktig del av bispedømmets måte å være kirke for unge voksne.

Kirkerådet startet i januar 2022 en prosess med å etablere Ventil flere steder i landet. Vårsemesteret var Johnne Stødle leid inn til å starte en samtale med personer i ulike byer hvor det kunne være aktuelt å starte opp Ventil. Etter sommeren tok Erik Pedersen-Mong over og veiledet kontaktpersonene i Ventil-modellen og hjalp Kirkerådet med å få dette i gang. En del av denne prosessen var en ny felles nettside for Ventil de ulike stedene. Ventil ble etablert i Kristiansand, Stavanger og Trondheim. Prosessen fortsetter.

Sjelesørgerne i Ventil Oslo møtte i 2022 omtrent 30 konfidenter. Alle fikk tilbud om 5 samtaler, og noen fikk 8 samtaler. Temaene handlet om tro, relasjoner, angst, kjærlighet, overganger med mer.

Feltpresttjenesten i FTLK

Oslo biskop fører tilsyn med alle landets feltprester, som er organisert i det landsdekkende Forsvarets tros- og livssynskorps (FTLK). Her følger en virksomhetsrapport fra FTLK sendt til Oslo bispedømmeråd for 2022. Rapporten minner oss blant annet på at kirken gjennom feltprestene "møter store årskull av unge voksne i rammen av førstegangstjenesten".

"Forsvarets tros- og livssynskorps (FTLK) har er en landsdekkende militær avdeling som har til formål å yte Forsvarets personell en fullverdig tros- og livssynsbetjening i fred, krise og krig, nasjonalt og internasjonalt. Korpsset ledes av brigader Knut Espen Høidal. I egenskap av å være ordinert prest i Den norske kirke, er han prost for feltprestene som tilhører denne og deltar fast i Oslo biskops ledermøte. Ved årsskiftet 2022/23 tjenestegjorde 39 prester tilhørende Den norske kirke i FTLK, av totalt 54 ansatte.

Feltprestene holder gudstjenester og kirkelige handlinger på Forsvarets baser, i felt og til sjøs. De har sjelesorg, underviser i etikk og er rådgivere for de militære sjefene innenfor sitt fagfelt. FTLK er senter for pastoral-klinisk utdanning (PKU), med to av feltprestene som godkjente veiledere.

Det har tidligere år blitt rapportert inn tall til Oslo bispedømme. Et nytt rapporteringsregime i FTLK er etablert og målet er riktige rapporteringstall med virkning fra 1. januar 2023. Gudstjenester og kirkelige handlinger i Akershus slottskirke i Oslo, Haakonsværn kirke i Bergen og Heggelia kapell i Målselv - som alle har virksomhet rettet også mot sivilsamfunnet - er som tidligere innrapportert til de respektive lokalmenighetene.

At det er allmenn verneplikt i Norge, er ikke det samme som at alle avtjener et år i Forsvaret. Men årskullene er store. Det er allment kjent at kirken møter medlemsmassen i forbindelse med dåp, konfirmasjon, bryllup og begravelse. Det har vært mindre fokus på at kirken møter store årskull av unge voksne i rammen av førstegangstjenesten. Her møter de fleste soldatene feltpresten som en del av apparatet som ønsker velkommen og senere som lærer i etikk, som er et viktig fag i Forsvaret. I tillegg til dette inviterer prestene til gudstjenester. De fleste tjenestesteder har et kapell, og der er det flere samlinger.

Mange av soldatene vil dessuten i løpet av førstegangstjenesten få muligheten til å delta ved feltgudstjeneste. Feltgudstjenesten, som andre gudstjenester, er selvsagt frivillig, men vi ser at storparten deltar. Her får soldatene med seg både bønn og Gudsord. Feltprestene er mye brukt som samtalepartnere. Her er terskelen lav og trykket høyt. Mange soldater ser dette som en verdifull mulighet,

og får et inntrykk av kirken på denne måten. Selv i en tid med synkende dåpstill og bibelkunnskap, er det slik at soldater naturlig trekker en forbindelse mellom feltpresten og Gud. Det betyr at gudsbilder formes og styrkes i møte med feltpresten og feltpresttjenesten.

Forsvaret er en arena der kirken møter store årskull fra brede lag av befolkningen. Kirken møter mennesker i spranget til voksen-verdenen, på et tidspunkt der viktige valg fattes. Her møter de en feltprest ansikt til ansikt, en feltprest som gir viktige bilder av hvem kirken er, og altså dypest sett av hvem Gud er. Her har kirken et stort mulighetsrom.

Forløperen til FTLK, Feltprestkorpset, var organisert som et landsdekkende prosti i Oslo bispedømme. Med omorganiseringen til et korps der personell fra forskjellige tros- og livssynssamfunn kan tjenestegjøre på lik linje, er tilknytningen til Den norske kirke avgjørende for feltprestene som tilhører den. De er ansatt av og i Forsvaret, men det er deres presteordinasjon i Den norske kirke som er grunnlaget for tjenesten. De står alle under Oslo biskops tilsyn.

FTLKs ambisjon for fremtiden er å være en robust, relevant og tilgjengelig tros- og livssynstjeneste for Forsvarets personell.”

Gatetjenesten i Oslo sentrum

I Oslo bispedømme finnes en gateprest og gatediakon (diakon siden mai 2021). Målgruppen er sårbar ungdom som bruker sentrum som tilholdssted. Gatetjenesten ønsker å være synlige og tilgjengelige i bybildet, og samarbeider med aktører som Kirkens Bymisjon, Barnas Jurist og Uteseksjonen.

Arbeidet har i 2022 vært preget av utdanningspermisjon og lengre sykemelding. Felting har vært avhengig av to personer, og diakoner og prester fra andre menigheter har vikariert.

Gatetjenesten har hatt fokus på følgende aktiviteter:

Kafé Q. Ungdomskafe (alder 15-25 år), i samarbeid med Oslo Domkirke og Kirkens Bymisjon. Kafé Q holder åpent hver mandag gjennom hele året – også helligdager og i ferier. Besøkstallet gikk kraftig ned under pandemien, og antall besøkende har ikke tatt seg opp igjen. Kafé Q har hatt 234 besøk i løpet av 2022, som gir et snitt på 5,3 besøkende pr. kafekveld. Året før koronautbruddet la snittet av besøkende pr. kafekveld på 17,24. Det arbeides videre med Kafé Q.

Omvisning for skoleklasser og konfirmantgrupper er et viktig møtepunkt mellom gateprest/gatediakon og målgruppen. Gateprest og -diakon er også synlig og tilgjengelig i bybildet gjennom å gå oppsøkende og felte i sentrum. Regelmessig deltakelse på Sporet på Oslo S (Kirkens Bymisjons arbeid) har sammen med andre kontakter bidratt til økt innsikt om ungdom i sentrum.

Gatetjenesten er med på årlige konfirmantsamlinger i Oslo domkirke i forbindelse med fasteaksjonen til Kirkens nødhjelp. Pinsenatt i domkirken er også en årlig kveldsgudstjeneste for ungdom.

Gateprest og -diakon har mange samtaler med ungdom, både sporadisk, men også avtalt. Samtaletilbudet markedsføres på sosiale medier, på nettsidene og gjennom tilstedeværelse. Gatediakon er også en del av «Ventil», samtaletilbud for unge voksne. Samtalene føres inn i statistikken for samtaler i Domkirken sokn.

Sorgstøtte for ungdom er etablert i 2022 gjennom åpen sorggruppe, UngSorg. Gruppen drives i samarbeid med diakon i Østre Aker og Haugerud menighet og markedsføres i hele bispedømmet. Det er jevn økning av antall ungdom som benytter seg av dette. Et undervisningsopplegg til skoler og konfirmantgrupper i samarbeid med MER Ila og studentprester i UiO er under utvikling.

Gatetjenesten har bidratt med undervisning og informasjon om gatetjenesten på fagdager, utdanningsinstitusjoner og blant konfirmanter.

13-20 Bærum

2022 har medført store endringer i 13-20 Bærum. Tre av fire ansatte har fått annet arbeid og tre nye ansatte er kommet til. På grunn av ekstramidler fra Kirkerådet til ungdom i storbyer etter pandemien, har 13-20 hatt en ekstra ressurs frem til jul. Digitale møter over lang tid har skapt avstand til hjelpeapparatet og kontakt måtte reetableres i fjor høst. Henvisning av ungdom fra hjelpeapparatet var lavere før sommeren, men det tok seg opp ut over høsten.

Under pandemien ble det startet opp med nasjonale 13-20-møter for å samhandle på tvers av landet. Dette har fortsatt, og det er nå nasjonale møter hver måned. Dette året ble det også gjennomført to nasjonale fagsamlinger for 13-20-ansatte, en i Sandefjord og en i Bærum.

I tillegg til vanlig drift har det vært deltakelse på ulike arrangementer i menighetene, et forskningsprosjekt på MF om sjelesorg, temadag om psykisk helse på Eineåsen skole og på Trosopplæringskonferansen. I tillegg er det blitt gjennomført konfirmasjonsundervisninger om livsmestring. 13-20 staben har også jobbet videre med kommunikasjonsprosjektet med midler fra Kirkerådet og laget e-læringsvideoer for opplæring av nyansatte i 13-20.

Et utdrag av statistikken:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ungdom som mottok enkeltsamtaler	65	84	84	90	145	129	113	109	107
Antall enkeltsamtaler ungdom	561	537	641	647	1263	1101	951	740	759
Samarbeidsmøter off. hjelpeapparatet	44	34	32	32	33,5	70	88,5	61	38

3.2.2 Kirkens rolle i sivilsamfunnet styrkes

INDIKATORER: DELTAKELSE I KOMMUNALE KRISETEAM, DELTAKELSE I FYLKESBEREDSKAPSRÅD, KVALITATIV VURDERING

Oslo bispedømme har, med landets hovedstad som en del av bispedømmet, behov for gode, oppdaterte beredskapsplaner. Skytingen i Oslo sentrum 25. juni, knyttet særlig til Oslo Pride, var en alvorlig påminnelse om dette.

Et omfattende arbeid med å revidere beredskapsplanen for Oslo bispedømme ble ferdigstilt våren 2022, og følges opp i 2023 med samlinger for beredskapsgruppen og beredskapsøvelser.

Kommunale kriseteam

Oslo domprosti deltok i 2022 ikke i operative kriseteam, men Domkirkens stab var aktivt medvirkende i den kirkelige markeringen etter skytingen 25. juni. Det ble etablert samtaletilbud i Domkirken, og domprosten forteller at "disse markeringene har vært evaluert og nyttige læringspunkter ble notert".

Domkirkestaben deltar også fast i planlegging av kongelige seremonier, der kvaliteten i samarbeidet med andre instanser stadig forbedres, og i tillegg står ansatte i Domkirken i årlig kontakt med Støttegruppen 22. juli og AUF, i forbindelse med markering av dagen.

I Søndre Aker bydel er kirken representert i kriseteamet i Østensjø bydel. I Nordre Aker prosti deltar en prest og en diakon i kriseteamet i Sagene bydel. Prosten i Nordre Aker foreller at de brukes jevnlig til oppfølging av mennesker med ulike behov i bydelen, som etter selvmord, pårørende etter andre typer ulykker. I Groruddalen prosti er kirken også representert ved prester i bydelenes kriseteam.

I Asker ble kirkens ledelse i fjor høst innkalt til et møte om kommunens kriseteam, der kommunen presenterte sitt arbeid og kirken presenterte sin kompetanse på området. Prost, kirkesjef og assisterende kirkesjef deltok, og kommunen var positiv til kirkelige deltakelse i kriseteamet. Trolig vil en av prestene utpekes til å delta i kriseteamet på vegne av kirken. I Bærum deltok kirken ikke i kommunale kriseteam i 2022.

Fylkesberedskapsrådet

Stiftsdirektøren er representant for Oslo bispedømme i Fylkesberedskapsrådet i Oslo. Der sitter prosten i Vestre Aker prosti som vararepresentant.

3.2.3. Flere menigheter tilbyr fellesskap til nye i Norge

Som følge av krigen i Ukraina ønsket mange menigheter å tilby rom og fellesskap til flyktninger som kom til Oslo bispedømme. Noen menigheter opplevde det vanskelig å komme i kontakt med både mottakene og ukrainere, og i en periode var det mange aktører på banen og tilfeldigheter som avgjorde hvor og hvem det ble opprettet kontakt imellom.

Flere menigheter gir allikevel tilbakemelding om god dialog med kommunen eller bydelen der ukrainere ble bosatt. Det lokale soknet har flere steder vært med og samhandlet med tilbud til flyktningene som skulle bosettes. Her er noen eksempler:

- Lambertseter menighet har et samarbeid med bydelen om møteplasser og arrangementer sammen med nyankomne ukrainske flyktninger
- Uranienborg språkkafé er et sted hvor flyktninger i bydel Frogner, men også flyktninger fra andre bydeler kan treffe norsktalende og øve seg på å snakke norsk.
- Fagerborg menighet har språkgruppe for eldre ukrainere. Ukrainere var også med på sommertreff og sommertur. Fagerborg og Uranienborg samarbeider rundt fellesskap for nye i Norge.
- Trefoldighetskirken fikk en særlig rolle for flyktninger fra Ukraina. Trefoldighetskirken har hatt regelmessig åpen kirke med forbønn siden krigen startet. En økumenisk gudstjeneste 1. mars 2022 innledet en rekke kirkelige markeringer, fredsbønn for Ukraina, bønner og liturgi på ukrainsk, samt ukrainsk jule og påskekudstjeneste med prest fra Ukraina.
- I Østenstad ble det arrangert en fest i oktober tilknytning til FN dagen sammen med Vollen Nærmiljøsentral der ulike innvandrergupper var invitert. Om lag 50 personer møtte. Dette blir trolig en tradisjon videre i Østenstad.

Annen aktivitet

Mange menigheter leier ut menighetslokaler til andre kirkesamfunn eller det som kalles migrantmenigheter. Migrantmenighetene har gjerne et annet kulturelt opphav og tilhører ulike konfesjoner – noe som gjerne er styrende for grad av samarbeid og fellesskap.

Det er migrantmenigheter som leier lokaler i fire av fem sokn i Groruddalen. “Sammen-gudstjeneste” i Fossum har lengst tradisjon for både samlokalisering og samhandling i gudstjenesten. Mortensrud menighet har fem gudstjenester i året hvor ulike kristne kirker i området samles til fellesskap. Slike møtepunkter etablerer kontakter og skaper nettverk i lokalsamfunnet. Kirkene i Domprostiet har lange tradisjoner for økumeniske gudstjenester og markeringer både i forbindelse med Kirkeuka for Fred, Global uke, FN dagen o.l.

Byfesten i Sandvika i august har en økumenisk gudstjeneste med samarbeid mellom Den norske kirke i Bærum, Frelsesarmeen og pinsekirken.

Pinsefestivalen er et flerkulturelt kirkelig nettverk der Norges kristne råd har stått for koordineringen av en pinsefestival som samler migrantmenigheter og etablerte norske menigheter. Målet er å synliggjøre mangfoldet i en høytid der kultur og språk forenes. Festivalen ønsker å skape kontakt, vennskap og fellesskap på tvers av kulturer og konfesjoner. Den norske kirke bidro i arrangementet til pinsefestivalen i 2022.

3.2.4 Kirken bidrar til nyskaping og innovasjon

INDIKATOR: PROSJEKTER VI GIR INNOVASJONSMIDLER, KVALITATIV VURDERING

Hvert år lyses det ut mindreforbruksmidler fra trosopplæringen til strategiske satsninger og utvikling av trosopplæringsopplegg for menighetene. Alle

aktiviteter som utvikles skal være av en slik art at det kommer andre menigheter til gode. I 2022 ble det lyst ut innenfor tre kategorier:

1. Utvikle nytt breddetiltak - spesielt rettet mot aldersgruppene 9-10 år og 17-18 år med fokus på «Kirken som arena for Kunst og kultur for, av og med barn og unge» og «Klima, miljø og bærekraft».
2. Utvikle arbeidet med «Trosopplæring i hjemmet» - enten som eget breddetiltak eller som en videreutvikling av et eksisterende.
3. Sette søkelyset på det felleskapsbyggende arbeidet - enten ved å utvikle et nytt breddetiltak, legge til nytt innhold i eksisterende eller skape større kunnskap/trygghet blant ansatte og frivillige om tematikken.

Aktivitetene rapporteres i planverktøyet for trosopplæring og deles blant annet på biskopens fag- og tilsynssamling, i ulike fagfora, samt at de sendes til ressursbanken.

I kategori 1 ble det i 2022 blant annet delt ut midler til prosjektene «Byggmesterskapet» i Ullern menighet og «Velkommen til Middelalderen» i Tanum menighet.

Tilbakemelding fra menighetene viser at det er veldig bra at det finnes noen midler til strategisk nyutvikling hvert år, og mange menigheter benytter seg av denne muligheten. Det er også slik at menigheter med større personalressurser har kapasitet til å utvikle aktiviteter og materiell som kan komme menigheter med begrensede ressurser til gode.

Kirkerådet utlyste også innovasjonsmidler i diakoni. Følgende kriteriene ble lagt til grunn:

- Nyskapende og ha overføringsverdi til andre menigheter
- Knyttet opp til ett eller flere bærekraftsmål, som målene: 3) God helse og livskvalitet, 10) Redusere ulikhet, 12) Ansvarlig forbruk og produksjon og 13) Stanse klimaendringene.
- Også andre mål kan være relevante. I tillegg må prosjekter oppfylle minst ett av følgende kriterier:
- Initierer eller utvikler samskaping med kommunale og/eller frivillige aktører
- Systematisk utvikler frivillig engasjement og medvirkning eller metodikk knyttet til frivillighet

Følgende prosjekter fikk midler i Oslo bispedømme:

1. Bymisjonssenteret avdeling Tøyen i samarbeid med åpen kirke Domkirken: Økt kirkelig tilstedeværelse natt - helg i Oslo
2. Bærekraftig bærekraft - diakonal forankring og praksis i menighetens ungdomsarbeid. Prosjektet utvikles av Bibelselskapet og Kirkens nødhjelp i samarbeid med Holmlia, Nordberg og Grefsen menigheter og ressurspersoner med kompetanse og erfaring fra innovasjon og sosialt entreprenørskap i lokalsamfunn.
3. KABB og Asker kirkelige fellesråd: Synstolking i kirken. Utvikle metoder for synstolking i kirken.
4. Helgerud menighet; DIY-klubb for ungdom. Et ungdomstilbud som løfter frem både det sosiale, kreative og miljøbevisste.

3.3 Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

3.3.1 Kirkelige medarbeidere trives i jobben og har et inkluderende og likestilt arbeidsfellesskap

INDIKATOR: SYKEFRAVÆRSRAPPORTERING I DEL IV; ANTALL MENIGHETER MED HELT MED-ANSATTE ELLER LIGNENDE (ATTFØRINGSBEDRIFTER)

Vikarmangelen var krevende i 2022. Overgangen fra nedstengning til full åpenhet, men med fortsatt høyt smittepress medførte flere sykemeldinger. Biskopen invitert høsten 2022 til tilsynssamling for alle prester som ikke er i fast prestestilling. Der ble det oppfordret til å bygge relasjoner til prostier, og om mulig å ta vikaroppdrag.

Trykket på prestatjenesten øker i takt med vikarutfordringene, og det har derfor vært viktig å styrke motivasjonen gjennom gode personalordninger. I 2022 gikk søkertallet *ned* til kompetansegivende kurs innen REVU, mens antall retreatsøknader gikk *opp*. Søkningen til tverrfaglige ABV-grupper (2-årige) er også *god*.

I 2022 ble det tilsatt 3 nye proster. Tilsettingene sammenfalt med at oppdatert versjon av prostehåndboka ble formidlet til alle prostene, samt fokus på å videreføre den gode samhandlingskulturen i ledelsen av Oslo bispedømme representert ved biskop, proster, stiftsdirektør og øvrige ledere ved bispedømmekontoret.

Med utgangspunkt i redusert budsjett for 2023, ble vedtak fra 2019 iverksatt, som innebar å ta ned ytterligere to halve prestestillinger.

Overgangen til lokalt skrivebord tok mye ressurser, men det gjør at administrasjonen kan arbeide mer effektivt i å bistå menighetene i bispedømmet. Det er også økt oppmerksomhet på nødvendigheten av tverrfaglig samarbeid slik at både fagsamlinger og kurs innrettes på tema og mindre per stillingskategori.

Bispedømmeadministrasjonen gjorde et omfattende arbeid i tilrettelegging av høring om kirkelig organisering, og inviterte tidlig til samarbeid med de kirkelige fellesrådene om høringsmøter. Det ble gjennomført høringsmøter i regi av de tre kirkelige fellesrådene der biskop og bispedømmerådet ble invitert til å delta.

Underveis i høringsprosessen kom det opp et behov fra sokneprestene om å få hjelp til å finne ut av rollen i sine menighetsråd i denne prosessen. Biskopen inviterte alle sokneprestene til bispegården -fordelt på tre kvelder - for å samles og gi trygghet for egen *rolle*.

Det var også planlagt kurs for nye sokneprester, men dette kurset ble omgjort til en fagdag for alle sokneprester høsten 2022. Sokneprestens rolle var tema også der, og det ble beskrevet og arbeidet sammen om fra ulike vinkler. Det ble omtalt etterpå som en vellykket samling, og flere uttrykte et ønske om at det bør være en egen sokneprestsamling hvert år.

3.3.2 Flere engasjeres til frivillig tjeneste i kirken

INDIKATOR: ANTALL FRIVILLIGE (SPLITTET PÅ I HVILKE SAMMENHENGER), KVALITATIV VURDERING – GODE HISTORIER

Oslo bispedømme hadde i fjor 6632 registrerte frivillige medarbeidere i menighetene.

Tabellen viser at det totale antallet registrerte frivillige medarbeidere sank med 12 prosentpoeng fra 2019 til 2020 (fra 8290 til 7293). I 2021 var det 6560 registrerte frivillige.

Frivillige i Oslo bispedømme				
	2019	2020	2021	2022
Antall frivillige totalt	8 290	7 293	6 560	6 632
Frivillige for 0-12 år	1 521	1 009	887	997
Frivillige for unge 13+	1574	1201	983	867
Frivillige diakoni	1732	1417	1387	1366

Det er altså registrert om lag 70 flere registrerte frivillige i 2022 enn i 2021, men antallet er betydelig lavere enn før koronaen. Det viktigste å påpeke, er kanskje om nedgangen under pandemien i det hele tatt kan ha snudd. Økningen i fjor synliggjør at menigheter har brukt tid og krefter på å samle troppene og bygge det frivillige fellesskapet det siste året.

2022 var et nasjonalt år for frivilligheten. Bispedømmerådet bevilget 500 000 kroner til lokale samlinger for kirkens frivillige, og en rekke menigheter har informert om fine fester og mye begeistring. Samtidig er vi usikre på om Frivillighetens år som helhet kan betegnes som en åpenbar suksess. Prosten i Vestre Aker forteller om en nedgang i prostiet på mer enn ti prosent fra 2021: «Særlig er det vanskelig å få frivillige til søndagstjeneste i en del av våre menigheter». Fungerende domprost forteller at «menigheter har markert frivillighetens år i gudstjenester, frivilligfester, i nyhetsbrev og annet, uten at de har opplevd målbar effekt».

Flere av prostene minner om at frivillighet er et resultat av langvarig systematisk arbeid. I Bærum løfter ny prost og ny kirkeverge dette som et fast punkt ved deres besøk i staver og menighetsråd.

Også i 2022 har ansatte tatt videreutdanningen «Frivillighetsledelse» ved VID. Flere av prostene påpeker betydningen av en lokal frivillighetskoordinator, enten som egne stillinger eller del av stilling, for å ivareta og organisere det frivillige arbeidet. Det er behov for åpne og gode fellesskap som åpner nye veier for menneskers engasjement. Relasjon, mening og tilhørighet er viktige komponenter. Vi er en kirke der antallet ansatte nok ikke vil øke. Samtidig vil vi fremover utfordres på å tenke nytt og annerledes både lokalt og sentralt om frivillighet.

En slik nytenkning kan knyttes til bispedømmets satsing på åpne kirker. Skal vi holde flere kirker åpne på flere tider, er vi avhengig av frivillig innsats. Flere av prostene påpeker at ansatte ikke kan sørge for flere åpne kirker, samtidig som de understreker at de tror det er positivt for kirken at flere kirkebygg holdes åpne. Ett tiltak, i samarbeid med frivillighetskoordinatorerne i Oslo tilknyttet Åpen kirke, er å samkjøre kompetansehevende kurs for kirkeverter som holder kirkene åpne.

Det arbeides også i Bærum prosti og Kirkelig Fellesråd om hvordan kirken kan øke antall frivillige samtidig som det regelmessig deles nødvendig opplæring og kompetanse for og av frivillige.

Menighetene i Asker prosti har en høy bevissthet i arbeidet knyttet til frivillighet. Asker kommune har også et sterkt fokus på frivillighetsarbeidet, som de kaller medborgerskap. Det er en god samhandling mellom prostiet og kommunen der ordet medborgerskap har fått økt fokus også i menighetene. Det er flere ansatte som har tatt etterutdanning knyttet til frivillighetsledelse.

Sett i lys av at vi blir stadig flere eldre vil dette også kunne gi muligheter for nye frivillige og ny frivillig kompetanse blant de yngre pensjonistene. Kirken består av mennesker som engasjerer seg og vi mennesker trenger å oppleve mening og tilhørighet. Å tenke nytt og større om frivillighet er en mulighet vi har fremover.

3.3.3 Kirkens verktøy for digital samhandling utnyttes

INDIKATOR: ANTALL MENIGHETER SOM BRUKER "SKJER I KIRKEN".

I Oslo bispedømme har vi registrert at 49 menigheter bruker "skjer i kirken".

Til sammen ble det registrert 7262 arrangementer i 2022.

12 menigheter hadde mer enn 200 registreringer:

1. Asker 568
2. Sagene 503
3. Bekkelaget og Ormøy 253
4. Domkirken 352
5. Røa 298
6. Nordstrand 257
7. Trefoldighet 250
8. St. Hanshaugen 243
9. Ljan 216
10. Holmen 214
11. Oppsal 209
12. Bakkehaugen, Majorstuen og Vestre Aker 200

22 hadde mellom 100 og 200 registreringer, mens 15 sokn hadde færre enn 100.

C Biskopens virksomhet

I desember 2021 festet pandemien nytt grep om samfunnet, og 2022 startet med restriksjoner for samvær og avlyste arrangementer. Biskopens tradisjonelle nyttårmottakelse for alle ansatte i bispegården ble avlyst. Den planlagte gudstjenesten på den samiske nasjonaldagen 6. februar måtte også avlyses, og en planlagt mottakelse for kvinner i prestedtjeneste ble utsatt.

Slik bar starten av fjoråret preg av pandemi og hjemmekontor. I begynnelsen av februar ble samfunnet gjenåpnet på nytt.

Den 24. februar invaderte Russland Ukraina. Den militære aggresjonen rystet verden. Tirsdag 1. mars deltok biskopen i en økumenisk fredsgudstjeneste i Trefoldighetskirken, sammen med andre norske kirkeledere, som Oslos katolske biskop Bernt Eidsvig og prest f. Kliment i Hellige Olga menighet.

Krigen i Ukraina kastet skygger gjennom hele året og Oslo biskop har hatt jevnlig besøk hos f. Kliment for å uttrykke bekymring over den grusomme angrepskrigen, og støtte til russere og ukrainere som tar avstand fra krigen.

En viktig markering for biskopen fant sted i hagen ved bispegården fredag 24. juni. De fremste bidragsyterne i kampen for LHBTQ-rettigheter i kirken var invitert til hagefest. Biskopen tok imot og hilste gjestene, i et arrangement som bar preg av å ville anerkjenne mennesker som i årtier har vært utstøtt, ikke minst av kirken. Bare noen timer senere, natt til 25. juni, ble to mennesker skutt og drept utenfor London Pub bare noen hundre meter unna. Angrepet ble en viktig påminnelse om at kampen for skeives rettigheter og et trygt liv må fortsette. Pride-toget måtte avlyses av sikkerhetsgrunner.

Bispemøtet ble 14.-18 februar avholdt på Leangkollen i Asker, 18.-19.mai på Clarion hotell Oslo, og på Soria Moria 17.-21. oktober. Møteprotokollene er offentlige. Nordisk bispemøte ble avholdt i Akerøyri på Island i slutten av juni.

Biskopen gjennomførte ordinære visitaser i fem sokn og to institusjoner.

- 29. mars-3. april: Torshov og Lilleborg sokn.
- 6. april: Dagsvisitas på Oslo universitetssykehus (OUS).
- 10.-15. mai: Visitas i de to soknene Frogner og Bygdøy.
- 29. august: Dagsvisitas på Mariahuset på Frogner sammen med biskop Bernt Eidsvig.
- 11.-16. oktober: Bøler sokn.
- 8.-13. november: Grefsen sokn.

Våren 2022 deltok biskopen på en rekke arrangementer, blant annet:

- Åpning av Hanne Tyrmis utstilling «Hester dør stående» på Kunstnerens hus 28. januar.
- Bergen internasjonale litteraturfestival for sakprosa og skjønnlitteratur (LitFestBergen) – Om støv i Bibelen, 13. februar.
- Den utsatte mottakelsen i bispegården for kvinner i prestedtjeneste ble gjennomført 6. mars. 60 kvinner markerte at det var 60 år siden Ingrid

Bjerkås som første kvinne ble ordinert til prest i Den norske kirke. Sang av Frida Aannevik.

- Åpent møte om utviklingen av et flerreligiøst hus i Hovinbyen 23. mars i Østre Aker kirke.
- Hilsen til landsmøtet i Palestinakomiteen 25. mars på Ingeniørenes hus i Oslo.
- Innledningsforedrag på en samling for menigheter med åpen kirke, 21. april i Oslo domkirke.
- Ansvar for litteratursamtaler i Lillehammer kirke under Litteraturfestivalen 2.-5. juni, «Vi kjemper fortsatt» med Anne Bitsch og Yohan Shanmugaratnam, Gunnar Wærnes: «Ta på Jesus» og samtale om menns kjærlighet med Douglas Stuart.
- Hilsen på Bærum Pride, søndag 5. juni.
- Til stede ved åpningen av Varmestua til Kirkens Feltarbeid, Asker.
- Pilegrimsvandring Lysaker-Skøyen og messe i Skøyen kirke sammen med pilegrimsprest Anna Runesson, 28. mai.
- Hilsen ved Margaretakyrkans 100-årsjubileum, Svenska kyrkan i Norge, Oslo, 28. Mai.

Gudstjenester utenom de oppsatte:

- 17. mars: Preken i kveldsgudstjeneste under Teologidagene: «Sannhet».
- Langfredag: Korsvandring på Karl Johans gate.
- 1. påskedag: Oslo domkirke.
- 5. juni: Preken på pinsefestivalen i Tanum kirke.
- 3. oktober: Stortingets Åpning; preken i Oslo domkirke.
- 21. oktober: Jubileumsgudstjeneste i Nordberg.

Biskopen innsatte i 2022 fire nye proster i bispedømmet: i Asker, Bærum, Groruddalen og Døvekirken. Det ble i den anledning holdt gudstjenester i Grorud kirke, Asker kirke, Lommedalen og Høvik kirker og Døvekirken med henholdsvis avskjeder for avtroppende og innsettelse av nye proster.

Biskopens fagdag for alle ansatte i vigslede stillinger var tidligere blitt utsatt fra 2020 og 2021, og kunne omsider gjennomføres i Teglen kirke og kultursenter i Asker 1. juni.

Ulike faggrupper møttes til tilsynssamlinger i bispegården gjennom året:

- Kateketer/undervisningsansatte 24. mars.
- Diakoner 7. april.
- Spesialprester 25. mai.
- Ordinerte prester i andre stillinger og pensjonerte prester 13. september.
- Kantorer/kirkemusikere 29. september.

Kirkemøtet i Trondheim i uke 38 fikk oppmerksomhet knyttet til å fatte et prinsippvedtak om den fremtidige organiseringen av kirken. Det ble et år det var ekstra viktig å stå sammen som ledere i kirken og bygge tillit. I en samling på Granavolden i oktober inviterte biskop, bispedømmerådsleder og stiftsdirektør til en samling for alle lederne i bispedømmet, både fellesrådenes ledere, proster, bispedømmerådets medlemmer, og ledelsen i bispegården.

Veien til prestedtjeneste (VTP) og Veien til vigslet tjeneste (VTVT) ble avholdt på Granavolden 20.-23. juni.

På høsten deltok biskopen blant annet på disse arrangementene:

- Intervjuer i radio og aviser og mottakelser ved Romsås kirke i forbindelse med prosjektet Biskopen bor i mikrohøus.
- Bispeinnsettelse i Roskilde domkirke 4. september.
- Pridetog i Oslo 10. september.
- Preken på festgudstjeneste i Nordberg kirke 23. oktober.
- «Filosofen og presten» - samtale med Jostein Gaarder på Norsk litteraturfestival i Lillehammer 29. oktober.
- Til stede i Hamar domkirke 4. november, i biskop Rosemarie Køhns bisettelse.

En historisk ordinasjon skjedde i Døvekirken i Bergen 10. april: Veronica Voldsund Troland ble den fjerde døve ordinert til prest i Den norske kirke, og den første i Bergen.

Øvrige ordinasjons- og vigslingsgudstjenester:

- 9. januar i Ullern kirke.
- 23. januar i Oslo domkirke.
- 13. mars i Vestre Aker kirke.
- 19. juni i Oslo domkirke.
- 18. september i Oslo domkirke.

To kvinner og seks menn ble ordinert til prestedtjeneste. En kvinne ble vigslet til diakontjeneste, og to kvinner og to menn ble vigslet til katekettjeneste.

Biskopen har flere verv, blant annet som Bispemøtets representant i Katolsk-luthersk samtalegruppe (KATLUSA), styreleder i Kirkelig dialogsenter Oslo, og medlem av styret for Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival.

Fra 14. november gikk biskopen ut i en tre måneders studiepermisjon, som varte frem til februar 2023.

IV Styring og kontroll i virksomheten

A Arbeidsmiljø

Sykefravær inkludert vurderinger

Sykefravær har gått opp fra 4,65% i 2021 til 8,2% i 2022. Sykefravær utover 8 uker i varighet er lavere, med 5%. Tallene viser en økning av korttidsfravær i 2022 sammenliknet med foregående år.

SSB skriver at sykefraværet i Norge generelt per 3. kvartal i 2022 var på 6,5%. Sykefraværet har vært lavt de siste årene. Det antas for Oslo bispedømmes del at det største bidraget til hyppigere korttidsfravær i 2022 har med å gjøre «post pandemi»-grunner. Det har vært flere bølger med sykdom og det har vært økt bevissthet på å sikre mot smitte ved at ansatte blir hjemme når de er syke. Med bakgrunn i at langtidssykefraværet har lavere tall vurderes det ikke at det er grunn til spesielt rettede tiltak for å redusere sykefravær, utover de vurderinger som gjøres løpende.

Sykefravær	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Totalt	4,5 %	4,27 %	6,2 %	5,4 %	4,65 %	8,2 %

Det ble ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2022.

Arbeid for å forebygge diskriminering

Oslo bispedømme har høy bevissthet på å inkludere og på å unngå å diskriminere. Arbeidet er forankret i ledelsen og i regionalt arbeidsmiljøutvalg (RAMU).

Oslo bispedømme har fortsatt arbeidet med å øke tryggheten hos LHBT-personer. Den 24. juni inviterte Oslo bispegård Pride-mottakelse, hvor kultur- og likestillingsministeren deltok sammen med ordfører, biskop, bispedømmerådets leder og andre fra Den norske kirke.

Den 28. september ble det arrangert åpen samling i Oslo bispegård hvor målsettingen var å lytte seg inn på hva personer med LHBT+ identitet trenger, med mulighet for å gi innspill og tilbakemeldinger direkte til Oslo biskop, stiftsdirektør og bispedømmerådets leder. Fra virksomheten ble det informert om Den norske kirkes koordineringsgruppe for LIM (likestilling, inkludering og mangfold), den sentralt vedtatte handlingsplanen på LIM-området og Den norske kirkes forventningsdokument «Rom for alle – bruk for alle». Det ble også gjort et tilbakeblikk fra medarbeiderundersøkelsen LHBT+ og rapporten «Å være en sak» fra 2020.

På fagsamlingen for sokneprestene 3.-4. november ble det tematisert og holdt innlegg om LIM og LIM-arbeidet.

Rutiner for avvik, klager og intern varsling

I 2022 ble varslingskanalen "Mitt varsel" lansert for rettssubjektet Den norske kirke og med det også for Oslo bispedømme. Denne kanalen gir ansatte og andre mulighet for å melde ifra om kritikkverdige forhold gjennom kirkens nettsider (kirken.no/varsel).

Kanalen sikrer trygg kommunikasjon mellom varsler og virksomheten, og sørger for trygg lagring og loggført kommunikasjon.

I løpet av året kom det inn 2 forskjellige saker gjennom Mitt varsel. I tillegg ble virksomheten kjent med to andre saker som virksomheten anser som innrapportering av kritikkverdige forhold.

Oslo bispedømme ser frem til at rettssubjektet Den norske kirke anskaffer et eget system for å loggføre og følge opp innmeldte avvik, slik at helheten av innrapporteringer på HMS-området er integrert mot systemer, som også vil kunne gjøre at flere avvik innrapporteres.

I mars 2022 arrangerte Oslo bispedømme HMS-kurs for tillitsvalgte, verneombud, ledere og andre som har med HMS-funksjonen å gjøre. Det deltok åtte ansatte fra OBDR, seks fra Asker kirkelige fellesråd og seks fra Kirkelig fellesråd i Oslo. Med dette har alle verneombud i systemet vårt den nødvendige opplæringen. Det er en utfordring å finne tid til tilsvarende opplæring av alle ledere. Det planlegges et nytt kurs våren 2024.

B Likestilling

Likestillingsandel

Oslo bispedømme ligger stabilt på rundt 50% kvinneandel i presteskapet. Det er også god representasjon av kvinner i ledende stillinger.

Tabellen under viser at nivået de siste årene har vært i området 45-50 %. Tallene inkluderer ledere og det landsdekkende Døveprostiet.

Andel kvinner i faste prestestillinger

År	Kvinner
2016	47,0 %
2017	45,2 %
2018	45,4 %
2019	45,9 %

2020	49,6 %
2021	51,7 %
2022	49,2 %

Blant biskop og proster har Oslo bispedømme 5 kvinner av totalt 9. Det gir en kvinneandel på 55,56% i denne utvalgskretsen i 2022.

Ved årets utgang var prosentfordelingen 53% kvinner i administrasjonen ved bispedømmekontoret. Blant lederstillinger i administrasjonen var 3 av 5 kvinner.

Kjønnsbalanse, fordelt på stillingsgrupper i administrasjonen								
	Ledere		Rådgivere		Konsulenter		Totalt	
	Ant	Kvinner %	Ant	Kvinner %	Ant	Kvinner %	Ant	Kvinner %
2016	4	75 %	15	53 %	1	100 %	20	65 %
2017	4	75 %	16	56 %	1	100 %	21	62 %
2018	4	75 %	15	50 %	1	100 %	22	59 %
2019	3	100 %	12	42 %	1	100 %	16	56 %
2020	3	100 %	12	42 %	1	100 %	16	56 %
2021	3	67 %	11	45 %	1	100 %	15	53 %
2022	3	55,5 %	11	45%	1	100 %	17	53 %

Likelønn

Tabellene nedenfor viser virksomhetens tall for likelønn, dvs. kvinners andel av menns lønn ansatt av Oslo bispedømmeråd, oppgitt i prosent. Tallene baserer seg på stillingskoder og er ikke justert for ulikheter i utdanning, erfaring, oppgaver eller ansvar.

Prosentandel i presteskabet:

Totalt prester	Sokne prester	Prost	Spesialprester	Prostiprester
100,3	98,4	98,5	97,4	104,20

Prosentandel for administrativt ansatte:

Totalt andre stillinger	Rådgiver	Seniorrådgiver
81,3	86,0	96,7

Deltid

Deltidsarbeid vil si ansatte som har mindre enn 100%-stilling. Tallene under omfatter ansatte i Oslo bispedømme, inkludert Døveprostiet.

Det er registrert 19 kvinner med deltid i 2022. Til sammen utgjør stillingene 10,35 årsverk. Snittprosenten av størrelsen på stillingene er noe i overkant av 50%-stilling.

Det er registrert 7 menn med deltid i 2022, som til sammen utgjør 3,30 årsverk. Snittprosenten av størrelsen på stillingene er noe i underkant av 50%-stilling.

C Vurdering av internkontroll

2021 var forrige gang det ble gjennomført HMS-revisjon i Oslo bispedømme fra Kirkerådet. I rapporten fra Kirkerådet heter det at hovedinntrykket er at HMS-arbeidet og internkontrollen er organisert i henhold til de bestemmelser som gjelder, og at det arbeides i henhold til lov og forskrift og de retningslinjer som er gitt fra Kirkerådet.

Som arbeidsgiver for presteskapet er personalforvaltning kjernevirksomheten, og nærmere 94 % av prestebudsjettet er midler knyttet til personalkostnader. Lønnsområdet har i utgangspunktet størst iboende risiko for feil fordi registreringsmengde og detaljeringsgrad er stor.

I relasjon til områder som kontantkasser, kredittkort, reiser, finansforvaltning og eiendeler har vi lav aktivitet. Det vurderes på disse områder liten risiko for misligheter.

Vår samlede vurdering er at risikoen for misligheter med større konsekvenser er relativt lav. Risikoen for feilføringer i relasjon til lønn mv. er noe forhøyet grunnet at lønnsenhet er utskilt fra bispedømmenivået og lagt til nasjonalt nivå.

V Vurdering av framtidsutsikter

I kirkens nye strategi skal vi åpne for tro, være der livet leves, og være mer for flere. Dette er strategiske mål som har åpnet rom også for grunnleggende refleksjoner. I samtaler i fjor, da vi utarbeidet bispedømmets regionale strategi, beveget vi oss inn i vesentlige spørsmål om kirkens egenart som vi tar med oss inn i dette tiåret.

Vi skrev i den regionale strategien at Jesus gjorde «de minste» til bærebjelker i sitt gudsrike. Det betyr at vi som kirke alltid skal utfordre vår selvforståelse. Søker vi makt, eller privilegier? Hvem leker vi med? Vi erfarer i Oslo bispedømme at kirke skjer i storbyens gater, i tettstedene og i våre landlige områder. Det skjer i menneskemøter, i og utenfor kirkerommene, i eksistensielle møter og i samtaler der presten møter nybakte foreldre før søndagens dåpsgudstjeneste.

Vi vil i et fremtidsblikk, ta på alvor at noen medarbeidere kan oppleve at prosessen mot ny kirkelig organisering har tatt mye energi. Noen er gått lei, mens andre opplever uro og usikkerhet. Vi ønsker å vektlegge at alle samtaler og prosesser må være transparente og respektfulle. Skal kirken kunne oppfylle det oppdraget vi har definert i strategien, og faktisk være «levende, nær og tilgjengelig», må vi stå sammen i felles tjeneste og samhandling innad.

Da pandemiens restriksjoner ble opphevet i februar i fjor, opplevde mange at hverdagen kom brått tilbake. Det positive var at mange oppsøkte kirken. Flere enn på lenge ville ramme inn livets vesentlige hendelser i et kirkerom, og de positive tallene er motiverende til videre innsats. Det er en kirkelig kjerneoppgave å tilrettelegge for dåp, konfirmasjoner, vielser og gravferder, og skal være en prioritert oppgave også i tiden fremover.

Under pandemien erfarte vi tidvis full nedstengning og andre ganger strenge regler for hvor mange som kunne delta i arrangementene. I lys av dette, var fjorårets tall for kirkelige handlinger oppsiktsvekkende gode. Ikke minst fordi vi i den første tiden av året fortsatt levde med pandemiens restriksjoner. Det er positivt å se hvor mange gudstjenester som ble tilbudt, mens vi registrerer at kunst- og kulturarrangører opplevde mer uforutsigbarhet enn før pandemien, og at dette har skapt usikkerhet i planlegging av konserter og andre arrangementer. En variert kunst- og kultursatsing er viktig for kirken, og vi håper dette arbeidet kommer godt i gang med stabilitet og forutsigbarhet.

Arbeidet for barn og unge kom godt i gang igjen i fjor. Den solide økningen i antallet konfirmanter motiverer til innsats. Det blir ekstra viktig å følge opp konfirmantkullene, og tilby ungdom trygge sosiale arenaer og ledertrening. På den måten kan ungdomsmiljøene bygges opp igjen, litt og litt, med konfirmasjonen som fundament.

Oslo bispedømmeråd har i en årrekke arbeidet for å styrke samisk kirkeliv i hovedstadsområdet. Ved utgangen av fjoråret bevilget Kirkerådet midler til Oslo bispedømmeråd, slik at vi i 2023 kan ansette en prest eller diakon som skal betjene samer på eget språk i hele Sør-Norge. I Oslo er Trefoldighetskirken blitt

en arena for å fremme det kirkelige freds- og forsoningsarbeid nasjonalt og internasjonalt, og en samiskspråklig medarbeider vil i løpet av året få sin base der i dette arbeidet.

Døveprostiet skiller seg fra de andre prostiene i Oslo bispedømme ved å være landsdekkende. Det omfatter sju menigheter i sju byer, fra Tromsø i nord til Stavanger i sørvest, i tillegg til et menighetsutvalg i Kristiansand. Døvekirken er for mange, ikke minst barn og unge, en viktig arena for norsk tegnspråk, der man kan skape trygge fellesskap. Oslo bispedømmeråd vil støtte dette arbeidet, og ser blant annet frem til en midtveiseevaluering i 2022 av prosjektet enhetlig ledelse.

De siste årene har vi i Oslo bispedømme lagt til rette for at vi som kirke kan finne en ny rolle som sivilsamfunnsaktør i et livssynsåpent samfunn. Vi vil være en aktiv og lyttende bidragsyter og videreføre blant annet satsingen i byutviklingsområdene, sammen med andre tros- og livssynssamfunn, i tillegg til innsatsen i dialogfora i kommunene og lokalt i menighetene.

Som kirke vil vi peke mot “et nærvær av det hellige i det hverdagslige”, og vi trenger stadig å drøfte hvordan vi best bruker våre ressurser. Under pandemien erfarte vi at vi var kirke på en annen måte. Vi ringte de av oss som er ensomme, og mange hadde tid til å rusle ut og møte mennesker med meterens avstand. Flere av prostene har etterlyst samtaler om tids- og ressursbruk, i lys av pandemiens erfaringer. I tiden fremover vil vi legge til rette for samtaler der disse erfaringene ikke går i glemmeboken. Har vi hoppet for fort tilbake til en aktivitetskirke? Bruker vi ressursene riktig? Vil vi for mye for fort? I samtalen vil vi også løfte opp forordningen av gudstjenestene. Kirkene ligger tett i tett, og skal alle behøve å tilby gudstjeneste hver søndag formiddag? Kan kirken i større grad være et møtested på kveldstid, søndager eller hverdager? Vi har under pandemien også gjort gode erfaringer med åpne kirker. Kunne vi noen søndager bare holde kirkerommet åpent, slik at folk kan komme innom og tenne et lys, sitte i stillhet eller lytte til kantorens musikk? Vi ønsker at undringen løftes opp og spørsmålene stilles, uten at svarene nødvendigvis gis på forhånd.

VI Årsregnskap

Budsjettgruppe 1 driftsregnskapet

Oslo bispedømmeråd mottok i 2022 en samlet tildeling på kr 215 458 000 fra Kirkerådet. Driftstildelingen for 2022 var kr 159 094 000.

Det var budsjettert med å bruke kr 875 000 av tidligere års mindreforbruk. Regnskapet viser at kr 109 000 av egenkapitalen i balansen ble benyttet i 2022.

	Regnskap	Budsjett	Awik
	31.12.2022	31.12.2022	
Budsjettgruppe 1- Driftsregnskapet			
Inntekter	-7 077	-6 247	830
Tilskudd/ varekjøp	1 680	1 335	-345
Lønnskostnader	149 271	150 435	1 164
Andre driftskostn	15 329	14 446	-883
Sum budsjettgruppe 1	159 203	159 969	766
Samlet tildeling budsjettgruppe 1		159 094	
Awik budsjett mot tildeling, budsjettgruppe 1			-875
Awik regnskap mot tildeling, budsjettgruppe 1			-109

Budsjettgruppe 2 tilskudd

Oslo bispedømme ble i 2022 tildelt kr 56 364 000 til trosopplæring, diakoni, undervisning, kirkemusikk og midler fra Opplysningsvesenets fond.

Det ble utbetalt kr 34 699 000 i tilskudd til menigheter til trosopplæring og kr 18 800 000 til diakonstillinger, kateketstillinger og tilskudd til kirkemusikk. I tillegg ble det utbetalt

kr 576 000 i OVF-midler og kr 2 295 000 til Domkirken.

Samlet er det utbetalt kr 6 000 mer i tilskudd enn tildelingen for 2022.

	Regnskap	Budsjett	Awik
	31.12.2022	31.12.2022	
Budsjettgruppe 2 og 3- Tilskudd*			
Trosopplæring	34 699	34 693	-6
Diakoni	9 867	9 867	-
Undervisning	8 753	8 753	-
Kirkemusikk	180	180	-
Domkirke (Oslo og Nidaros)	2 295	2 295	-
Annet (inkl OVF)	576	576	-
Gruppe 3 (kun KR)			-
Sum budsjettgruppe 2 og 3	56 370	56 364	-6